

Lewis R. Walton

„Jéghegy! Előre!”

Lewis R. Walton

„Jéghegy! Előre!”

Gondolatok az Adventista Egyház
két nagy válságához

**„Boldog Élet” Alapítvány
Hetednapi Adventista Egyház
Advent Irodalmi Műhely**

Budapest
2008

HETEDNAPI ADVENTISTA EGYHÁZ
BUDAPEST TERÉZVÁROSI GYÜLEKEZETE

A könyv eredeti angol címe: Omega
Német címe: „Eisberg! Vorauss!”

Fordította: Erdélyi László és Zarkáné Teremy Krisztina

Szerkesztette: dr. Erdélyi László

Korrektúra: dr. Tokics Imréné

A borítót tervezte: dr. Erdélyiné Halász Edit

ISBN 978-963-88015-0-0

Kiadja:

„Boldog Élet” Alapítvány

1062 Budapest, Székely Bertalan u. 13.

Felelős kiadó: dr. Szigeti István

Hetednapi Adventista Egyház

Advent Irodalmi Műhely

1171 Budapest, Borsfa u. 55.

Felelős kiadó: dr. Szilvási András

Felelős szerkesztő: Zarkáné Teremy Krisztina

Tartalomjegyzék

Előszó	7
Bevezetés	9
„Ha tudtam volna, segítettem volna Neked”	12
„Megkaptuk a szomorú hírt”	21
„Egy lángoló kard”	34
„Te vagy az az ember...”	50
A szakadás „Omegája”	62
„Mindenki megpróbáltatik”	81
Kilenc fontos pont	91
„Mint egy pusztító forgósél”	103
Az Úr ott áll a kormánykeréknél	109
Utószó a magyar kiadáshoz	113
Függelék	115
A Salamanca-i látomás	117
Tanítsátok az Igét!	123
Legyetek óvatosak!	129
Hitünk alapja.....	131
Az Alfa és az Omega	139
Levél Daniells és Prescott testvérek, valamint a munkatársaik részére	144

Előszó

Csak itt-ott jelenik meg egy-egy könyv olyan világos és gördülékeny stílusban, amelytől az olvasó, mint egy tenger hullámától, ez első oldaltól az utolsóig mélyen érintve érzi magát. Ráadásul pedig, ha a könyv témája érdekfeszítő és időszerű, külön élvezetet és nyereséget jelent annak olvasása.

Éppen ilyen könyvet tartasz a kezvedben. Mielőtt ez a könyv forgalomba került volna, néhányszor átolvastam a kéziratot, és mindannyiszor mély benyomást gyakorolt rám a szerző folyékony stílusa. Valóban érti, hogyan kell az olvasó érdeklődését ébren tartani.

Még jobban fellelkesített az a hozzáértés, amellyel a korabeli adventtörténelmet összeköti a nemzeti és nemzetközi történetekkel. Találó szavakkal vázolja az Egyesült Államokban, Kínában, Oroszországban és Németországban kialakult képet azokról az eseményekről, amelyek a Battle Creek-i tűzkatasztrófa hátterében álltak; azokról a nagy tüzekről, amelyeknek mind a szanatórium, mind pedig a „Review and Herald” kiadóhivatal áldozatul esett. Ezáltal egy olyan valóságos keretbe öltöztette az adventmozgalmat, és olyan benyomást kölcsönzött neki, mintha mi, adventisták egy üres térben léteztünk volna.

Az író azonban több mint csupán irodalmi jártasságot tanúsított. Magával a témával egy olyan fejtegetésbe kezdett, amelyet minden hetednapi adventistának gondosan kellene mérlegelni. Ellen White hasznos tanításként jellemezte a krízist, amely közösségünket a huszadik század kezdetén megrázta, mint a „bukás Alfája”, és előre megmondta, hogy végül az „Omega” válság is bekövetkezik. Feltételezhető, hogy senki sem tudta pontosan, mit értett ő az „Omega” (a bukás) kifejezése alatt. Azonban sok adventista felelőtlen magatartást tanúsít, amikor a legkevesbé sem veszi magának a fáradtságot, megérteni, hogy Ellen White mit gondolt ez alatt.

Ha nem akarjuk megismételni a múlt hibáját, akkor tanulnunk kell azokból.

E könyv szerzője utal különböző tanításokra, amelyeket az „Alfa Tapasztalatból” meg kell tanulnunk, azonban nem állítja, hogy feltétlenül az ő végkövetkeztetése lenne a helyes. Az író párhuzamot von az „Alfa” jelensége és a jelenlegi helyzet között, amely az egyházban tapasztalható. Elsősorban azonban gondolatébresztés a célja, és nem valami olyasmi, ami a párbeszédet megszünteti. Úgy találom, ez a könyv új látásokra segít az aktuális történések megértésében, miközben arra az útra emlékeztet bennünket, amelyen az Úr vezette népét, és arra, amelyre elmúlt történelmünk során tanított bennünket. Ő megőrizz bennünket a jelen és a jövő veszélyeitől. Mindazok, akik önvizsgálattal és imában az Úrra hagyatkoznak, felkészülnek az elkövetkezendő válságra, hogy hűek tudjanak maradni Krisztushoz és megállhassanak az ő igazságában.

Kenneth H. Wood,
a Review and Herald
felelős szerkesztője (1982-ig)

Bevezetés

Mark Hanna befolyásos ember volt. Kopasz volt, de jó kinésű. Keskeny szakáll koszorúzta arcát; szokása volt, hogy dolgai mindig rendben legyenek. Éppen a közelmúltban kísérelte meg, hogy William McKinley-t az amerikai elnöki székbe ültesse. Ez a századforduló ideje volt. Az 1900-as év megnyitotta kapuját, sugárzó szépségben, mint egy ezüst dollár. És amennyire azt Hanna szenátor elképzelhette, a jövő nagyon is rózsaszínűnek látszott. „A nagy olvasztóke-mencék izzanak – kiáltott fel – az orsók éneklük dalaikat. A jólét meghozta mindnyájunk szerencséjét.”

Ohio új szenátora nem állt egyedül ezzel a véleménnyel. 1901. január elsején a jövő ígéretes volt, mint egy tavaszi reggel. Majdnem az egész világon békesség uralkodott. A több százmillió Kína még nyitva állt az utazók és az evangélium terjesztése számára. Azon a szédületes nagyságú területen is, amelyet nagy Oroszországnak neveznek, még mindig viszonylag béke uralkodott. Természetesen, az utolsó homokszemek már gyorsan peregtek a nagy homokórán. Nagy problémák hamarosan nagy változásokért kiáltottak. Mégis, közel két évtizedre volt még szükség ahhoz, hogy elkezdjenek ropogni a fegyverek a cár Téli Palotája előtt, ami a történelem folyásának új irányt szabott. Hatalmas forradalmi változások fellege lebegett a korszak hajnalának egén, amely ördögi vihar közeledtét hirdette. Mégis, 1900 újesztendő reggelén majdnem mindenki csak a napfénynek örvendett.

„Aki az elmúlt évet nyereség nélkül zárta, az teljesen reménytelen eset” hirdette lelkesen egy napilap szerkesztője, egy New York-i lelkész pedig lelkesen hangoztatta: „Törvényeink igazságosak, rendszerünk emberséges, zenénk szép, és könyveink mindig bölcsőbbek.”

A kevés ellenvélemény között volt egy alacsony, 72 éves asszony kijelentése, aki ezen a január elsején éppen Ausztráliában, South Wales-ben tartózkodott. Már néhány év óta egyre világosabban beszélt Ellen White egy nagy katasztrófáról, amely hamarosan az egész világra tör. Jóllehet, kijelentései nem tükrözték korának uralkodó felfogását, mégis meglepő határozottsággal közölte megállapítását: „Az Úr visszavonja korlátozó erejét a földről, ezért nemsokára halál és megsemmisülés jön. A bűncselekmények szaporodnak. A gazdagokat, akik arrogánsan gázolták le a szegényeket, borzalmas szerencsétlenségek érik. Akik nem állnak Isten oltalma alatt, sehol sem fognak védelmet találni. Emberi eszközöket képeznek ki arra, hogy feltalálói tehetségüket halált és fájdalmas sebeket osztó hatalmas gépezetek készítésére és működtetésére használják.”¹

Különösen figyelemreméltó szavak, amelyek teljesen ellentmondanak az akkor uralkodó hangulatnak! Mennyivel szívesebben hallgatták az emberek Newell Hillis lelkész megnyugtató szavait, amelyekkel a bölcs könyvekről és a szép zenéről mesélt. Mennyivel jobban tették volna, ha az évnek ezen az első napján Ellen White figyelmeztetéseire gondosan odafigyeltek volna. A múltban éppen elég gyakran volt neki igaza ahhoz, hogy érdemes lett volna odafigyelni szavaira, és hogy ne engedje meg magának az ember a túlzott biztonságérzetet.

Senki sem tudta ezen az újév reggelén, hogy Ellen White szavai már a beteljesedés küszöbénél álltak. Még ebben a hónapban kellett kiszabadulni Leninnek szibériai fogságából, hogy azután Oroszországon keresztül Nyugat-Európába meneküljön. Anglia, Franciaország és Oroszország a már fennálló Hármass Szövetség – Németország, Ausztria-Magyarország, Olaszország – ellen már szervezték az úgynevezett Hármass Antantot. És Zürichben, egy fiatal diák – név szerint Albert Einstein – figyelemre méltó képletet írt.

¹ E. G. White: Tanácsok a gyülekezetnek 384. o.

1900 újév első napján Sanghai-nál angol gőzhajók himbálóz-
nak a Huangp'u folyó vizén, és melegszenek az álomszép téli
napsütésben. Szentpétervárott világítóan vörös szánokon ker-
getőzött az orosz nemesség, a Néva partján, majd naplemen-
tére hazatérve, átöltöztek estélyi ruhákba. Ez volt a csúc-
pontja annak, amit az orosz társadalom szezonnak nevezett:
A báli éjszakák zajos sora, hosszú uszályú selyemruhák és
rendjelekkel kirakott uniformisok. Hajnali három óra előtt
senki sem ment haza, csak a tisztek maradtak, mire a reggeli
kelő nap gyönyörűen kimintázta a gyöngyházzsínű eget.

Újév... Berlinben, Alfred von Schlieffen gróf már tudta, hogy
a háború ki fog törni, és a belgiumi síkságon fognak előre
nyomulni. Tudta ezt, mert a térképen már bejelölte.

És az adventista írásokban még egyszer, utoljára megjelen-
tek a könyörgő, intelmek, hogy figyeljünk, amíg nem késő:
„Emberi eszközöket képeznek ki arra, hogy feltalálói tehet-
ségüket halált és fájdalmas sebeket osztó hatalmas gépezetek
készítésére és működtetésére használják.”

A világnak úgy tűnt, hogy a hajnal kél, de a homokóra köze-
ledett a naplementéhez. És a napfény, amely az év első nap-
ját melegítette, talán az utolsó értékes pillanat volt, amely-
ben még békésen lehetett dolgozni, mielőtt az éjszaka sötétje
beállna. Még napfényben lehetett végezni Isten munkáját, az
idő azonban rövid volt.

Még egy kérdés volt nyitva: Mit válaszol Isten népe?

„Ha tudtam volna, segítettém volna Neked”

1901. január 1-jén Ellen White korán kelt, felöltözött és haldéktalanul íróasztalához ült. Ez egy évek hosszú során megszokott mindennapi rituális gyakorlat volt. Bizonyos tekintetben a kora reggeli órák feleltek meg a legjobban az elmélkedésre, mivel azok még mentesek voltak a nap zavaró körülményeitől. És ha gyakran csak azért kelt fel korán, mert fájdalmai voltak, mégis megtanulta ezt a körülményt is a legjobban kihasználni. Mire eljött a reggeli ideje, legtöbbször már néhány órát maga mögött tudott az íróasztalánál végzett munkában.

Ezen a reggelen gondolatait egy különös probléma terhelte, amely az utóbbi években egyik legfőbb gondját jelentette: Hová vezette dr. John Harvey Kellogg az adventista egészségügyi munkát? Kellogg régi barátja volt a White családnak, és ifjúságának sok idejét töltötte otthonukban. Ellen White szívesen írt neki, „mint egy anya a gyermekének.”²

Az utóbbi időkben azonban Battle Creek-ben nyugtalanító dolgok történnek. Nehézségek tűnnek fel. Először is, ott van maga a város. Az ismételt intelmek ellenére egy nagy, és állandóan növekvő, nehezen irányítható adventista kolóniává nőtt. Évek óta hangzott az intelem a veszélyről, amely mindig fellép akkor, amikor az anyagi eszközök és a képességek egy helyre vannak koncentrálnak. 1900-ban azonban már az egész várost uralták az adventista intézmények. Szorosan, egymás mellett, a Kalamazoo partján álltak a Review and Herald Kiadó és Nyomda épületei. A kiadóhivatal túlnyomó részben a közösségen kívüli megrendelésekre dolgozott, szinte majdnem minden fizetőképes megrendelőnek. Az adventista templomban (Tabernákulum) 3400 személy számára volt hely. Minden szombat reggel 173 szombatiskolai osztályban találkoztak a testvérek. A különböző klikkek harcoltak egymással az előjogokért, és egy rövid ideig a tizedet is

² E. G. White: Testimonies, 8. köt. 190. o.

felhasználták az üzemeltetési költségek fedezésére. Egy mérföldön belül voltak a Generál Konferencia irodái, a Battle Creek Kollégium, a növekvő tápszergyár, egy árvaház és ezer gyülekezeti tag – a telekügynökök által sűrűn betelepített kis területen összezsúfolódva, annyira, hogy a szemlélők olykor „adventista aranyások táborának”³ nevezték.

Mindez elhalványult a viktoriánus stílusban épült hatalmas épületkomplexum – a Battle Creek Szanatórium – mellett. A Washington street-en fekvő épület majdnem 330 méter hosszú volt, amelynek kereken ezer alkalmazottja volt, akik abban a veszélyben voltak – így figyelmeztetett Ellen White –, hogy hivatásukban ne mást, mint csupán egy eszközért, a pénzért való munkát lássanak. Egy közösség számára, amely teljesen a személyes szolgálatra épített, ez az állapot egyáltalán nem volt túlbecsült veszély. A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy az egyház főpillére összeomlás küszöbén állt.

Néhány év óta olyan aggodalmat keltő előjelek hírei érkeznek a Battle Creek Szanatóriumból, miszerint az intézmény vezetősége kivonja magát a közösség felügyelete alól. Kellogg szint vallott. Már 1895-ben megalapította az American Medical Missionary College-ot, és ezzel elkezdődött a közösségtől való elszakadása. „Ez nem szekta-iskola” – mondta, és „szektás alapelvek” itt nem taníthatók.⁴

Abban az időben a szanatórium volt a közösség legerősebb hatalma. Ez azt jelentette, hogy a Hetednap Adventista Egyház ennek a legnagyobb intézménynek a jövőjét biztosítottak akarata látni, ezért Kellogg-gal előbb vagy utóbb szakítania kellett.

Kellogg egy kis termetű, energiával feltöltött ember volt, aki a későbbi években fehér öltönyben, fehér lábszárvédővel Battle Creek-ben ide-oda futkosott. A hírek szerint gyakran munkába menet kerékpárról diktálta az üzleti levelezést a mellette lihegve futó titkáranak. Kellogg egy bonyolult és

³ Milton Hook: *Flames over Battle Creek*, 98. o.

⁴ *Medical Missionary* 1895. okt.

elbűvölő személyiség volt, természet adta orvosi tehetséggel, megrázó szónoki képességgel. Olyan ember volt, aki tudott sírni, amikor istentiszteleten egy levelet olvasott fel Ellen White-tól, és aki közvetlenül ezután képes volt őt szellemi tolvajnak nevezni. Olyan ember volt, aki látszólag mindent tudott; mindent egy dolgon kívül: nem tudott ellenállni annak a kísértésnek, hogy a Battle Creek Szanatóriumot és az egészségügy valamennyi üzenetét egy titokzatos úton vezesse – azon az úton, amelyet elképzelt fejében.

Ellen White éveken át levelezett az orvossal, kérte őt, hogy állítsa le a Battle Creek-kel kapcsolatos nagyravágyó terveit, és a megtakarított pénzeket küldje ki a területekre, különösen az anyagi problémákkal küzdő új, ausztráliai intézmények részére, ahol az anyagiak hiánya miatt a mű nehézségekkel küzdött. A válasza azonban az a jellemző kifogás volt, hogy a kórház alapszabályai nem engedik meg pénz kiküldését Michiganból. Ez egy nagyon rafinált válasz volt, amely az első pillanatban magyarázatra szorult az előtt, aki nem ismerte a pénzügyi szabályokkal való manipulálás lehetőségét. Ellen White számára azonban ez teljesen átlátszó volt, mivel a dolgokat egy próféta szemével látta: Látta a jogi képviselők parkettázott irodáit; éles látónoki szemével bepillantott az iratokba; látott egy alacsony, szenvedélyes embert fehér ruhában, aki nyugodtan ült, fejét könnyedén hátrahajtotta, s ujjaival halkan dobolt fotelje karfáján, miközben jogi tanácsadói helyette dolgoztak.

„Az Úr megmutatta nekem azokat a dolgokat, amelyek heves fájdalommal töltötték meg szívemet” – írja 1898-ban. „Láttam embereket, jogászokkal körülvéve, Isten azonban nem volt ott a társaságukban... Megbízást kaptam, hogy mondjam meg neki, ezek nem a Szentlélektől kapott világosságban dolgoznak.”⁵

Ellen White kijelentésének időpontja nagyon érdekes. Kellogg ugyanis éppen azzal foglalkozott, hogy a kórház testü-

⁵ E. G. White: Special Testimonies, Series A, Nr. 11. 21. o.

letének felépítését teljesen átalakítsa, mégpedig abból a célból, hogy egy napon, a szanatóriumot pusztán szavazás által el tudja szakítani a közösségtől. A szanatórium harminc éves szerződése 1897-ben lejárt. Michigan állam törvényeinek megfelelően a testületet fel kellett oszlatni, a működő tőkéjét (aktíva) el kellett adni, és egy új testületet kellett létrehozni. Ha valakinek az volt a kívánsága, hogy változásokat vezessen be, kétségen kívül ez egy nagyszerű alkalom volt erre. Kellogg nem mulasztotta el ezt a lehetőséget.

1898. július 1-jén találkozott S. S. Hurlburt nevű ügyvéd Marshall-ban (Michigan), a bíróság épülete előtt az érdeklődők kis csapatával. Itt adták el a Szanatórium működő tőkéjét egy Kellogg által odavitt kis csoportnak. Szinte pillanatok alatt alapítottak egy új testületet, elkészítették az alapokmányt, és részvényeket bocsátottak ki. Ezt meg kellett tenni, hogy a kórház tovább működhessen, és a Generál Konferencia egyetértő nyilatkozatot adott ki. Felületesen nézve úgy tűnt, hogy csupán formaságokat teljesítettek. Azonban, aki vette magának a fáradságot, hogy az alapokmány új szövegezését gondosan tanulmányozza, az felismert benne egy súlyos változtatást. Mindaddig csak adventisták lehettek részvénytulajdonosok, most azonban mindenki számára lehetségessé vált, aki kész volt aláírni egy dokumentumot, amelyben elkötelezte magát annak elismerésére, hogy a kórház „nem egyházi, nem egy vallási közösséghez kapcsolt humanitárius és emberbaráti intézmény”. Mindazoknak, akik egy ilyen messze ható jelentőséggel bíró formula ellen tiltakoztak, Kellogg a következőket mondta: Ez csupán formaság, ami által a testület „állami kedvezményeket” is igénybe vehet.⁶

Ezt a helyzetet csak 1906-ban kellett volna köztudomásúvá tenni. Kellogg, aki akkor már nagyon közel állt ahhoz, hogy elszakadjon a közösségtől, kijelentette, hogy a Testület alapszabálya megtilt mindenféle felekezeti vagy vallásos tevékenységet. Világosan érthetővé tette a közösség számára, mi

⁶ Medical Missionary Conference Bulletin, 1899. május

volt az ő nagy álma a Kalamazoo partján: „Az egyháznak nincs tulajdonjoga a kórházban, nem is lehet sohasem birtokos, mert ez az intézmény a nyilvánosság tulajdona.”⁷

Most előállt dr. Kellogg a legújabb elképzelésével, amely messze túlment minden eddigi kigondolásnál. Egyszerűen azt a javaslatát terjesztette elő, hogy minden, a közösséghez tartozó kórház - bárhol is legyenek azok -, a Battle Creek Szanatórium felügyelete alá legyen helyezve. „Az Egészségügyi Misszióbizottság kidolgozott egy tervet, valamennyi szanatórium összevonására. E terv szerint nem szükséges minden kórházban független vezető testületet választani. Inkább „leányszervezetként kellene működniük, mint amelyek Battle Creek-kel elválaszthatatlan közösségben vannak.”⁸

Ezt az elképzelést Ellen White és az egész közösség hevesen elleanyezte; azonban az elkövetkező hónapokban a Kellogg híveinek hangja erős kórossá nőtt. Ezután a Szanatórium olyan embereket vonzott a körébe, akik a közösséggel elégedetlenek voltak. Közöttük voltak tehetséges teológusok és egészségügyi szakemberek. Néhányan közülük korábban elkísérték Ellen White-ot útjaira, és vele prédikáltak. Volt közöttük egy énekköltő is, akinek énekszövegei valamikor az adventi üzenet hangulatát fejezték ki. Azt suttozták, hogy a szakadárrok között állítólag voltak olyanok, akik túlzottan magas fizetést kaptak. Ezek azon munkálkodtak, hogy egy könyvet állítsanak össze, amelyben White asszonyt csalónak tüntetik fel. Ismert személyiségek, növekvő vakmerőséggel beszéltek egy nagy változásról, egy új szervezeti formáról, új célokról és egy egészen új misszióról. Eközben a változást hangoztatók még csak titokban, lépésről lépésre nyomultak előre, de Battle Creek gazdagságától és Kellogg meggyőző erejétől egyre emeltebb hangon támogatva. Úgy törek céljaik felé, hogy még mindig gondosan elrejtették szándékukat. Csak egy 72 éves asszony Ausztráliában, aki látomást kapott, ismerte szándékukat. Látta a gyanús összejövetel-

⁷ Medical Missionary, 1906. február.

⁸ Generál Konferencia Bulletin, 1901. április, 316-317.o.

leket, az éjszakai gyűléseket, egy fehér öltönyös férfit, aki emberileg ki nem fejezhető meggyőző erővel rendelkezett.

Ez a probléma ránehezedett Ellen White-ra, amikor az újévi napsugarak Cooranborg felett a nyári eget melegítették. Az orvosi misszió, az egyház hatalmas karja, amely oly fontos volt az előítéletek lerombolására és az ajtók megnyitására az adventi üzenet előtt, most kérlelhetetlenül elszakadóban volt az egyetemes adventista gondolkodástól. White asszony elővett egy új papírlapot, kezébe vette a tollat, és a szavak elkezdtek ömleni. Georg Irwin-nek, a Generál Konferencia elnökének írt... „Kedves Irwin testvér... Mentsétek meg dr. Kellogg-ot önmagától. Ő nem hallgat a tanácsokra, amelyekre figyelnie kellene.”⁹

Ezerkilencszáz – és Isten műve befejezésének a lehetőségei sohasem voltak ígéretesebbek. Először is, a világon mindenütt békesség uralkodott. Az evangéliummal szinte majdnem mindenhol el lehetett jutni, sok helyre útlevél nélkül. Az emberek érdeklődtek az egészségügyi üzenet iránt, amelyről sokan még nem is hallottak. Többen kerékpárra ültek, hogy természeti mozgalmakat keressenek, és az egészségesebb élet iránti teljesületlen szükségletüket vad ördögi megszállottságban csillapítsák. A szerencsésebbek odataláltak Battle Creek-be, jóllehet a sok ezer közül ez a kisebbségnek sikerült. Ezek az emberek már az igazság hézagos ismeretének birtokában is annyira lelkesedtek, hogy nem vették észre azt a küzdelmet, amely a felszín alatt tombolt.

Angyalok fáradoztak és mindent megtettek, amit a menny tehetett, hogy a világot felkészítsék az adventüzenet fogadására. A megragadó késői eső, és a Jézus Krisztus általi győzelem üzenete hirdettetett. Amerikában bevezettek egy sokat vitatott vasárnap-törvényt, amely mint figyelmeztető jel, ösztönözte a közömbös hívőket egy új életre. Nagyon érthetetlen volt egy ilyen esély elmulasztása – mégis ez történt. A Battle Creek

⁹ E. G. White: Letters, Nr. 3, 1900.

Szanatóriumban sajátos helyzet állt elő, amely a közösségtől eltávolította. Az anyagi eszközökkel visszaéltek, a jogi struktúrát manipulálták. A Review and Herald Kiadóhivatal megbízásokat fogadott el világi irodalom nyomtatására. Ezeknek az iratoknak egy része bibliaellenes volt. Ellen White attól is félt, hogy az alkalmazottak, akiknek az iratokat olvasniuk kellett, maguk is veszélybe kerültek. Magukat, az egyház alapvető tanítéleit is kétségbe vonták a szabadelvűek. Különösen támadták Jézusnak, a mennyei szentélyben végzett főpapi szolgálatáról szóló tanítést is. Erre figyelmeztetett Ellen White. Ebben a gyülekezet védelme érdekében folytatott kétségbeesett kísérletben, hogy a gyülekezeti tagokat óvja ettől a veszélytől, anélkül, hogy teljesen tisztában lett volna, mit volna a legjobb tennie, felszólította az adventista szülőket, hogy ne küldjék gyermekeiket Battle Creek-be, ahol „ravasz befolyással megronthatják őket... és a prédikátorokkal szembeni növekvő bizalmatlansággal lehetnek feltöltve.”¹⁰

Az utolsó pillanatban, még néhány fénysugár világította meg Isten gyermekeit, miközben ők telkeket vettek és eladtak, a Battle Creek Szanatóriumot nagyobbították, és terveztek, terveztek és terveztek...

Nemsokára meg kellett érkeznie Ellen White levelének, amelyet néhány nappal karácsony előtt írt dr. Kelloggnak: „Úgy írok neked, mint anya a gyermekének. Ha tudnék, segítenék neked... Elmennék hozzád, ha tehetném... Ha elfogadod a figyelmeztető üzenetet, ami neked adatott, megmenekülsz a nagy megpróbáltatásoktól.”¹¹

Minden készen volt. Amint egykor Izrael népe ott állt a Sínai-hegy lábánál, úgy állt Isten népe most egészen közel az ígéret földjéhez. Az idő elérkezett, amikor az adventi üzenetnek úgy kellett terjednie, mint tűz a száraz tarlón. Azonban Sátán is készült az ellentámadásra.

¹⁰ E. G. White: Special Testimonies, Series B, Nr. 6. 3. o.

¹¹ E. G. White: Testimonies for the Church, 8. köt. 190-190. o.

Ellen Gould White
(1827-1915)

1878

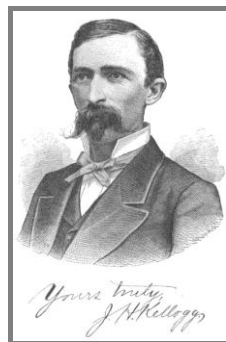
1899

A Battle Creek-i Dime-Tabernákulum

John Harvey Kellogg
(1852-1943)

A Battle Creek Szanatórium

„Megkaptuk a szomorú hírt”

1902. február tizennyolcadikát írták. A hűvös hajnali órában, közvetlenül a virradat előtt belesikoltott a levegőbe a vészjelző hangja, a Battle Creek-i tűzoltóság téglaboltzatáról. Fények lobbantak fel. Emberek gombolták a kétsoros kabátjuk sárgaréz gombjait, miközben egy emelettel lejjebb a tűzoltófecskendők lovait szerszámozták. Egy hajtó felpattant a tűzoltókocsi bakjára, és megragadta a kantárszárát. A nagy locsolókocsi hangos zörgéssel száguldott az aszfalton, megzavarva a csendet a sötét, téli éjszakában. Keddi nap volt, és a Battle Creek Szanatórium a tetőtől az alapjáig égett.

Az éjszakai szolgálatos nővéreknek és orvosoknak sikerült mind a négyszáz beteget biztonságba helyezni, miközben a főépület egyetlen tűzoszloppá változott. Később elbeszélte az egyik tűzoltó, mennyire értelmetlen volt minden kísérletük a tűz eloltására: A víz, amit a tűzre fecskendeztünk, még hevesebbé tett a lángokat. A szürkületig majdnem az egész épület leégett, csak a füstölő romok meredtek a téli égbolt felé.

Dr. Kellogg, aki éppen az USA nyugati partjairól utazott haza, a chicagói pályaudvaron értesült egy újságárustól, a tragédiáról. Azonnal akcióba lépett. Miután beszállt a Battle Creek felé induló vonatba, titkárával egy kis asztalt szereztetett, és a hátralevő időt azzal töltötte, hogy vázlatokat készített az új szanatóriumról.¹²

Két nappal később Ellen White ezt írta: „Ma megkaptuk a szomorú hírt a Battle Creek Szanatórium leégéséről.” Azonban nem mutatott semmi meglepetést. Már hetek óta aggodalommal figyelte a Battle Creek-i folyamatokat. Éjszakái gyakran „nagyon nyugtalanok” voltak, az előre megjéjtett szerencsétlenség miatt. Most azonban nem talált szavakat. „Szeretném, ha okos szavakat találhatnék, azonban mit mondhatok?

¹² E. G. White: Special Testimonies Series B, Nr. 6. 5. o.

Szomorúak vagyunk mindazokkal együtt, akiknek élete és munkája össze van kötve ezzel az intézménnyel... Nem tudunk mást tenni, mint sírni a sírókkal.” Mégis volt egy tanácsa, ami közvetlen konfrontációhoz vezetett dr. Kellogggal: A Battle Creek Szanatóriumot semmi körülmények között sem szabad újból felépíteni. Ehelyett azt tanácsolta, hogy több, kisebb intézményt kell létesíteni. E szent kötelezettség nyugszik a Battle Creek Szanatórium vezetőinek vállán. Építenek-e egy mamut intézményt Battle Creek-ben, vagy Isten tanácsára, az ő szándékának megfelelően több, kisebb egészségügyi intézményt létesítenek?”¹³

Ez volt a kérdés, amelyre hamar választ kellett adni. 1902. március 17-én a közösség sok vezetője találkozott Battle Creek-ben, hogy tervet készítsenek a további lépésekre. Kellogg is ott volt, aki sugárzott a lelkesedéstől és szavakkal csodálatos képet festett egy hatalmas új épületről. Annak ellenére, hogy Ellen White intelmei még nem voltak négy hetesek sem, elfogadtak egy határozatot, amelyet néhány testvér kompromisszumként ajánlott a bizottságnak. A korábbi két főépület helyett csak egy kisebb, ötemeletes pavilont építenének, amelynek a hossza 150 méter lenne. Természetesen, csak később állapíthatták meg, amikor már a fundamentum készen volt, mily nagyvonalúan értelmezte Kellogg ezt a korlátozást.

Ez a felfedezés azonban a jövő időre maradt. Először még terveket kellett kidolgozni a szükséges pénz megszerzésére. A. G. Daniells, az akkori generál konferenciai elnök emlékezett arra, amit Ellen White nemrég a Krisztus példázatai című könyvében írt a pénzek megszerzésével kapcsolatban, az adventista iskolák alapítására és fenntartására. Ezt nagyszerű ötletnek tartotta, és arra gondolt, hogy Kellogg, aki az egész országban elismert és népszerű tekintély az egészségügyi irodalom területén is, nem írhatna-e egy könyvet, aminek bevételeiből megszerezhetnék a kórház felépítéséhez

¹³ E. G. White: Special Testimonies, Series B, Nr. 6., 9. o.

szükséges pénzt. Kellogg nagy meglepéssel fogadta ezt a feladatot, hiszen egy rendkívül produktív szerző volt, aki kéreppárról vagy a fürdőkádból is diktált a titkáranak. Nagy lelkesedéssel fogott neki a feladatnak és az új könyv kéziratát rekordidő alatt elkészítette. Ezután elutazott, hogy szabadságát Európában töltsse.

Ezzel a kocka el volt vetve. A Battle Creek Szanatórium Ellen White tanácsa ellenére ismét felépül. A testvérek azonban hamar felismerték, hogy egy játék eszközeivé váltak, aminek túl magas volt a tétje, és a játékszabályok átláthatatlanok voltak. Egy kora nyári napon, amikor az építkezést megtekintették, valaki arra figyelte fel, hogy a fundamentum 30 méterrel hosszabb volt annál, mint amit Kellogg megígért. Az is nyilvánvalóvá vált, hogy az épület túloldalán, a főépülethez több félkör alakú szárnyat kapcsoltak. 1904-ben Ellen White fájdalmas szavakkal foglalta össze a szituációt: „Amikor az Úr a nagy Battle Creek Szanatóriumot félretette az útból, nem az volt a terve, hogy az újból felépüljön... Ha a tanácsot követték volna, nem léteznének azok a nehéz terhek, amelyek a szanatóriummal összefüggnek. Az ezzel kapcsolatos felelősség félelmetes terhet jelent.”¹⁴

A „nehéz terhek”, amikre hivatkozik, pénzügyi természetűek voltak. Kellogg ugyanis nagyvonalú stílusban épített, és messze túlment azon a kereten, amit a testvérek előre terveztek. Az építkezés egyre többbe került. A Washington Street-en kibontakozó, hatalmas épület itáliai reneszánsz stílusban épült. Több mint ezer páciens befogadására tervezték. Ez kezen tízszer akkora volt, mint az, amit Ellen White javasolt. A fényes folyosókon 20 000 négyzetméter márványt dolgoztak be, amelynek munkáját ugyanaz az itáliai művész irányította, aki Washingtonban a Kongresszusi Könyvtár épületében a csodálatos mozaik munkáját is felügyelte. Úgy tűnt, semmit sem akartak figyelmen kívül hagyni, hogy ezen a helyen „a világ legtökéletesebb, legalaposabb intézményét hoz-

¹⁴ E. G. White: Special Testimonies for Ministers and Workers 26. o.

zák létre”.¹⁵ Ez a terv szédületesen hatalmas pénzügyi megterhelést jelentett a közösség számára.

Azonban a tulajdonképpeni krízis az egyház számára sokkal alapvetőbb dolgok körül forgott, mint a pénz. Ez egy olyan szörnyű krízis volt, amellyel kapcsolatban Ellen White nyilvánosan tette fel a kérdést, hogy egyáltalán képes-e túlélni. Csak néhányan ismerték ezt a veszélyt, jöllehet már kézenfekvő volt. Kellogg könyvében el voltak rejtve a tanítást érintő veszélyek valamennyi elemei, amelyeket a közösség még nem ismert.

Már néhány év óta sajátos kijelentéseket tett Kellogg Isten természetével kapcsolatban. „Isten bennünk van”, mondta nem sokkal előbb a Generál Konferencia egyik ülésén, „és ennél fogva minden, amit teszek, Isten ereje; minden egyes cselekedet (amelyet én véghezviszek), Istennek egy teremtoi cselekedete.”¹⁶ Az elmélet elbűvölő volt, mert úgy tűnt, hogy az Istenséget közel hozza az emberhez, és nagyon gyorsan lebilincselte a közösség néhány ismert gondolkodóját.

Kellogg elképzelésének különleges varázsa volt, hogy például a levegő, amelyet belélegzünk az az eszköz, amelyen keresztül Isten az ő Szentlelkét a valóságban életünkbe leheleli; hogy a napfény Isten látható jelenléte, amely a „Shekinát” jelképezi. Néhány iskolázott gondolkodó is elfogadta ezt az elméletet, sőt, Kellogg lelkesedése is magával ragadta őket. Ez a felfogás még meggyőzőbbnek bizonyult, amikor néhányan elolvashatták Kellogg könyvéből „Az Élő Templom” című fejezetének a kefelevonatát. Ebben azt állította, hogy az emberi testben van „az erő, amely létrehozza és megal- kotja magát Istent, az ő jelenlétének templomában.”¹⁷

Csak kevesen voltak, akik világosan látták, hogy ez a gondolkodás teljesen ellentétes a keresztyén tanítással, és hom-

¹⁵ The Battle Creek Sanatorium Food Idea, 1. köt. Nr. 1.

¹⁶ Generál Konferencia Bulletin, 1901. II. negyed, 497. o.

¹⁷ J. H. Kellogg: The Living Temple, 52. o.

lokegyenest egy olyan vallásos miszticizmus szférájába vezet, amelyben Isten lényének vagy annak a helynek, amelyet mennynek neveznek, semmi része sincs. Az egyik, aki a vesztélyt látta, William Spicer, egy misszionárius volt, aki nemrégiben tért vissza Indiából, és most a Generál Konferenciánál dolgozott. Spicer az első pillanatban felismerte Kellogg új „teológiájában” azt az elképzelést, amellyel a hinduizmusban találkozott. Nyugtalanul ment Kellogg-hoz, hogy személyes beszélgetésben tisztázza vele a dolgot. A két ember ott ült Kellogg fényűzően berendezett 27 szobás házának verandáján, amelyet tulajdonosa „A Rezidencia”-nak nevezett. Spicer meglepődve találta magát azonnal az égető vitakérdés kellős közepében.

- Hol van Isten? – kérdezte Kellogg.

- A mennyben van – válaszolta Spicer. „A Biblia bemutatja nekünk Istent, aki a trónján ül, és akinek engedelmeskednek a mennyei lények.”

Kellogg, aki 50 éves korával 13 évvel volt idősebb Spicer-nél, a rét felé mutatott, és azt mondta, hogy Isten ott van a fűben, a fákbán és a növényekben és mindenben, ami körül vesz bennünket.

- Hol van a menny? – kérdezte Kellogg.

- Az Univerzum központjában – válaszolta Spicer – Senki sem tudja pontosan megmondani, hol van.

- „A menny ott van, ahol Isten van, és Isten mindenütt jelen van – vágott vissza Kellogg. Spicer teljesen leverten távozott. Úgy érezte, éppen a kezdetével találkozott valami olyan nagy eseménynek, amelyet még senki sem tud elképzelni, de amely nemsokára meg fogja rázni a közösséget. „Ebben a gondolkozási módban semmi helye sincs az angyaloknak, akik a Menny és a Föld között közlekednek... A Szentély megtisztítása... nem valami távoli, mennyei esemény. A szív az 'a szentély, amelyet meg kell tisztítani'.”¹⁸

¹⁸ W. A Spicer: How the Spirit of Prophecy Met a Crisis, 21. o.

William Spicer találkozott az eljövendő nagy vihar első szél-
lökésével. Teljesen világosan látta ennek vészes jelentősé-
gét. 1902 nyarán, amikor a világ készen állt a hármaskör
üzenet fogadására, és az utolsó pillanatban, amikor a misz-
zió számára a béke utolsó jelei még láthatók voltak, hirtelen
megkérdőjelezték az adventista hitpontok egyik főoszlopát.
Oly módon, amelyet még maga sem értett teljesen, el kezdte
támadni Kellogg az adventista hitelvek tulajdonképpeni alap-
ját. Kezdetben még valószínű tudatlanul, de valójában a
mennyei szentély tana ellen fordult.

A hetednapi adventisták tanításának középpontját jelentette
az a felfogás, hogy 1844-ben a Mennyben egy nagy esemény-
nek kellett megtörténni. Az adventisták ezt a hitüket a Dániel
könyvének 8-9. fejezetében található próféciának értelmezé-
sére alapították. Eszerint a 2300 éves prófétai időnek egy
perzsa király engedélyével kellett megkezdődni, és 1844
őszén kellett lejárni. Ennek az évnek sok gondot okozott őszi
hónapján újból és újból áttanulmányozták a jövődőlést, hogy
megértsék, miért nem jött el Jézus úgy, ahogy a Miller moz-
galom prédikátorai azt hirdették. Próféciakutatásuk során
Dániel könyvének új megértésére és egy olyan teológiai is-
meretre jutottak, amelyet azelőtt a keresztyén világ sohasem
értett. Komoly tanulmányozás és buzgó imádság során arra a
következtetésre jutottak, hogy Krisztus 1844 októberében
lépett be a mennyei szentek szentjébe. Az őszövetségi szen-
tély volt a modellje, előképe ennek a templomnak. A men-
nyei szentélyben kezdte meg Krisztus az emberiség megvál-
tásának utolsó fázisát. A szent környezetben, amelyet az
ember csak elképzelni tud, kezdte meg Krisztus minden em-
ber életének megvizsgálását, akik valaha Jézus nevében ígé-
nyelték a megváltásukat.

Ez az elképzelés nagyon komoly volt, még akkor is, ha az
ítéletet csak a már megholtakra értelmezték. Az adventisták
azonban eljutottak egy másik következtetésre is: Valamikor,
talán nagyon hamar, a vizsgálati ítélet, amelyet Krisztus ve-
zet, kiterjed az 1844-ben élő generációra is. Ha már ez a

munka is befejeződne, egy katasztrofális jelentőségű cselekménynek kell következni az emberiségre. Krisztus befejezné közbenjárói munkáját, minden szimbolikus jelentőségű esemény megszűnne, és a mennyben elhangzana: „*Aki igazságtalan, legyen igazságtalan ezután is; és aki fertelmes, legyen fertelmes ezután is; és aki szent, szenteltesse meg ezután is*” (Jel 22:11). Az emberek számára adatott kegyelmi idő, amelynek a vége már az ember halálával bekövetkezik, ebben az esetben egy egész generáció számára elérkezik, miközben ők még életben voltak. Az adventisták tanításában minden erre az eseményre utalt. Intették, figyelmeztették az embereket és sürgetve kérték őket, hogy készüljenek fel. Az 1844-es év adventmozgalma egy felrázó felhívás volt, amelynek az volt a célja, hogy megrendítse a világias biztonságérzetet, és felkészítse az embereket az Úrral való találkozásra. És aki nem volt készen mindent odaadni, mindent feláldozni, ami az ember számára fontosnak tűnt, ezt az elképzelést rendkívül kényelmetlennek tartotta.

Szinte az első pillanattól, ahogy az adventista tanítás a szentély tanáról megfogalmazódott, határozatban tették azt magukévá. A teológusok kinevették ezt a szerintük pókháló erősségű kísérletet annak a ténynek a megmagyarázására, hogy Krisztus 1844-ben nem jött el. Mások – talán nem egészen szándékosan – háttérből indították támadásaikat. Tisztában lenni azzal, hogy nemsokára meg kell állni Isten ítélőszéke előtt, hallatlan kihívást jelentett. Oly heves és makacs támadások jöttek minden oldalról, hogy Ellen White végül kijelentette: „Az elmúlt ötven év folyamán a tévtanítások minden fajtájával támadtak bennünket, hogy gondolatvilágunkat Isten szavának tanításával kapcsolatban elhomályosítsák, különösen, ami Krisztusnak a mennyi szentélyben végzendő szolgálatát és a mennynek az utolsó napokra küldött üzenetét illeti, úgy, mint az a Jelenések könyve 14. fejezetében, a három angyal által adatott.”¹⁹ A következő felhívást tette közzé:

¹⁹ E. G. White: Manuscript, Nr. 44, 1905.

„Isten őrizzen meg minket attól, hogy emberi fecsegés csökkentse népünknek az igazságba vetett hitét, miszerint a mennyben van egy szentély, aminek mása épült meg ezen a földön.”²⁰

A jól hangzó „fecsegés”, amint azt Ellen White nevezte, egy jól ismert adventista prédikátortól – D. M. Canright-tól – származott, aki évek óta vitakérdéseket vetett fel, kételyt hintett és adventista ellenes tanításokat terjesztett. Végül elhagyta a közösséget, és életének további feladatát abban látta, hogy korábbi meggyőződését és hitét támadja. 1889-ben egy könyvet adott ki, amelynek címe: „Seventh-day Adventism Renounced” (A hetednapos adventizmus tagadása) volt.

Ebben a könyvben azt állította, hogy: „A hetednapos adventisták mindent úgy forgatnak, ahogy az megfelel az ő szentély tanuknak... Ha ebben tévednek, akkor összeomlik egész teóriájuk.”²¹ Miután ezt mondta, folytatta támadásait Ellen White ellen. Később támadta a szombat igazságát, a törvényt és a halottak állapotáról szóló tanítást is. Könyve 418. oldalának majdnem a végén arra a végkövetkeztetésre jut, hogy: „A hetednapos adventisták tanítási rendszere arra a néhány nem bizonyítható teóriára épül, amelyet egy képzetlen idős paraszt, életének utolsó napjaiban felállított, valamint egy teljesen képzetlen beteges és könnyen izgalomba hozható, olvasatlan leány álmaira.”²²

Canright fénykora azonban hamar véget ért, és nem maradt más számára, csupán a fájdalmas emlékezés arra, ami történhetett volna. 1919-ben, amikor utolsó betegségének árnyéka betakarta, a lelki félhomályból, amelybe egyre mélyebbre zuhant, a következő felhívással fordult testvéréhez: „Maradj meg az üzenet oldalán, Jasper, amelyet én elhagytam. Tudom, hogy elveszett emberként halok meg.”²³

²⁰ E. G. White: Letters, Nr. 233. 1904.

²¹ D. M. Canright: Seventh-day Adventism Renounced, 117. o.

²² Uo. 413. o.

²³ Ellen White Estate Document File, 351. Letter, 1970. júl. 5.

Canright úgy döntött, hogy frontális támadást indít a szentély tana ellen. Azt állította, hogy az adventisták tévesen értelmezik Dán 8:14-et, és ezt a verset tévesen 3Móz 16. fejezetével hozzák kapcsolatba, ahol az engesztelés napjáról van szó. Canright értelmezése szerint Krisztusnak mindjárt mennybenmenetele után kellett bemenni a szentek szentjébe, és éppen ezért tévedésen alapszik az adventisták állítása, miszerint a szentély megtisztítása 1844-ben kezdődött volna el. Ez tehát – ismételten szólva – közvetlen támadás volt a közösség alapvető tanítása ellen. Az olvasónak nem volt szüksége semmiféle különös képességre annak felismerésére, hogy könyvében ellentmondott az adventista tanításoknak.

John H. Kellogg támadása azonban a szentély tana ellen, amelyet 1902-ben adott ki, minden volt, csak nem egyenes színvallás. Látszólag egy sor nagyon is logikus lépésben fejtegette ki nézetét, amelyben valami mindig el volt rejtve olyanira, hogy mielőtt bárki is észrevehette volna, hogy itt valami nem stimmel, már lassan el is távolodott az adventista tanítástól. Sokan, akiknek az volt a vágyuk, hogy Istent jobban megismerjék, Kellogg valami új fénysugarat adott, annak elfogadtatására, hogy Isten benne van minden életformában. Ha valaki mégis vette magának a fáradságot a mélyebb elmélkedésre, ezáltal felmerült benne a kérdés, amelyet a hagyományos adventista tanítások keretében nehéz volt megválaszolni. Kérdések, amelyek annakidején már William Spicer-t is foglalkoztatták, amikor Kellogg verandáján ült. Ha Isten mindenütt jelen van, és ha a menny ott van, ahol Isten van, akkor a mennynek is mindenütt ott kell lenni. Ha ez így van, akkor hol van a Szentély? Kellogg-nak természetesen megvolt erre a válasza. Ez a válasz megtalálható „Az Élő Templom” című művében. Isten temploma az emberben van – ez a logikus lépés, ami ezután oda vezetett, hogy 1844 eseményét félre kellett tenni, mivel az nem egyezett meg az „új világossággal”. Állítólag, 1844-et a legjobb esetben az adventizmus egyik állomásának lehetett tekinteni, az érettsége felé vezető úton.

Ez a finoman szőtt tévedés nemcsak magát a Doktort ragadta meg, hanem a közösség néhány vezető személyiségét is. Ezért Battle Creek-ben komolyan felvetődött a kérdés: ki kell-e egyáltalán nyomtatni Kellogg könyvét? A probléma megoldása nem volt egyszerű. 1902 vége felé, a szanatórium építése nagymértékű finansiális problémával fenyegetett. Pénzügyi okokból több mint szükséges dolog volt kinyomtatni és eladni Kellogg könyvét. Azon kívül, Battle Creek-ben egész sereg olyan ember volt, aki semmi téves gondolatot nem talált Kellogg könyvében, ezért teológiáját lelkesedéssel szívták magukba. Ilyen súlyosan viharos légkörben jött össze a Generál Konferencia Bizottsága 1902 őszén annak eldöntésére, hogy a Review and Herald vezetőjének adjanak-e megbízatást a könyv kinyomtatására.

A Vizsgáló Bizottság kapta a feladatot a kézirat megvizsgálására. Az ő jelentésük alapján nem volt könnyű a Generál Konferencia Bizottságának döntést hozni. Kinyomtassák-e vagy visszautasítsák a könyv kiadását? A bizottság tagjainak többsége „semmi okot sem talált abban, amiért nem ajánlhatnák a könyv kiadását”.²⁴ Ezt a jelentést olyan ember is aláírta, mint A. T. Jones, aki 1888-ban együtt utazott és prédikált Ellen White-tal. Az öt tag közül csak ketten szavaztak a könyv ellen.

Ekkor egy olyan szokatlan esemény történt, amely a történesek folyamán megváltoztatta az emberek és az intézmények egymáshoz való viszonyát: A Generál Konferencia Bizottsága az 1902. évi őszi ülés folyamán a kisebbség javaslatát fogadta el, amely szerint a könyvet nem adja ki a közösség. Az új szanatórium felépítéséhez szükséges pénz ügyében pedig a közösségnek az Úrban kell bíznia.

A közösség szabályai szerint ezzel a történetnek véget kellett volna érnie. Dr. Kellogg azonban 1902-ben olyan messzire ment, ahonnan szinte alig volt számára visszaút. Néhány év

²⁴ W. A. Spicer: How the Spirit of Prophecy Met a Crisis, 29. o.

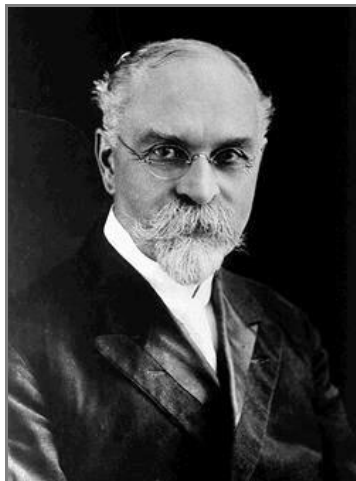
óta rendszeresen visszautasította Ellen White azon tanácsait, amelyek kereszteték terveit. Legtöbbször azzal mentegetődzött, hogy ellenségei tévesen informálták. Most azonban egyenesen szembe találta magát az egyház szabályzatával, és döntenie kellett. Gyorsan megtalálta a kiutat: Nem dolgozhat-e a Review and Herald kiadó kívülállóknak? A kiadó hamarosan megrendelést kapott: Nyomjon 5000 példányt „Az Élő Templom” című könyvből. A számlát dr. Kellogg fizeti!

A megbízatást elfogadták. A szöveg úgy szólt, mintha a könyvet a közösség jóváhagyta volna. A klisék készen voltak a nyomtatásra. A nyomdateremben ott álltak a papírbálák, arra várva, hogy a hatalmas gépek elinduljanak. Egy csendes kaliforniai völgyben azonban Ellen White nyugtalanul forgolódott ágyában egy figyelmeztető jelzés miatt, amelyről így emlékezett: „Éjszakai látásban egy angyalt láttam, aki egy lángoló kardot nyújtott ki Battle Creek felett.”²⁵

²⁵ E. G. White: Testimonies, 8. kötet 97. o.

Két Generál Konferencia Elnök

1901-1922

Arthur Grosvenor Daniells
(1958-1935)

1922-1930

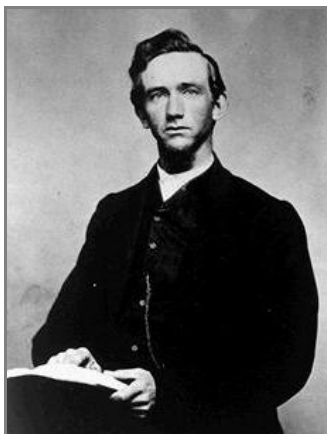

William Ambrose Spicer
(1865-1952)

Két elszakadt lelkész

Alonso Trévier Jones
(1850-1923)

Dudley Marvin Canright
(1840-1919)

A Battle Creek Szanatórium épületkomplexusa

Az 1902. február 18-i tűzvész

Az új Szanatórium, amely 1903. május 31-jén, került átadásra

„Egy lángoló kard”

Késő este volt, 1902. december 30-át írták. Arthur G. Daniells, a Generál Konferencia 44 éves elnöke még ébren volt és íróasztalánál dolgozott. Közben kis szünetet tartott, hogy rövid megbeszélést folytasson fiatal titkárával, majd I. H. Evans-sal, a Review and Herald vezetőjével. Csendes, enyhe este volt, éppen olyan, mint téli időben itt Michigan-ben megszokott volt. Nem volt hó. A két ember beszélgetése felszabadult volt, jóllehet mindkettő saját meglátását képviselte. A Review and Herald-nak rendkívül jó volt a gazdasági helyzete. Egész Michigan-ben itt voltak a legmodernebb nyomdai felszerelések. Az elmúlt év figyelemreméltó nyereséggel zárult, és az újév is nem kevesebb bevételt ígért.

Két háztömbbel arrébb a Tabernákulum harangja az imaösszejövetel kezdetét hirdette. Daniells az órájára nézett, amely éppen 19:30-at mutatott. Ezzel a pillantással rutinszerűen befejezte aznapi munkáját. Csak másodpercekkel később lángok villantak fel, majd egy félelmetes lángnyelv tört elő a túloldalon. Azok számára, akik a szanatórium leégését látták, a helyzet teljesen érthetetlennek tűnt: A Review and Herald főépülete lángokban állt!

Amíg Daniells és Evans az utcára értek, már lángokban állt az egész nyomdai komplexum. A látvány, amelyet a felizzott ablakok sorozatos szétrobbanásának ropogása kísért, borzalmas volt. Világosan lehetett hallani, amikor a második szint mennyezete beszakadt és a nehéz nyomdagépek alázuhantak. Egy órával később már nem létezett a Review and Herald Kiadóhivatala. Ami megmaradt, az egy halom szén volt, szétszórt téglák, közöttük dr. Kellogg könyvének, „Az Élő Templom”-nak megolvadt nyomólapjai.

Mindennek vége! Egy éven belül a Hetednap Adventista Egyház két nagy intézménye a lángok martalékává vált. A tűzoltóság századosa – Weeks úr – elmondta azt, amit valamennyi

kollégája gondolt: „Valami különös dolog volt ezekben az adventista tüzekben. A tömlőkből kijövő víz inkább olyan hatással volt, mintha benzin lett volna.”²⁶ Még hetek múltán is ott emelkedett Battle Creek fölött egy füstfelhő, mint valami titokzatos emlékeztető, amely nem hagyta elfelejteni mindazt, ami történt. A tűzvész alatt ugyanis izzani kezdett egy nagy szénhalom. Egészen februárig parázslott ez a szén, koromfelhőt bocsátva ki, amely némán emlékeztetett Ellen White szavaira: „Ha nem történik reformáció, szerencsétlenség zúdul a kiadóra és a világ meg fogja tudni ennek az okát.”²⁷ Nos, a szerencsétlenség bekövetkezett, és az üzenet heteken át oda volt írva Michigan egére.

„Sok éven át súlyos gondban voltam intézményeink miatt” – írta Ellen White, miután megkapta a táviratot a szomorú hírről. „Olykor azt gondolom, nem kellene többé elmennem nagy összejöveteleinkre, mert üzenetem kevés befolyást gyakorol vezető testvéreink szívére.” Hasonló aggodalommal ír arról, hogy az ilyen összejövetelek gyakran lesújtják, „ami miatt úgy nyög, mint egy kocsi a súlyos teher alatt”.²⁸

A Battle Creek feletti füstfelhő egy egyszerű kérdést vetett fel: Kész volna-e Isten népe arra, hogy kövesse az Úr szolgálóleánya által adott utasításokat még akkor is, ha ez azt jelentené, hogy saját tervét és kívánságát fel kellene adnia?

John Harvey Kellogg közel volt ahhoz, hogy éppen erre a kérdésre visszavonhatatlan választ adjon. Ellen White ismételten intette Kellogg-ot, hogy új teológiai látása őt és követőit mély szakadékba fogja sodorni. A közösség elutasította könyvének kinyomtatását. Ő azonban saját maga önhatalmilag további előkészületeket tett. És lám, a kiadó most egy romhalmaz, egy izzó szénhalom füstölgő zászlaja alatt, amely beszenyyezi a téli eget. Mindaz, aki értelmes ítélőképességgel bírt, dr. Kellogg-nak szóló világos üzenetet látott a

²⁶ B. P. Fairchild írt A. L. White-nak írt levele 1965. dec. 4-én

²⁷ E. G. White: Testimonies 8. kötet, 96. o.

²⁸ E. G. White: Special Testimonies, B. Series, Nr. 6, 56. o.

bajban. Ő azonban éppen most, meg akarta mutatni, hogy van hatalma saját útján járni – egy olyan úton, amely egyre távolabb vitte őt attól az igazságtól, amelyet visszautasított. A tűzvész utáni első lépése az volt, hogy könyvének kéziratát átadja egy idegen kiadónak, kinyomtatásra.

Kellogg-nak az volt a szándéka a Generál Konferenciával – ami hamar nyilvánvalóvá is vált –, hogy ezzel a játékkal nagyobb tétet vállal, mint egy könyvnek a kiadása. A célja az volt, hogy megszerezze a Generál Konferencia feletti uralmat.

A Hetednapi Adventista Egyház már akkor, egy demokratikus szervezett közösség volt. A helyi gyülekezetek többségi szavazattal választották tisztségviselőiket. Meghatározott időkből delegátusokat választottak, akik a vezetők és bizottságok választásánál saját gyülekezetüket képviselték a területi konferenciákon. Az egyházterületek szintén elküldték delegátusaikat, az unió tisztségviselőinek megválasztására. Ugyanez a rendszer működött a Generál Konferencia vezetőinek megválasztásánál is, amelyre az uniók elküldték képviselőiket.

Ez volt a szokásos gyakorlat, amint ezt a demokratikus rendszerek is gyakorolják az egész világon. Ennek azonban van egy gyenge pontja: Nem volt ugyanis biztosíték az olyan emberek manipulációja ellen, akik politikusán és ügyesen taktikáztak. Egy ilyen céltudatosan megszervezett helyi csoport például olyan delegátusokat tudott küldeni a területi konferenciákra, akik nem tükrözték a közösség gondolkodásmódját, hanem sokkal inkább egy különleges teológiai álláspontot hangsúlyoztak, amely lényegesen befolyásolni tudta az egész konferencia irányvonalát. Éppen elég jel mutatott arra, hogy John Harvey Kellogg 1903-ban pontosan ezt a módszert szándékozott alkalmazni. Zavaros harcok kezdődtek a Battle Creek-i gyülekezetben. Klikkek, amelyek a Szanatóriumért küzdöttek, át akarták venni az uralmat a Battle Creek-i Tabernákulumban. Hírek kavargtak. Régi barátságok szenvedtek hajótörést. A gyülekezet lassan egy problémás gyülekezet jeleit hordta magán.

Időközben megsokszorozódtak azok a jelek is, amelyek azt mutatták, hogy Kellogg még a Generál Konferencia vezetőit is ki akarta billenteni pozíciójukból. Az volt ugyanis a helyzet, hogy 1901 és 1903 között nem volt a Generál Konferenciának hivatalos elnöke. Ehelyett a 25 tagú bizottság alkalmanként egy-egy ülésre maga közül bízott meg egy testvért az elnöklésre. Ideális körülmények között talán jól működhetett volna ez a rendszer. Azonban, ha valakinél politikus ügyeskedés és büszkeség volt tapasztalható, ez egy nyilvánvaló veszélyt rejtett magában: a világszervezet vezetőjét ezennel nem a Generál Konferencia testületének küldöttei választották, hanem 24 másik testvér. Ha ezek közül 13 testvér egy oldalon állt, kívánságuk szerint bárkit hivatalba helyezhettek.

Kellogg egyáltalán nem kérte magát, hogy egy ilyen helyzetet megragadjon. Emellett az 1902 és 1903-as évek sem jelentettek kivételt számára. Azzal kezdte, hogy A. G. Daniells ellen hajtóvadást indított, hogy mint a Generál Konferencia elnökét, eltávolítsa tisztségéből. Habár ez a terv végül is félresikerült, a Doktor egy befolyásos és harcra kész emberekből álló koalíciót hozott létre, akik az ő teológiáját teljes mértékben támogatták, és akik nézetét a gyülekezetben szélteben, hosszában terjesztették. Emberek, akiknek „rangjuk és nevük” volt, amint erről később Daniells megemlékezett, prédikátorok, orvosok és tanítók, „akik nyíltan vállalták a könyvet, és tanításával egyetértettek”.²⁹ Amikor a nyár elérkezett, Daniells és Ellen White meglepődve állapították meg, hogy ez az erős és meggyőződéses személyiségekből álló csoport azon volt, hogy éppen azokat a tagokat nyerje meg, akiknek elvesztését a gyülekezet nem engedheti meg magának, pontosabban: az ifjúságot.

Azok számára, akik a fennálló helyzetben a felforgatásra törekedtek, a fiatalok mindig sokatmondó célt jelentettek. Mert, ha a változást nem sikerül egy csapásra létrehozni, még mindig megmarad a remény, hogy a fiatalok elbűvölésével egy

²⁹ A. G. Daniells: *The Abiding Gift of Prophecy*, 336. o.

új és konvenció nélküli eszmét, egy nyitottabb „követő-generációt” nevelhessenek. Ellen White tudta csak igazán, milyen erőt jelenthet a gyülekezet számára, az ifjúság. Szomorú szívvel beszélt a fiatalok nagy seregéről, amelynek el kell vinni az evangéliumot az egész világra.³⁰ Azonban felismerte azt a veszélyt is, amelyet pillanatnyilag dr. Kellogg-nak és társainak a fiatalok iránti érdeklődése jelentett.

Az első csapás akkor vált láthatóvá, amikor Kellogg könyve kijött a nyomdából. „Az Élő Templom”-ot mindenfelé magasztalták és megküldték valamennyi területnek. Számukra ez éppen a legmegfelelőbb időben jött, éppen akkor, amikor a nyári táborozások voltak. Minden erőt bevetettek – különösen az ifjúságot – a könyv terjesztésére.³¹ Daniells testvér aggodalommal figyelte ezeket az új fejleményeket. „Láttam, hogy vezető intézményeinkben a fiatalok százai között egy magot hintettek.” Így számol be „szilárd meggyőződéséről, arról, hogy egy aratás érik, amelyben fiatalok százainak szíve fog összetörni”.³²

Kellogg-nak szüksége volt a fiatalokra, szervezői szándékának megvalósításához. Ellen White 1903 novemberében figyelmeztette S. N. Haskell testvért, hogy tanulókat felkértek egy levél-akcióban, a szanatórium érdekében kifejtendő politikai nyomás gyakorlására. „Tanulókat és a Battle Creek Szanatórium munkatársait arra bátorította az intézmény vezetősége, hogy írják meg szüleiknek és barátaiknak, milyen nagyszerű dolgok történnek ebben a házban.” Majd hozzáfűzte: nyilvánvalóvá vált, hogy ezek a dolgok mindennek nevezhetők, csak nagyszerűnek nem.³³ Állandóan gondok gyötörték amiatt, hogy a fiatalok a szanatóriumban az általuk értékelt professzoroktól új teológiát hallgatnak. Igen, a veszély fenyegető volta miatt Ellen White nyilvánosan óvta a szülőket attól,

³⁰ E. G. White: *Előtted az élet*, 269. o.

³¹ A. G. Daniells: *The Abiding Gift of Prophecy*, 336. o.

³² A. G. Daniells: *uo.*

³³ E. G. White: *Levelek, S. N. Haskellnek*, 1903. november 28.

hogy gyermekeiket Battle Creek-be küldjék. Annak idején 1901-ben az aggodalmára adott válaszként az iskolát bezárták és a hallgatókat Berrien Springs-be helyezték át. Battle Creekben csak az orvosi fakultás maradt. Ezeknek a hallgatóknak az oktatása a Szanatóriumban történt. A Battle Creek Kollégium akkreditálása nem járt le, úgy, hogy elméletileg bármikor megvolt a lehetőség az újbóli megnyitásra, ha ezt jónak látták.

Most azonban, amikor a harc egyre hevesebbé vált, Kellogg élt azzal a lehetőséggel, hogy ezen a módon az ifjakat a gyülekezetekben elérje. Meghívó prospektusokat nyomtattak, amelyek a Battle Creek Kollégium újbóli megnyitását hirdették. (Azt állította, hogy erre szükség van az orvosi kiképzőprogram elismertetése érdekében.) Toborzók seregei mentek ki a gyülekezetekbe. Grandiózus terveket hirdettek egy új intézmény létesítésére. És az ifjúságnak „az ismét megnyíló Battle Creek Kollégium nagy lehetőségeiről beszéltek”.³⁴ Egy ilyen kihívás láttán Ellen White-ot megrémisztette a kezdeményezés.

„Hogyan adhatnánk szavazatunkat, hogy ifjúságunk színe java Battle Creek-be legyen híva, ottani kiképzésre, amikor Isten figyelmeztetést figyelmeztetésre adott, hogy ne menjenek oda!” – mondta felkiáltva. A tanárok közül néhányan „nem értik hitünk tulajdonképpeni alapjait... Isten óvjon meg attól, hogy akár csak egy bátorító szót is mondjak annak érdekében, hogy fiataljaink olyan helyre menjenek, ahol a munkáról, valamint a bizonyágtételekről mondott valótlanosságok és helytelen ábrázolás által, Isten szolgálóinak jellemét megrontják.”³⁵ White testvérnő szerint két dologról volt szó: A próféta-ság ajándékába vetett hitről, és a szervezett gyülekezetek prédikátorainak támogatásáról. Fiatal embereknek Battle Creek-be való küldése e két intézmény elleni támadást jelentette.

Azonkívül megnőtt a lehetősége annak, hogy még egy másik veszélynek is kitegye magát: Már egészen korán ugyanis, az

³⁴ A. G. Daniells: *The Abiding Gift of Prophecy*, 341. o.

³⁵ E. G. White: *Special Testimonies*, Series B, Nr. 2, 21-22. o.

Adventista Egyház történetének kezdetén, sajátos, kérkedő módon eltértek egyesek az alapigazságoktól. Most hasonló problémák ütik fel fejüket. L. R. Christian prédikátor később így emlékezik: „Egy téves, zavaró eszme terjeng a szabad szerelemről. Egyeseknél, a természetben mindenütt megtalálható, személytelen Istenről és a 'Szent testről' szóló tanítás erkölcstelen praktikákhoz vezet. E szégyenletes fejezethez most nem beszélek részletekről, azonban mindazok, akik ezt aényt ismerik, tudják, hogy a következő szavak igazak: A panteista elméleteket Isten ígéje nem támasztja alá... Ennek a tanításnak az életeleme a sötétség, területe az erkölcstelenség. Ez a tanítás kielégíti a megtéretlen szív hajlamait és szabad teret enged az ösztönöknek.”³⁶

Mindazok, akik elfogadták Kellogg eszméjét, egyre agresz-szívebbé váltak álláspontjuk terjesztésében. Ha valaki ennek ellent mondott, a hangulat azonnal nyílt ellenségeskedésbe csapott át. Egyik este Daniells testvér hazafelé tartott az őszi Generál Konferencia üléséről. 1903 októbere volt, és arról folyt a heves, érzelmi vita, hogy Kellogg a Generál Konferencia tanácsának ellenében kiadatta a könyvét. Egy utcai lámpánál megállt Daniells és néhány percig egy munkatárs-sal beszélgetett, aki támogatta Kellogg nézetét, és „mindent megtett, ami hatalmában állt”, a könyv terjesztése érdekében.³⁷ A két ember egy ideig beszélgetett egymással. Minden kétség nélkül, az egyik a másikat akarta meggyőzni. A munkatárs hirtelen dühös lett és elkezdett fenyegetőzni: „Életed hibáját követed el. E mostani összevisszaság után egyszer

³⁶ L. H. Christian: *The Fruitage of Spiritual Gifts*, 291-292. o. – *Review and Herald*, 1904. január 21.

³⁷ Ez az ember a fiatal dr. Paulson volt, akit e beszélgetést követő napon teljesen lenyűgöztek Ellen White üzenetei, amelyeket a Council c. folyóiratban olvasott. Elismerte, hogy ezek valóban Istentől származnak. Ő és felesége megalapították a Hinsdale Szanatóriumot. Dr. Paulson az élő hit feltűnő példája lett és egy erős támogatója Ellen White szolgálatának.

magadhoz térsz, és megállapíthatod, hogy a mocsokba léptél, miközben más veszi kezébe a gyeplőt.”

„A te próféciádban én nem hiszek” – válaszolta Daniells testvér. Majd a következő gondolatokat fűzte hozzá, mint olyan, aki valamivel nagyobb, mint az, aki saját karrierjét tartja szem előtt: „Mindenesetre, én inkább olyan ember szeretnék lenni, aki teljes szívvel azon van, amit helyesnek tart, még akkor is, ha ezért sárba tapossák, mint olyan, aki az emberek szemében akar kiválónak tűnni azon az áron is, hogy azt teszi, amit lelkiismerete tévesnek ítél.” Ezután megfordult és lakása felé vette az irányt, hogy legalább annyit pihenessen, amennyit sok munkája megenged. Kétségtelenül, nagyon elcsodálkozott barátjának feltűnő megváltozása miatt, akit megragadott az új teológiai irányzat.³⁸

Ha valaki elgondolkozik ezen, akkor felismerheti, hogy ez volt a legnagyobb veszély, ami egyházunkat fenyegette. Alapjában véve, az adventi üzenet mindig össze volt kötve az élet megváltozására szóló felhívással: „Féljétek az Istent és néki adjatok dicsőséget!” „Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt!” „Boldogok, akik az ő parancsolatait megtartják.” „Aki győz... Aki győz...”

Az adventi üzenet egyáltalán nem valami kényelmes életmódot hirdet, amelyet a félszívű keresztények szeretnének. „Azoknak, akik akkor élnek a földön, amikor Krisztus befejezi közbenjárását a mennyei templomban, a szent Isten színe előtt közbenjáró nélkül kell megállniuk. Ruhájuknak hótisztának kell lennie, jellemüknek 'a meghintés vére által' meg kell tisztulnia a bűntől. Isten kegyelme és kitartó emberi igyekezet által győzniük kell a bűn ellen vívott harcban. Miközben a vizsgálati ítélet folyik a mennyben, és Krisztus a bűnbánó hívők bűneit eltávolítja a templomból, a földön Isten népe között a tisztogatás, a bűntől való szabadulás különleges munkájának kell végbemennie.”³⁹

³⁸ A. G. Daniells: The Abiding Gift of Prophecy, 336-337. o.

³⁹ E. G. White: A nagy küzdelem, Budapest, 1986., 379-380. o.

Az adventi hit tovább vezette az embereket – ez volt az adventista hívők meggyőződése – attól a ponttól, ahol kezdetben voltak. Lélekben behatoltak a szentek szentjébe, arra a helyre, ahol a mennyei trón fölött kápráztató fény lebegett, ahol az örökké változhatatlan mérték, Isten törvénye nyert kinyilatkoztatást. Itt megy végbe a megváltási terv utolsó aktusa. Innen nemcsak a kegyelem árad, hanem felszólítás is hangzik a szent életre, és innen jön a hit által kapott erő, amely győzelmes élethez vezet. „Isten kegyelme és kitartó emberi igyekezet által győzniük kell a bűn ellen vívott harcban.”⁴⁰

Évszázadokon át hitték a keresztyények, hogy a megváltás a Krisztusba vetett hit által lehetséges. Az adventisták is ezt hitték, ugyanakkor, a Szentírásra hivatkozva hangsúlyozták, hogy a Krisztusba vetett hit által az is lehetséges, hogy az ember élete összhangba kerüljön Isten törvényével, azzal a törvénnyel, amely az egész univerzumot összetartja.

Mindezt olyan sürgősséggel prédikálták, mintha ennek hirdetésére csak kevés idő állna rendelkezésükre. „Mi készülünk találkozni Azzal, aki nemsokára megjelenik az ég felhőiben, angyalok kíséretében, hogy a hűségeseeknek és igazaknak halhatatlanságot adjon. Amikor eljön, akkor már nincs lehetőség arra, hogy bűneinkből megtisztítson, hogy gyengeségeinket eltörölje vagy vérmérsékletünket és gondolkodásmódunkat megváltoztassa. Ennek a munkának már most kell végbemennie. Amikor az Úr megjelenik, mindazok, akik szentek voltak, szentek is maradnak.”⁴¹

Hasonló gondolatokat írt Ellen White 1868 nyarán, fiának küldött születésnapjára írt levelében, amelyben egy édesanya szeretete félreérthetetlenül össze volt kapcsolva a régi adventi üzenet felszólításával: „Ne tévelyegjétek! Isten nem csúfoltatik meg. Egyedül a szentség képes téged elkészíteni a

⁴⁰ Uo. 380. o.

⁴¹ E. G. White: Testimonies 2. Kötet 355.o.

menny számára. A mennyei jellemet már itt e földön kell elnyerni, mert ezután már egyáltalán nem lesz elnyerhető.”⁴²

⁴² E. G. White: Testimonies Treasure, 1888. 425. o. Ellen White erről a kérdésről több helyen nyilatkozott. A legnagyobb segítséget nyújtó sorok az Apostolok története c. könyvben találhatók, a magyar kiadás (Bp. 2001. Advent Kiadó) 349-350. oldalán:

„A saját körében mindenki eljuthat a kereszteni jellem tökéletességére. Krisztus áldozata által nyílt meg a lehetősége annak, hogy a hívő elnyerje mindazt, ami az élethez és a kegyességhez szükséges. Isten felszólít a tökéletesség színvonalának elérésére, és elénk tárja példaképül Krisztus jellemét. Földi életében, mely a gonoszszal szemben állandóan ellenálló élet által tökéletesedett, a Megváltó bemutatta, hogy az Istennel való együtt munkával az emberek elérhetik a tökéletes jellemet. Isten így biztosít bennünket, hogy mi is teljes győzelmet arathatunk.

A hívő elé tárul a Krisztushoz hasonlóság csodálatos lehetősége, a törvény minden tétele iránti engedelmesség. De az ember önmagától képtelen eleget tenni a feltételnek. Az Isten ígéje szerinti szentség, amit el kell érnie, hogy üdvözülhessen, az isteni kegyelem munkájának eredménye, ha alázatosan meghajol az igazság Lelke fegyelmező és fékező befolyása előtt. Az ember engedelmissége csak Krisztus segítségének jó illata által tehető tökéletessé, mely isteni illattal tölti be az engedelmisség valamennyi tétét. A kereszteni része, hogy kitartóan küzdjön minden fogyatkozása ellen. Folyton könyörögjön Megváltójához, hogy gyógyítsa meg bűnbeteg lelke rendellenességét. Nem bölcs és nem erős, hogy győzzön; ez az Úrra tartozik, aki megadja mindazoknak, akik alázatosan és töredelmesen keresik segítségét.

A szentségtelenből a szentté alakítás munkája állandó folyamat. Napról napra munkálkodik Isten az ember megszenteléséért, és az embernek, erejét összeszedve vele együtt kell működnie a helyes szokások gyakorlásának igyekezetében. Ő kegyelmet kell adjon a kegyelemhez; és amint az ember így dolgozik a kiegészítés tervén, ez alatt Isten érette a megsokasítás terve szerint munkálkodik. Megváltónk mindenkor kész meghallgatni és megválaszolni a bűnbánó szív imáját; megsokszorozza hűségesei iránti kegyelmét és békességét. Örömmel árasztja rájuk áldását, amelyre szükségük van az őket körülvevő gonosz elleni küzdelemben.”

Így hajóztak az adventisták a cél irányába, amely többé már nem tűnt az eltávolodott jövő felé irányuló kényelmes utazásnak. A kihívás számukra most a jelennek szólt, és ők arra keresték a választ a Bibliában, hogy mit vár el Isten az embertől, akik elragadtatnak, a halál megízlelése nélkül. „Énokh elragadtatása által az Úr egy fontos tanításban akar részesíteni bennünket”, írta Ellen White. „Az emberek megtanulták, hogy lehetséges engedelmeskedni Isten törvényének; hogy még ha bűnös és romlott környezetben élnek is, Isten kegyelme által képesek ellenállni a kísértésnek, megtisztulni és szentté válni... Ennek az istenfélő prófétának a jelleme ábrázolja azt a szentséget, amit mindazoknak el kell érniük, akik Krisztus második eljövetelekor *„áron vétetnek meg a földről”* (Jel 14:3).⁴³ Ennek a célnak az elérése volt egy része annak a feladatnak, amely a gyülekezet előtt állt.

Énokh, aki a vízözön előtt élt, élete által szemléltette Isten megmentő hatalmát; ez maga a kegyelem üzenete volt. Most azonban egy még nagyobb megsemmisítés előtt állunk, ezért a világnak még egyszer utoljára szükség van arra, hogy világos meglátást nyerjen Isten jelleméről: „Mint Énokh is tette, figyelmeztetni fogják a világot az Úr második eljövetelére, és a törvényszegőket sújtó ítéletre. Megszentelt szavaikkal és példájukkal elítélik az istentelenek bűneit.”⁴⁴ Ellen White 1902-ben ismételten emlékeztette az adventistákat arra, hogy „valamennyi megírt könyv sem képes arra, hogy megszentelt élet eléréséhez segítsen. Az emberek nem annyira azt fogják hinni, amit a lelkészek prédikálnak, hanem sokkal inkább azt, amit a gyülekezet kiél.”⁴⁵

A mennyei szentélyben végzett szolgálattal kapcsolatban az adventisták bizonyos értelemben Isten törvényét is újból felfedezték. És ezzel együtt azt is el kellett dönteniük, hogy vagy

⁴³ E. G. White: Pátriárkák és próféták, 60-61. o.

⁴⁴ Uo. 61. o.

⁴⁵ E. G. White: Testimonies, 9. kötet 21. o.

igyekeznek Isten ereje által megtartani parancsait vagy kitálják a világ számára leghatásosabb magyarázatot a bűnre.

Ellen White óvta azokat, akik tévesen értelmezik Krisztus követését: „Senki se mondja, hogy nem tudja jellemhibáit orvosolni! Ha erre a megállapításra jutsz, biztosan elveszíted az örök életet.”⁴⁶

A jelentős 1888. évben hasonló gondolatokat írt le: „Sátán a jellemhibákat kihasználva megpróbálja a személyiséget befolyásolni. Tudja, hogy ez sikerülni fog, ha az ember melengeti hibáit. Ezért folyvást igyekszik Krisztus követőit azzal a végzetes filozófiával félrevezetni, hogy úgysem tudnak győzni.”⁴⁷

Ez egy megrázó figyelmeztetés volt, amelynek az volt a célja, hogy rámutasson arra a veszélyre, amely fennállhat akkor, ha az adventisták inkább mentegetik bűneiket Isten törvényének áthágásakor, mintsem betartanák azt. Ugyanakkor ez a figyelmeztetés egy reményteljes üzenettel folytatódik: „Senki se higgye tehát, hogy nem tud megváltozni. Isten hitet és erőt ad hibái legyőzéséhez.”⁴⁸ Majd a vigasztaló biztositék így hangzik: „Amikor az van szívünkben, hogy engedelmeskedjünk Istennek, és amikor törekszünk is erre, akkor Jézus legjobb szolgálatunkként veszi hozzáállásunkat és igyekezetünket, és saját isteni érdemével pótolja a hiányosságot. Azonban nem fogadja el azokat, akik azt állítják, hogy hisznek Benne, de hűtlenek az Atya parancsolatai iránt.”⁴⁹

Úgy tűnt, hogy azok vállaira, akik hetednapí adventistáknak nevezték magukat, és tudták, hogy mi fog rövidesen e világra törni, különleges feladat nehezedik. Már évszázadok óta hirdették keresztények a hit üzenetét, most azonban az adventistáknak a világ legszélesebb határáig ki kell terjeszteniük a végső felhívást. Mindaddig, amíg ez az üzenet leszűkül

⁴⁶ E. G. White: Krisztus példázatai, 227. o.

⁴⁷ E. G. White: A nagy küzdelem, 436. o.

⁴⁸ Uo. 436. o.

⁴⁹ E. G. White: Szemelvények I. köt. 350-351. o.

a személyes életre, megkérdőjeleződik a közösség tulajdonképpeni megbízatása.

Ebben állt Kellogg tanításának a veszélye 1903-ban. „Ha ezt a tanítást logikus következményeiben végiggondoljuk, látni kell, hogy kisöpri az egész keresztény üdvrendet. Ezek a kijelentések azt állítják, hogy azok az eredmények, amelyek előttünk állnak, nem olyan fontosak, hogy különös figyelmet szenteljünk reájuk.”⁵⁰

A gyülekezet és a világ – mondta White testvérnő – a közelgő sötét éjszaka felé halad, amelynek neve a végső kegyelmi idő. Mielőtt ez elérkezne, közülünk mindenki meg lesz vizsgálva. „Isten minden egyes ember ügyét olyan alaposan vizsgálja meg, mintha rajta kívül nem volna senki más ezen a földön”.⁵¹ Amikor ezek az események jönnek, minden ember sorsa életre vagy halálra, örökre eldől. Ez egy olyan kihívás volt, amelyet nem lehetett eléggé hangsúlyozni.

Mégis, az adventistákat ezek az Isten lényéről alkotott kellems elméletek képesek voltak elaltatni, aminek következtében a tiszteletet parancsoló igazságok a szentély tanáról olyanná váltak, mint a tavaszi napsugarak. A gyülekezet megóvása érdekében tanúsított kétségbeesett fáradozásban, ugyanakkor megrémülve a tévedés hatalmának megigéző erejétől, Ellen White egy kép által akarta meggyőzően ábrázolni azt, hogy milyen könnyű felcserélni az igazságot a hamissággal. Az optikai csalódást használta fel ennek bemutatására. Két vasúti sín a távolban egybeolvadva látszik. „Az igazság sínje mellett fut a tévedés sínje. Mindkét vágány helyesnek tűnik, és nehezen lehet őket megkülönböztetni egymástól.”⁵²

Amikor azt látta Ellen White, hogy néhányan a gyülekezet legbriliánsabb személyiségei közül a tévedés csapdájába esnek, és szónoki tehetségükkel másokat is magukkal rántottak,

⁵⁰ E. G. White: Special Testimonies, B. Series, Nr. 7, 37. o.

⁵¹ E. G. White: A nagy küzdelem, 436. o.

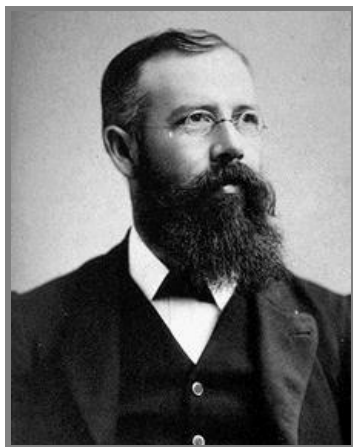
⁵² E. G. White: Letters, Nr. 211. 1903.

olyanokat, akik egyszer már korábban az adventi üzenet hirdetésére szentelték életüket, maga is közel állt a teljes kétségbeeséshez: „Szívem aggodalommal teljes, amikor látom, hogyan teljeseznek a nagy kísértő tervei. Lelki kínomban alig tudok szavakat találni. Vajon a gyülekezetnek ismét össze kell zavarodni a vádoló csalása miatt, amikor az Úr Jézus Krisztus intelmei oly határozottak és világosak?”⁵³

A gyülekezettel együtt, amelyet nagyon szeretett, egy olyan súlyos krízist élt át a 77 éves Ellen White, amelyben azt a kérdést tette fel, hogy vajon mindezt túl fogja-e élni. Az 1904. év tovaszállt, elérkezett 1905: Négy értékes év múlt el; évek, a jólétnek és a békének éve. Ahelyett, hogy az üzenetet eljuttatták volna az egész világra, a gyülekezet súlyos harcot vívott a legalapvetőbb igazságok támadóival. Legnagyobb intézményei a tönkremenés előtt álltak. (Néhány hónap múlva, 1906-ban valóban elvesztek. Egyre erősebbek voltak azok a hangok, amelyek a prófétaság lelkét támadták, mind nyilvánosan, mind titokban. Tehetséges emberek vezették a támadást; emberek, akikről azt suttogták, hogy jövedelmüket a Battle Creek Szanatóriumból kapták. Sőt, maga a „Dime-Tabernacle” – a Battle Creek-i gyülekezet temploma – volt az uralomért folytatott harc egyik tárgya. A dime jelentése: 10-Cent-érme. Azért adták a templomnak ezt a nevet, mert a hűséges tagok és Battle Creek jóakarátú polgárainak adományaiból épült fel. Egyidejűleg adtak ki hamis tanításokat új világosság néven, és pedig olyan ügyesen álcázva, hogy mind a Kollégium diákjai, mind pedig a munkatársak meg lettek zavarva. Mint egy hajót, amely az alattomos óceánon ködbe burkolva szeli a hullámokat, és ki van téve a jéghegyek veszélyének, így látta Ellen White a gyülekezetet.

A nagy nehézségek azonban most kezdődtek a gyülekezet számára. Ez volt Sátán második támadási hullámának az ideje. Ez volt Albion Fox Ballenger ideje.

⁵³ E. G. White: Special Testimonies, Series B, 23. o.

William Clarence White
(1854-1937)

Albion Fox Ballenger
(?)

Eugene William Farnsworth feleségével
és a New Hampshire-i első szombatünneplő adventista gyülekezet

A Review and Herald Kiadóhivatal és Nyomda,
amely 1902 dec. 30-án leégett. A Központi Adventista
Kiadóhivatal később az akkori világ legnagyobb kiadóhivatala lett

„Te vagy az az ember...”

A Generál Konferencia elnöke – A. G. Daniells 1905. március 16-án levelet írt egy nyugtalanító problémáról William White prédikátornak, aki ebben az időben Kaliforniában volt. Egy prédikátor, akit nem sokkal azelőtt küldtek Angliába, hogy ott evangélistaként és a misszió vezetőjeként dolgozzon, különös dolgokat kezdett beszélni a szentély tanáról. Voltak olyan elméletek, amelyek nagyon hasonlítottak ahhoz, amelyet 18 évvel ezelőtt D. M. Canright végzetét jelentették. Ez az evangélista meglehetősen jelentős sereget vonzott maga után. Gyülekezetek Írországbán, Walesben, Észak-Angliában, szinte mindenütt, ahol eddig volt, követték felhívását. Birminghamben és más helyeken komoly „nehézségei voltak a gyülekezetek vezetőivel a szentély tana miatt”.⁵⁴ Eugene W. Farnsworth prédikátor kétségbeesetten próbálta elhárítani a kárt. Majdnem magán kívül írt Daniells testvérnek segélykérő levelet. Farnsworth szavait megtaláljuk abban a levélben, amelyben Daniells testvér idézett tőle Ellen White-nak:

„Ballenger testvér olyan lelkiállapotba került, amely miatt előttem lehetetlennek tűnik, hogy ő tovább a szolgálatban maradjon. Az utóbbi időkben a szentély tanát tanulmányozta, és arra az eredményre jutott, hogy Krisztus közvetlenül mennybemenetele után a szentek szentjébe ment, hogy ott végezze szolgálatát. Zsid 6:14-et összehasonlította a 25. és 30. versekkel, valamint azokkal az ótestamentumi igékkel, amelyekben a „függöny mögött” kifejezés a szentek szentjét jelentette...”⁵⁵

A problémát tehát Farnsworth közölte a Generál Konferencia elnökével. Farnsworth volt az az ember, aki egykor tél idején, a washingtoni (New Hampshire) gyülekezetben megkeresztelkedett. A gyülekezethez közeli tó 60 cm-es jegén

⁵⁴ A. G. Daniells: Levél William C. White-hoz, 1905. márc. 16.

⁵⁵ Uo.

léket vágtak, és úgy keresztelték meg.⁵⁶ Hallva Ballenger tanítását, semmiképpen sem állt szándékában elnézni a fölött, hogy az evangélista összezavarja a szentély tanítását. Miután Daniells ezt és más problémát feldolgozott, azzal a céllal írt White testvérnek, hogy megtudja, mit szándékozik tenni a közösség ebben az ügyben. „Örülök, hogy visszahívhatjuk őt Nagy Britanniából, azonban pillanatnyilag még nem tudom megmondani, mit fogunk itt vele kezdeni... Különösen figyelemre méltó, hogy egy olyan ember pályája, aki eddigi életén át szilárdan állott az üzenet talaján, egy ilyen kérdés miatt kisiklott. A szentély tana ennek a mozgalomnak főoszlopa: ha ezt eltávolítjuk, minden összeomlik. Ismered te ezt a testvért, és tudsz nekem valamilyen tanácsot adni?”⁵⁷

Valóban, White testvér és még néhányan – Ellen White is – ismerték Albion Ballengert, aki egy jó kinézésű ember volt. Óriási lengő bajuszt viselt, megjelenése attraktív volt. Sok embert tudott magához ragadni. Nem első alkalommal fordult elő, hogy alapvető igazságokat támadott. Nem sok évvel azelőtt, amikor az egyik, vallási szabadsággal foglalkozó lap helyettes szerkesztője volt, olyan ötlete támadt, hogy a közösséget úgy ábrázolja, mint amely bizonyos hitpontoknak, mint például a szombat is, kevesebb jelentőséget tulajdonítana. Erről volt Ellen White-nak egy látomása, amikor Salamancában

⁵⁶ A Washington New Hampshire-i gyülekezet volt az első szombatot ünneplő adventista gyülekezet. William Farnsworth – Eugene édesapja – 1844 év végén határozta el, hogy szombatot fog ünnepelni. Mintegy 15-18-an csatlakoztak hozzá. Második felesége a hetednapos baptista Preston Rachel volt. Farnsworthnak a két feleségétől 12-12 (24) gyermeke volt. A gyülekezet egy idő múlva hanyatlásnak indult. Ekkor egyik télen Ellen White többnapos hitmélyítő összejevetelt tartott. Itt rámutatott egy titkos bűnre, amelynek rendezése után a Farnsworth-fiúk és mások, mintegy 13-14-en döntöttek, hogy megkeresztelkednek. Mivel nem akartak a keresztséggel várni, ezért a kápolna és Cyrus testvér háza közötti kis tó jegét meglékelve megtartották a keresztséget. A gyülekezet ismét fejlődésnek indult. (E. L.)

⁵⁷ A. G. Daniells: Levél William C. White-hoz, 1905. márc. 16.

(New York) tartózkodott, s amelyet hatásos módon, különös körülmények között ismertetett. (Különböző alkalmakkor megkísérelte elmondani ezt a látomást, de minden esetben kitörlődött az emlékezetéből. Végül éppen akkor sikerült neki elmondani, amikor Ballenger egy bizottságban kifejtette nézetét.) Akkor, Ballenger elfogadta az Istentől jövő üzenetet, és könnyek között beismerte tévedését.⁵⁸ Most azonban egy egészen új problémahalmazzal állt elő. Úgy jött haza Angliából, hogy a testvérek nem tudták pontosan, mit tegyenek vele. Ellen White számára ez nem jelentett problémát. 1905 májusában részt vett Takoma Parkban a Generál Konferencia ülésén. Amikor a diákothton folyosóján ment át, ott, ahol a vendégszobák is voltak, megpillantotta Ballenger-t. Ekkor egy világos, egyértelmű üzenetet mondott neki: „Te vagy tehát az az ember, akit az Úr nekem Salamanca-ban megmutatott.” Amit ezután mondott neki, azt csak a naplójába írt feljegyzésekből lehet rekonstruálni. „És most ismét új teóriákat prezentál nekünk Ballenger testvér. Elméleteket, amelyeknek Isten Igéjében nyomuk sincs. Az Úr nevében mondom neked, hogy nagyon veszélyes tévtanok akarnak becsúszni Isten népe közé. És Ballenger testvér megrontja saját lelkét...

A te elméleteid, amelyek sok apró fonalból vannak összeszőve, és nagyon sok magyarázatot igényelnek, nem az igazságot ábrázolják, ezért Isten nyája közé nem is hozhatók be... Isten nem hagyja jóvá a te mesterkedéseidet. Te, az áldott írásokat sajátos módon rakod össze, hogy ezzel egy hazugságot támogass. Mindnyájunknak meg kell maradnunk a szentélyről szóló tanítás jelenlegi értelmezésénél.”⁵⁹

Ballenger úgy reagált Ellen White kijelentésére, hogy találkozott egy, a közösség vezetőiből álló 25 tagú bizottsággal, amely ezután kiadott egy dokumentumot, amelynek a címe: „A kilenc tézis”. Ballenger szerint valamennyi adventista ta-

⁵⁸ Lásd a Függelékben E. G. White írását: A Salamanca-i látomás

⁵⁹ E. G. White: Manuscript Releases No. 760: The Integrity of the Sanctuary Truth, 4. o.

nítás a szentély tanával kapcsolatban téves. Különösen állította ezt arról a tanításról, amely szerint Jézus, a mennybe-menetele után a szentély első részébe ment be, hogy ott szolgálatát végezze.⁶⁰ Ha valaki követte Ballenger következtetéseit, az előtt összeomlott a 2300 évről szóló prófécia, hasonlóképpen 1844 üzenete, és a vizsgálati ítéletről szóló tanítás egyszerűen egy teológiai feltételezéssé válik, amelyet félre kell tenni. A. G. Daniells találóan jelentette ki: „Távolítsuk el ezeket a tanításokat, és minden összeomlik.” Senki sem látta az egész ügyet világosabban, mint Ellen White.

Néhány nappal később kijelentette: „Világos, egyértelmű nyelven mondom mindazoknak, akik itt jelen vannak: Ballenger testvér megengedte, hogy gondolataiban helyet találjanak ezek az egyértelmű csalárd tévedések, amelyeket elhitt és elfogadott. Ha ezeket a tanításokat elfogadnánk, ez aláaknázná hitünk oszlopait.” Ezután Máté evangéliumára utalt: „*Őrizkedjete a hamis prófétáktól, akik juhoknak ruhájában jönnek hozzátok, de belől ragadozó farkasok.*”⁶¹

„Azok, akik megkíséreltik, hogy olyan elméletekkel közeledjenek hozzátok, hogy a hit melyik oszlopát kellene eltávolítani, éppen a szentélyről szóló tanítással, Isten vagy Krisztus személyiségével kapcsolatban, azok úgy járnak kelnek, mint a vakok” – folytatta Ellen White. „Ezek az emberek megkísérlik, hogy bizonytalanságot terjesszenek és Isten népét kétségbeesésbe és csüggedésbe sodorják.”⁶²

Az ügy messzemenően veszélyesebbé vált, mint első pillanatra tűnt. Többről volt szó, mint csupán egy embernek az adventista alapigazságokban való eltévelyedése. Albion Ballenger ugyanis egy rendkívül meggyőző módon buzgólkodó, szeretetreméltó ember volt, aki alkalmanként verseket is írt. Olyan lefegyverző szeretetreméltósággal beszélt, hogy mind-

⁶⁰ A. F. Ballenger: „A kilenc tézis” 1. 4. o.

⁶¹ E. G. White: Manuscript Releases, No. 62, Mt 7:15.

⁶² Uo.

azok, akik nem ajándékozták meg őt bizalmukkal, úgy kellett, hogy önmagukra tekintsenek, mint akik saját értelmüknek nem hisznek. Sokak számára egyszerűen az volt a kérdés: egyáltalán hogyan is lenne képes Ballenger tévedni?

Elismerem, bizonyos kockázat nincs kizárva akkor, amikor egy olyan ember érvelésével foglalkozunk, akinek hitét Isten követe csalóka tévedésnek minősítette; egy ilyen kockázat azonban igazolható, ha az ember azt a szándékot követi, hogy rávilágítson arra a háttérben meghúzódó varázslatos hatalomra, amellyel az adventisták 1905-ben szemben álltak. Ballenger egy levélben, a következő szavakkal hozta White testvérnő tudomására, hogy az ő kijelentéseibe és a Bibliába vetett hit között választott:

„Ha majd egykor a nagy fehér trón előtt állunk, és az Úr megkérdezné tőlem, miért tanítottam azt, hogy 'a függöny mögött' kifejezés a mennyei szentély első részét jelenti, mit válaszolhatnék? Mondhatnék valami olyat, hogy: 'White testvérnő ezt állította, és azzal bízott meg, hogy a Bibliát így értelmezzem; ő nekem azt mondta, hogy ez a helyes értelmezés, és ha én ezt nem fogadom el és nem így tanítok, akkor te el fogsz engem ítélni'?

Ó, White testvérnő, bárcsak tetszene az Úrnak egy ilyen válasz! Azonnal alávetném magam a te bizonyosságodnak. Akkor a te szavad ismét bátorító lenne számomra. Akkor az én testvéreim, akiket tanácsolok, nem néznének többé rám úgy, mint egy leprásra. Akkor ismét ott lennének a nagy összejöveteleken, ahol együtt sírnánk, imádkoznánk és hálát mondanánk, mint azelőtt tettük.”⁶³

Ballenger nagyon jól tudott bánni a szavakkal és az érzelmekkel, és ő nagyon jól tudta, hogy az emberek ösztönszerűen melléállnak az erőszakosnak, olykor még a vallási igazsággal szemben is. A fennálló körülmények már magukban is kiváló példát adtak számára, hiszen ugyanezt a taktikát al-

⁶³ A. F. Ballenger: *Cast Out for the Cross of Christ*, 112. o.

kalmazta John Harvey Kellogg is. Ő még mindig meggyőzően tudott erről beszélni, amikor „térdeire esett és sírt amiatt az állítólagos igazságtalanság miatt, amelyet Daniells testvér és Willie White részéről el kellett viselnie”, jóllehet ő már időközben megszakította a kapcsolatot a közösséggel.

Maga Canright is egy kissé a mártír szerepében tetszelgett, amikor elhagyta az advent hitet. Hogy Ballenger a hasonló módszert alkalmazta, azt kifejezte nem sokkal később egyik könyvének a címében: „Eltaszítva Krisztus keresztye miatt”. Érdekes, hogy ezek az emberek, akik az egyházat a szentély tanával kapcsolatos tanítás miatt hagyták el, mindnyájan nagyon hasonló magatartást tanúsítottak: mindnyájan ünnepélyesen megígérték, hogy a közösségnek nem akarnak semmiféle problémát okozni, azonban kiválásuk után heves támadásokat indítottak az adventmozgalom ellen. Ballenger a legcsekélyebb mértékben sem különbözött tőlük. Ellen White-hoz írt látszólagos szelíd hangú levelével szemben egészen más hangulatú volt az a stílus, amelyet egyfajta páncélozott beszédhez lehet hasonlítani, amelyet a „The Gathering Coll” című írásában használt. Ezt az írást, amelyben anyagokat tett közzé az adventisták ellen, testvéreivel együtt adta ki. Főhadiszállásuk az egyház közelébe, fontos egészségügyi főiskolájában volt.

1905-ben, a közösség tagjai még nem tudták, milyen messze fog elmenni Albion Ballenger, sőt ebben az időben még maga sem tudta ezt. Időközben azonban sokak számára már nem valami pillanatnyi veszélyt jelentett a helyzet, mivel az ő megnyerő személyisége és beszédfordulatai, hívó emberek egész sokaságát el tudták idegeníteni a közösségtől. Egyrészt egyre jobban növekedett a buzgósága, mivel az „új világosságáról” meg volt győződve, és azon volt, hogy ezt a megvilágítását másokkal közölje, nem pedig azon, hogy a közösség jólétét tartsa szem előtt. Másrészt pedig egy egész sereg íráshelyet gyűjtött össze, amelyekkel saját megvilágítását védelmezte.

Ha valaki a témát maga is nem tanulmányozta, az érvek sokasága félelmetesen hatott rá. Ellen White 1905 végén ezt a

megjegyzést írta naplójába: „A Bibliaszövegek tömegének hatására Ballenger testvér már most eltévedt. A bibliaszövegek egyeznek, azonban olyan összefüggésekbe hozta azokat, amelyek tévesek.”⁶⁴

„Már sok olyan emberrel volt dolgunk, akik hasonlóképpen téves értelmezéseket képviseltek,” – folytatta Ellen White – „és akik megkíséreltek hamis elméleteket alátámasztani. Beszélőképességük, és a sok bibliaszöveg segítségével, amelyeket megkíséreltek saját téves nézeteik alátámasztására alkalmazni, sok érzelmi töltetű embert megzavartak. A világtörténelem már túlságosan előrehaladt ahhoz, hogy valami újat hozhassanak elő ebben a kérdésben.”⁶⁵

Ha csupán ez lett volna az egyedüli veszély, azt lehetett volna mondani, hogy a közösség már sok hasonló problémát megoldott. Most azonban többről volt szó. Egy másik veszély olyan elképzelhetetlen volt, hogy azt csak az ismerhette fel, akinek szemei képesek voltak betekinteni a láthatatlan világba.

Ahhoz, hogy megérthessük, amit Ellen White a közösséggel akart megosztani, szükséges érzékelni annak a világnak szó szerinti valóságát, amelyet ő oly sokszor szemlélhetett. Számára a mennyei lények nem csak egy fogalmat jelentettek, hanem gyakran látott valóságot: Olykor valóságos küzdelmet vívtak egy emberi lélek sorsáért. A valóságban éltek, volt örömük, néha szomorúságuk is, miközben élénk figyelemmel kísérték, hogy a közösség tagjai az adventi üzenet szerint élik-e életüket. Állandóan közlekedtek a Menny és a Föld között. Kapcsolatban voltak a Mennyyel és a Földdel. Voltak azonban más angyalok is, akik halandó lények számára elképzelhetlenül szörnyű, gonosz hajlamtól voltak indítatva. Ezekre a démonokra a megsemmisítés a jellemző. Feladatukat abban látják, hogy a föld minden lakóját magukhoz vonzzák, ha ők erre csak egyetlen egy alkalmat adnak. Ellen White újból és

⁶⁴ E. G. White: Manuscript Releases, No. 145, 1905.

⁶⁵ Uo.

újból felhívta Isten népének figyelmét ennek a nagy küzdelemnek a valóságára, és annak fontosságára, hogy semmi olyat ne tegyünk, ami támadási felületet nyújtana a gonosz hatalmaknak arra, hogy lelkünket megtámadhassák.

„Ha képesek volnátok meglátni, amint a tiszta angyalok vizsgáló szemeikkel figyelnek titeket, hogy leírják, hogyan dicsőítik a keresztények életükkel Mesterüket, vagy ha látnátok a gonosz angyalokat, győztesen gúnyos örömujjongásban, amikor Isten gyermekei minden görbe utat felkutatnak, majd bibliai szövegeket idéznek, amelyeket elferdítenek, és életmódjuk igazolására az írásokat használják fel ürügyül, akkor csodálkoznátok és megrémülnétek” – írta 1868-ban.⁶⁶ Majd 1899-ben írt egy nagy küzdelemről, amely „láthatatlan hatalmak között folyik, egy harcról a hűséges és gonosz angyalok között. A gonosz angyalok szüntelenül gonosz terveiket szövik... Imádkozzatok testvéreim, imádkozzatok, mint soha ezelőtt. Még nem készültünk fel az Úr visszajövetelére.”⁶⁷

Közben 1905-öt írtak. John Harvey Kellogg készült elhagyni az egyházat, és magával vitte a legnagyobb intézményt és intelligenciájának virágzását. Albion Ballenger „új világosságot” hirdetett a szentély tanával kapcsolatban, és hajósodrában hátrahagyott egy megosztott gyülekezetet, valamint adventistákat, akik többé nem voltak tisztában hitük legfőbb oszlopaival kapcsolatban. Úgy tűnt, mindenütt a gonosz erői nyomulnak előre. Mint egy fosztogató hadsereg, mindenütt talajra találtak. Talán Ellen White naplójának egyik részlete világít rá ennek okára, október hónapjának végén: „Sátán minden ravaszságát beveti az életnek ebbe a játékába, hogy emberi lelkeket nyerjen meg. Angyalai elkeverednek az emberek között és megtanítják őket a gonoszság titkaira. Ezek a bukott angyalok magukhoz ragadnak tanítványokat. Beszélnek az emberekkel, és alapelveket tárnak eléjük, amelyek helyeseknek látszanak, és emberi lelkeket a csalás útjára vezet-

⁶⁶ E. G. White: Testimonies, 2. köt. 171.o.

⁶⁷ E. G. White: Letters, Nr. 201. 1899.

nek. Ezek az angyalok az egész világon szétszóródnak, hogy csodálatos dolgokat vigyenek végbe, amelyek nemsokára még érthetőbben kerülnek napfényre. Isten felhívja népét, a valódi kegyesség titkainak a megértésére és elnyerésére.”⁶⁸

Az emberiség ellenséges sorainak erősítésére, Sátán előhívja a sötétség világának elbukott lényeit. Tudatlanul, és új világosság nevében, emberek ugyanazokat a dolgokat teszik, mint a gonosz hatalmak. Ellen White ezeket a történeteket olyan szavakkal írja le, amelyeknek az a célja, hogy embereket a Bibliához és térdeikre kényszerítsenek: „A tapasztalatok minden egyes aspektusát hamis teóriákkal keverik, és ördögi komolysággal és buzgósággal védelmezik azokat, hogy minden ember gondolkodását foglyul ejtsék, akik nem az ige szent alapelveinek teljes ismeretére építenek, és nem abban gyökereznek.”⁶⁹

Nyilvánvalóan, erős pszichológiai mechanizmusnak kellett működni ahhoz, hogy emberi személyiségek attraktivitása által az új tanításokat még vonzóbbá tegyék. „Saját sorainkban is támadnak hamis tanítók, akik csábító lelkekkel vannak függő viszonyban, akiknek tanítása sátáni eredetű. Ezek a tanítók tanítványokat vonzanak magukhoz. Miközben váratlan színleléssel mondanak hízelt szavakat, ügyesen alkalmaznak kitekert dolgokat, félrevezető gyengédséggel.”⁷⁰ Az emberek olyannyira belebonyolódnak a hatalmas erejű tévedésbe, hogy „szinte lehetetlennek tűnik megtörni a varázst, amelyet Sátán szőtt, ha valaki egyszer a csalétekbe harapott”.⁷¹ Mindazok, akik ebbe a kelepcébe esnek, sejtelmük sincs valódi állapotukról. „Ezek a személyek pusztán annak gondolata ellen is tiltakoznak, hogy ők meg lennének tévesztve, hiszen ők az igazságot képviselik.”⁷²

⁶⁸ E. G. White: Manuscript Releases, No. 145, 1905.

⁶⁹ E. G. White: Manuscript Releases, No. 94, 1903.

⁷⁰ Uo.

⁷¹ E. G. White: Levél Daniells és Prescott testvérek, valamint a munkatársaik részére, 1905. október 30.

⁷² Uo.

Emberek, akik olyan mély vallásos ismereteknek örvendhetek, most abban a veszélyben vannak, hogy tévedések rabságába esnek, anélkül, hogy ezt észrevennék. Majdnem kétezer év óta hallják a keresztények a figyelmeztetést a tévedéssel kapcsolatban, amely oly alattomos, hogy ha lehetséges, még a választottakat is elhítheti (Mt 24:24.). Amint Péter apostol ünnepélyesen hirdeti a hívők generációinak, hogy ez másokkal megtörténhet, de sohasem velük. Most megtörtént, és Ellen White egy nagy szakadásról ír a következő megvilágításban: „Csillagok, amelyeket fényük miatt csodáltunk, a sötétségben kialszanak. Sőt, a szerűről, ahol tisztá búzát vélünk látni, a polyva felhőit a szél tovaűzi.”⁷³

„Hogy végződhetett ez így, kérdezem magamtól?” Így kiáltott fel 1905. október 30-án. „Újból és újból felteszem magamnak a kérdést, és mindenkor ugyanazt az utasítást kapom: Sohase hagyj egyetlen lelket sem figyelmeztetés nélkül!”⁷⁴

„Sohase hagyj egyetlen lelket sem figyelmeztetés nélkül!” A legnagyobb kihívások közepette kell a gyülekezetnek magát megvédenie. Az igazság hirdetésére nem volna szabad egyetlen alkalmat sem elszalasztani, és figyelmeztetni kellene mindazokat, akik sokáig vesztegelnek ahelyett, hogy figyelnének. A harc mostanra halálosan komollyá vált. Isten műve „az Alfa halálos tévedésével”⁷⁵ – amint azt Ellen G. White nevezte – kell hogy szembenézzen. Majd hozzáfűzte, hogy ez nem az utolsó ilyen támadás. Egy további fog jönni, egy olyan támadás, amely Isten műve számára még alattomosabb lesz, mint ez a mostani.

A szakadás Alfája itt van. Az Omega biztosan jön. Ellen White „remegett népünk miatt”.⁷⁶

⁷³ E. G. White: Testimonies, 5. köt. 81. o.

⁷⁴ E. G. White: Levél Daniells és Prescott testvérek, valamint a munkatársaik részére, 1905. október 30.

⁷⁵ E. G. White: Szemelvények I. köt. 184-190. o.

⁷⁶ E. G. White: Special Testimonies, Series B, No. 2. 53. o.

Ellen White beszél az 1901-es Generál Konferencián
Battle Creek-ben

A Dime-Tabernákulum és környezete Battle Creek-ben

Dr. David Paulson és felesége Mary Paulson

A Hinsdale Szanatórium - napjainkban

A szakadás „Omegája”

„Ami volt, ugyanaz, ami ezután is lesz, és ami történt, ugyanaz, ami ezután is történik; és semmi nincs új dolog a nap alatt.” (Préd 1:9)

Állítólag mindenki, aki nem tanult a történelemből, arra kárhoztatja magát, hogy hibáit megismétli. A hetednapos adventisták számára ez nem csak egy szójáték. Ez szilárd meggyőződésük.

„Semmi ne tévesszen meg benneteket! Sokan el fognak távolodni a hittől, csábító lelkek és démonok tanításainak engedve. Ennek a veszélynek az Alfáját, azaz kezdetét láthatjuk most magunk előtt, a későbbi Omega pedig kifejezetten meghökkentő lesz.”⁷⁷

Ezt a kijelentést Ellen White 1904 júliusában tette, amikor a közösség egy egész sor problémával állt szemben: legnagyobb intézményeinek elvesztése, az orvosi mű megbénulása; Legbefolyásosabb embereinek nagy számban való elvesztése; tévtanítások, amelyek oly ügyesen voltak felöltöztetve, hogy azok sem tudták felismerni, akik legnagyobb meggyőződéssel terjesztették azokat; jogászai manipulációk, amellyel nagy pénzüsségeket meghatározott helyekre pumpáltak, miközben a misszióterületek intézményeinek keményen kellett küzdeniük a túlélésért. És most itt van Ballenger támadása, aki az adventista tanítások tulajdonképpeni alapvető fundamentumát bolygatta. Annak az ideje volt ez, amikor minden hűségese gyülekezeti tagnak össze kellett szednie minden erőtartalmát, hogy a hajót a víz fölött tartsák. Ellen White pedig éppen ennek a krízisnek a közepén látta alkalmasnak az időt arra, hogy a gyülekezeteket egy olyan veszélytől óvja, amely még a jövőben van.

⁷⁷ E. G. White: Szemelvények I. 188. o. Lásd a Függelékben

„Az Élő Templom című könyv a szörnyű eretnekségek Alfáját tartalmazza. Az Omega is el fog jönni, és azt el fogják fogadni azok, akik nem akarnak figyelmeztetni az Istentől jövő figyelmeztetésre.”⁷⁸

Isten szolgálóleánya nem sokat mondott az „Omega” válságról. Azonban adott néhány utalást arra, hogy miről is lehet szó. Figyelmeztetésének sürgőssége feltétlenül szükségessé teszi, hogy ezeket a puzzle-darabokat összerakjuk. Ezt fogjuk most megkísérlni.

Az Omega-válsággal kapcsolatban három tényezőt biztosan tudunk. Először is azt, hogy később következik be, továbbá életveszélyesebb lesz mint az Alfa-válság – egy olyan rettenetes kihívás, amelynek a nép előtt való megemlítése miatt Ellen White megremegett. „Az Úr mindazoktól elveszi az igazságot, akik nem akarnak az Istentől jövő intelmekre figyelni”. Más szavakkal: Mindazok, akik csak azt a tanácsot követik, amely személyes kívánságuknak megfelel, azok könnyű zsákmányai lesznek az Omega csalásának.

Egyet egészen világosan kell látnunk: Az Omega-szakadás az adventista egyház alapvető tanításait fogja megtámadni. A múltban majdnem valamennyi nagy szakadás három területet érintett: A szentélyről szóló tanítást, a vizsgálati ítéletet és a prófétaság adományát, és mindig a „Gyülekezet jóléte” és a „Reformáció” takarója alatt. „A lelkek ellensége annak a feltevésnek az elfogadtatására törekedett, mely szerint a hetedik napot ünneplő adventisták körében nagyszerű reformációnak kell végbemennie, ami újraszerveződésből, valamint a hitünk oszlopait képező tanításoknak a feladásából áll.”⁷⁹ Egy ilyen bukás – magyarázta Ellen White figyelmeztetően – pusztító hatást tud gyakorolni, hiszen az adventi üzenet igazságai egy szoros rendszerbe vannak összekötve egymással. Távolíts el egyet közülük, a dominó elve szerint az egész összeomlik.

⁷⁸ E. G. White: Szemelvények I. 190. o. Lásd a Függelékben!

⁷⁹ E. G. White: Szemelvények I. 204. o. Lásd a Függelékben!

Az „igazság alapelvei”, amelyeket a maradék gyülekezet valaha hittől elfogadott, „el lennének vetve”. Egy „új szervezet” lenne felállítva. Könyveket írnának „új rendről”. Az intellektus körre irányuló filozófia kerülne a gyülekezet alapigazságai helyébe. A szombatra csak „felületesen ügyelnének”. S ezt az új mozgalmat vitatkozó kedvű emberek mozgatnák, akik nem hagynák magukat semmitől visszatartani. „Isten gondviselése szerint azonban szembe kell nézni a sorainkba ékelődő hamissággal.”⁸⁰

Ez egy olyan kép volt, amely elborzasztóan hatott! Az „Új világosság” zászlaja alatt szilárd erők kísérelték meg Isten gyülekezetét egy új irányba terelni, amelyen többé nem lehetne rá ismerni. Ezzel a történéssel összefüggésben pedig egy nagy zavar lépne fel, amelyben kérdéssé válna a gyülekezet számára: Hogyan kell nekünk, adventistáknak élnünk?

Az adventi üzenet nem valami rafinált kitaláció. Nem sutogva beszél, hanem hangosan kiáltja a világnak az igazságot. A bibliai képes nyelvnek megfelelően, az ég közepén repülő angyal hasonlatával nagy hangon hirdeti az üzenetet. Ez az üzenet tartalmazza Isten parancsolatainak megtartását, és azt, hogy az ítélet órája már elérkezett. Egy ilyen vallásban nincs helye kettős erkölcsnek, amikor valaki „vizet prédikál és bort iszik”. Isten népe azt állítja, hogy az engesztelés idejében élünk, amikor Isten még egy utolsó vizsgálatot tart azoknak teljes élete fölött, akik hozzá tartoznak. Elképzelhető egy rosszabb kudarc annál, ha valaki hirdet egy üzenetet, és közben úgy él, mintha semmi sem volna igaz abból, amit mond?

És mégis, ez az elkerülhetetlen következménye annak, ha valaki a szentélyről vagy a vizsgálati ítéletről szóló tanítást támadja. Mindenki, aki az adventi üzenetet át akarja dolgozni, belekényszerül ebbe a dilemmába. Szentély tana és személyes megszentelődés elválaszthatatlanul összekapcsolódik

⁸⁰ E. G. White: Szemelvények I. 205. o. Lásd a Függelékben!

egymással. Támadd meg az egyiket, a másikat is hasonló módon érintetted. Tedd félre a szentély tanát a „valódi megújulás erőteljes üzenetével”, azonnal teológiai szakkifejezések labirintusában találod magad, amelyek megmagyarázzák, hogy miért nem szükségesek a cselekedetek. Támadd viszont az életszentséget, mindaddig nem fogsz nyugtot találni, amíg a szentély tanának kínzó világosságát ki nem oltod.

Lehetséges, hogy mindezeknek egy része az Omega-válság idején ismétlődni fog? Talán igen.

Kellogg, egész életén át állhatatos kereszténynek vallotta magát. Azok a kijelentései is, amelyeket a Battle Creek-i vénekkel való záróbeszédében tett, felületesen tekintve úgy hangzottak, mint egy odaadó keresztény szavai. Mégis, Kellogg szavai, következetesen végiggondolva arra a végkövetkeztésre vezettek, hogy az embernek nincs szüksége Megváltóra. Azt állította, hogy Isten mindenben jelen van – a levegőben, amelyet belélegzünk, (mint Szentlélek), a napsugárban, a füves rétben, amely házunkat körülveszi. Ha Isten mindenben benne van, akkor az emberben is benne kell, hogy lakozzon. Ezáltal az ember minden cselekedete Isten tette. Ez azt jelenti, hogy az Istenség oly annyira az ember sajátja, és annyira benne lakozó, hogy már pusztán annak a gondolata is, hogy az embernek egy rajta kívüli megváltóra lenne szüksége, jelentéktelennek tűnik.

Nincs Megváltó – nincs senki az emberen kívül: Ezt a végkövetkeztetést valószínűleg sem Kellogg, sem Waggoner nem gondolták végig, azonban ez volt az ő tulajdonképpeni üzenetük. Ha tehát a szakadás Alfája Krisztus megváltási művét tévesen értelmezte, vajon nem lesz-e lehetséges, hogy az Omega-válság is téves jelentőséget tulajdonít Krisztus művének? Lehetséges, hogy a Krisztussal kapcsolatos valamennyi tévtan között ez lenne a leghalálosabb, és ezen a módon a személyes megszentelődés kérdésében is zavar keletkezhet, mivel a megváltást úgy ábrázolják, hogy az csak az emberen kívül történik?

Ez a kérdés komoly megfontolást igényel. Az Úr Jézus Krisztus szerepe és munkája, ez a kereszténység központi igazsága. Ha bizonytalanság lép fel Krisztus művével kapcsolatban, legyen az a mennyei szentélyszolgálat vagy személyes élete, akkor „minden összeomlik”, amint azt Daniells oly találóan kifejezte. Akkoriban, 1904-ben az adventistákat felszólították, hogy fogadjanak el egy új tanítást, amely a megváltást teljességében az ember belső életében végbemennő folyamatként mutatja be. Ez a tévtan megtévesztő volt, és teljesen azt a célt szolgálta, hogy magukhoz vonzzák azokat az embereket, akik az optimizmus világában éltek, ahol mindazok, a pénzügyi emberektől kezdve a prédikátorokig az emberiség fejlődéséről beszéltek.

Mi van azonban akkor, ha egy későbbi korszakban, egy kijózanodott világ visszatekint évszázadai romjaira, és nem lát meg semmit a végtelen háborúkból, a gazdasági válságokból és a lassan kialakuló fényéből, és olyan levegőn akar élni, amelyben alig lehet lélegezni? Mi lesz akkor, ha ennek a kornak adventistái fáradtak, csalódottak és ellágyultak lesznek, és egy könnyebb út után kutatnak, a meg nem szűnő harc helyett. Az ördög sohasem reménykedhetett abban, hogy ezeket a határtalan optimizmus tévtanában élő embereket Kellogg-tól megvásárolhatná, azonban egy feje tetejére állított világban ezeket is fejre lehet állítani. Képes volt azonban hasonló vitakérdéseket felvetni. El tudta mondani a fáradt gyülekezetnek: „Legyetek nyugalomban, a megváltási terv már megvalósult, hiszen évszázadokkal ezelőtt minden megtörtént értektek. Az egyetlen, amit tennetek kell, csupán az, hogy higgyetek benne. Életeknek nincs szüksége változásra.”

Egy pillanat alatt visszavetette volna a világesaló az adventközösséget a létrejötte előtti időkbe. Mert amit az adventmozgalom önmaga sajátos tulajdonságáról elmondhatott, az a sürgősségnek a tudata, vagyis az a bizonyosság, hogy az eljövendő nagy események különleges felkészülést igényelnek. Az első adventisták nem csak hittek Krisztusban, hanem ténylegesen vártak arra, hogy meglátják őt. Ez a látomás

számukra egy valóság volt, amellyel számoltak. Azt hitték, hogy nemsokára meglátják az ő orcáját, és együtt élhetnek az angyalokkal, és az el nem bukott világnak elmondhatják tapasztalataikat. Egy ilyen kilátás reménységében nem élhettek gondtalan közönyben. „Felkészülünk arra, hogy találkozzunk azzal, aki az ég felhőiben, szent angyalok kíséretében nemsokára megjelenik, hogy tökéletes halhatatlansággal ajándékozza meg a hűségeseket.”⁸¹ Ellen White szavai találoán tükrözik a sürgősségnek azt a tudatát, amely az 1844 évet jellemezte. Ez nagyon komoly idő volt, példája annak, hogy néz ki, ha valaki valóban hiszi, hogy Jézus visszajön. Minden hibától igyekeztek megszabadulni.

„Azok, akik eddig becestelenül éltek, igyekeztek az okozott kárt megtéríteni. Mindazok, akik békét találtak Krisztusban, vágytak másokkal is megosztani az áldást. A szülők szíve gyermekeik felé fordult, a gyermekeké szüleik felé. A gőg emelte válaszfalak halomra dőltek. Őszinte bűnvallomások hangzottak el, és a család tagjai azok üdvösségéért fáradoztak, akik a legdrágábbak voltak számukra. Sokszor lehetett a buzgó ima hangját hallani. Mindenfelé gyötrődő lelkek küzdöttek Istennel. Sokan egész éjszaka buzgón könyörögtek a bűnbocsánat bizonyosságáért, vagy rokonaik és barátaik megtéréséért.”⁸² Vajon mi volt az eredmény? A bizonyágtétevés olyan ereje, amelyre azóta is gyakran törekedett a közösség, de csak nagyon ritkán sikerült elérni.

„Amikor újra és újra felhangzottak Krisztus közeli eljövetelenek bizonyítékai, roppant tömegek hallgatták némán, lélegzetvisszafojtva a súlyos szavakat. Mintha a menny közeledett volna a földhöz, és a Föld a Mennyhez... Az összejövetel résztvevői soha nem tudták elfelejteni azokat a különös jeleneteket, amelyeket ott láttak, és a mélységes érdeklődést, amelyet ott tapasztaltak.”⁸³

⁸¹ E. G. White: Testimonies 2. köt. 197.o.

⁸² E. G. White: A nagy küzdelem, 329. o.

⁸³ E. G. White: A nagy küzdelem, 329-330. o.

Ha a gyülekezet tovább haladna ezen az úton, semmi sem volna számára lehetetlen. Sátánnak azonban kell találnia egy utat, hogy ennek az üzenetnek elvegye az életét. Számára teljesen közömbös, hogy Isten népe ahhoz a tévtanokhoz ragaszkodik, amely szerint a megváltás csupán egy belső folyamat, vagy végül a végidők súlyos viharában azért adnak fel mindent, mert olyan valamire támaszkodtak, ami hitnek adta ki magát, azonban tagadásba torkollik. Csak egy dolog fontos számára: El akarja téríteni Isten népét a mennyei tervtől.

A helyzet meglepően hasonlított Izrael népének a Jordán melletti tapasztalatához. Mindaddig, amíg Istennek engedelmeskedtek, legyőzhetetlenek voltak. Bálák király nem tudta őket feltartóztatni, még egy bérelt próféta segítségével sem, aki áldani kényszerült azt a népet, amelynek megátkozására fel lett bérelve. És mégis volt egy út. Isten népe legyőzhetővé vált, amikor felhagyott azzal, hogy úgy éljen, mint Isten népe. Bálámnak nem volt hatalma őt megátkozni, és mégis a romlás szélére vitte őket egy rafinált tervvel, amellyel sikerült őket kivonni Isten oltalma alól. Isten áldásai szabadok és ingyenesek voltak, azonban el lehetett azokat játszani.

Ugyanez volt a helyzet az adventisták közösségével is. Ők is bizonyos tekintetben a „Jordán partján” állottak, mint hajdan Izrael: Tavasz volt, a hóolvadás ideje. A megáradt folyó zúgva rohant a Holt-tenger irányába. Egy haragos világhoz volt hasonlítható, amelyen Isten népének át kellett kelnie, hogy hazájába bevonulhasson. Nem volt egyetlen ember által készített híd sem ezen a fékevesztett folyón, és biztonsággal kelhettek át, élükön az Isten két kőtáblára írt parancsolatait őrző frigylárával. Ez volt az egyedülálló üzenet az adventizmus számára. Nagy változások előtt álltak, a világ rohant a végső fejlemények felé, és semmi sem volt fontosabb, mint ezekre felkészülni. Nem lehetett nagyobb szerencsétlenséget elképzelni, mint most itt, az ígéret földjének küszöbén botorkálni, és a Ládát kiejteni a kézből.

Erről volt szó. Pontosan úgy, ahogyan azt Ellen White előre megmondta, Sátán ezt a helyzetet választotta arra, hogy a közösséget megtámadja. Az adventmozgalom ellen indított támadások mindig a megkülönböztető tanítások ellen irányultak, a magas mérték ellen, amelyet Isten az ő népe elé tárt, és amelyről mindig azt mondták, hogy Istennek ezek a követelményei vagy szükségtelenek, vagy nem lehet azokat megtartani. Ennél a pontnál szenvedett hajótörést Canright, és Isten törvényét, a szombatot és a prófétaság lelke általi inspirációt nyíltan kétségbe vonta. Kellogg ugyanehhez a sziklazátonyhoz közelített, csak másik irányból. Azonban az ő hite is hajótörést szenvedett: olyan bizonyíthatatlan elképzelésre építve, amely félretette a vizsgálati ítéletről szóló tanítást, és a mennyei szentélyt emberi elgondolásba öltöztette. Ballenger, Waggoner, Jones, McCoy, Conradi – mindnyájan hasonló úton jártak, és ott horgonyoztak, ahol az igazság hajóútja számára mély vizet sejtettek. Amikor pedig ezt tették, megmutatták - anélkül, hogy ők ezt észrevették volna -, milyen szerepet játszanak a cselekedetek az adventmozgalomban.

Azok, akik annak idején Kellogg tévtanát védelmezték, elbűvölő felvilágosításokat adtak arról, hogy milyen kézzelfogható módon lehet felismerni egy hamis tanítást. Krisztus azonban előre megmondta, hogy olykor milyen szerfölkött nehéz felismerni a hamis tanítást, különösen akkor, ha az a korszellemmel nagyon is megegyezik. Az utolsó időkben hamis tanítók fognak fellépni, akik „ha lehet, a választottakat is elhitetik”. Ez a prófécia fájdalmas módon, hajszálpontosan teljességedt Kellogg idejében.

Néhányan az adventmozgalom lelki elitjéből is elszakadtak. Ezért adott nekünk az Úr az ő bölcsességében egy második jelet is, amelynek segítségével az igazság megkülönböztethető a hamisságtól. Ezek a gyümölcsök. Az életvitel, az eszközök, amelyeket az emberek alkalmaznak annak propagálására, ami számukra fontos. Továbbá azok az eszközök és módszerek, amelyeket ezek a reformerek 1905-ben alkalmaztak, olvashatók azon a listán, mint figyelmeztető jelzé-

sek, amelyekre ügyelni kell, amikor majd az Ellen White által jellemzett Omega-válság jön. Ennek a listának a legelején áll ugyanis az a taktika, amelyet Lucifer is alkalmazott, hogy az emberiséget a bűn lidércnyomása alá süllyessze: Ennek a neve a becstelenség.

„A harc egyre hevesebb lesz” - figyelmeztetett Ellen White 1898-ban. „Vélemény áll szemben véleménnyel, terv tervvel, mennyei alapelvek ütköznek Sátán elveivel.” Előre jelezte azt a taktikát is, amelyet néhány ember alkalmazni fog. „Vannak emberek, akik jóllehet az igazságot hirdetik, azonban nem minden cselekedetüknél törekszenek a tökéletességre, amelyet Isten megkíván, hanem igyekeznek elrejteni hűtlenségüket, és az Istentől való elidegenedést segítik elő.”⁸⁴

„Sorainkból hamis tanítók jönnek elő, akik megtévesztő lelkerekre hallgatnak, akiknek tanítása sátáni eredetű. Ezeket a tanítókat követők serege veszi körül. Ők pedig észrevétlenül belopózkodnak, hízelgő stílusban beszélnek, és ügyesen, megtévesztő gyengédséggel alkalmazzák eltorzult eszméiket.”⁸⁵ Szinte egy lélegzetvétellel mondta, hogy a hamis elméletek „a tapasztalatok minden aspektusát összekeverik, ördögi komolysággal és buzgósággal védelmezik, azért, hogy mindazoknak a gondolkodását foglyul ejtsék, akik nem gyökereztek és nem alapozódtak meg az ige szent alapelveinek teljes ismeretében.”⁸⁶

Ezek a kijelentések tragikus módon teljesedtek dr. Kellogg és legbizalmasabb követői esetében, akik eljárását Battle Creek-ben támogatták. Gondosan előkészített lázadást indítottak el, ami egy idő múlva olyanná fejlődött, hogy azt senki nem ismerte, kivéve a tettestársakat, valamint Isten követét, aki látomásban szemlélte az összejövétel résztvevőit. Terveik 1905-re már majdnem megérték. A Battle Creek

⁸⁴ E. G. White: Special Testimonies, Series A, Nr. 11, 5-6. o.

⁸⁵ E. G. White: Manuscript Releases, Nr. 94, 1903.

⁸⁶ Uo.

Szanatórium már csak kevés ideig volt a Hetednapos Adventista Egyház intézménye. Ellen White riadóztatott, hogy felrázza a közösséget. „Szeretném figyelmeztetni közelben és távolban lévő embereinket. A Battle Creek-i gyógyászati művünk vezető emberei megpróbálják magukhoz ragadni az intézményt, amely Isten szemében nem helyes... A család műve van folyamatban, hogy az egyház tulajdonát képező intézményt maguknak elsajátítsák. Ezt Isten törvénye élesen elítéli. Nem fogok neveket említeni. Azonban vannak orvosok és prédikátorok, akiket a hazugság atyja befolyásol és hipnotizál. Minden intelem ellenére, Sátán szofisztikus érvelését éppen úgy elfogadják, mint egykor a mennyei udvarokban.”⁸⁷

Ezt megelőzően megrázó levelet írt fiának, aki a Michigan-i szakadármozgalom haragja miatt teljesen veszélyben volt. „A Doktor buzgón fáradozik, hogy az orvosi intézményt kijelentéseinek megfelelően teljesen a maga oldalára állítsa. Ugyanezt tette Sátán a mennyei udvarokban, hogy az angyalokat magához láncolja. Rábeszélte őket, hogy magához kapcsolja őket, és a mennyben lázadást szítson.” Majd hozzáfűzte: „Willie, te nagy fájdalmat okozol nekem. Én most szeretnék nem Battle Creek-ben lenni. Te azonban állj ki határozottan, döntő módon az igazságért!”⁸⁸

Az ellenség nemsokára más területeken is alkalmazta ugyanezt a taktikáját. Kellogg és segítői most Isten követéi ellen irányították támadásukat, aki miatt lelepleződtek. Az olyan munkatársak, akik taktikai okokból vagy félelemből látszólag Ellen White-ot támogatták, gyakran enyhe kételyeiket fejezték ki üzenetének megbízhatóságával kapcsolatban. (Kellogg-nak sikerült ezeket az embereket azzal a történettel magához láncolni, hogy Ellen White miként „állított neki csapdát” az A. G. Daniells-től és üvöltő Willi fiától kapott hamis információk által kiváltott bizonyágtételekkel.)

⁸⁷ E. G. White: Special Testimonies, Series B. Nr. 7, 30. o.

⁸⁸ E. G. White: Levél William C. White-hoz, 1903. aug. 5.

Mindezeket látta Ellen White, és szenvedélymentesen, elfogulatlan pontossággal le is írta: „Néhány ember nagyon ügyesen dolgozott azon, hogy a figyelmeztető és helyreigazító bizonyosságtételeket, amelyek kiállták egy fél évszázad minden próbáját, hatástalanná tegyék. Egyidejűleg visszautasította az ilyen irányú szemrehányásokat.”⁸⁹

Az igazság életfontosságú érték ezen a világon. Sőt, a mi életünk függ tőle. Mindennap hagyatkozzunk rá teljes mértékben az egyszerű dolgokban is, függetlenül attól, hogy egy közlekedési lámpa színéről van-e szó vagy egy tartógerenda teherviselési képességének határáról. Igazság nélkül nincs biztonság, sem pszichikai, sem lelki vonatkozásban. Az igazság az egyetlen csatorna, amelyen keresztül Isten szól hozzánk. De ezt az igazságot akkoriban emberek, akik azt állították, hogy Isten megújulásra szólító üzenetét hozták a gyülekezet számára, meghamisították. Emberek, akik még csak be sem vallották őszintén valóságos szándékukat.

„Még mielőtt a végső fejlemények kialakultak volna, az irányvonal, amelyet dr. Kellogg és munkatársai követtek, teljesen világossá vált. Másokkal karöltve azzal foglalkozott, miként nyerheti el az emberek szimpátiáját. Megkísérelték azt a benyomást keltetni, hogy hitünk minden tantételét hűen elfogadják, és bizalommal vannak a bizonyosságtételek iránt. Így tudtak sokakat rászedni, akik azoknak az oldalán álltak, akik a hittől már elszakadtak.”⁹⁰

Ez a helyzet elvezetett a Kellogg idejében történt szakadás újabb ismertetőjéhez, amelytől Isten népét az utolsó időkben különösen óvni kell. Ez pedig az emberek ügyes manipulálása. Kellogg és emberei, akik követték őt, oly merészen meghatározták a célt a közösség megváltoztatására, mint akik látszólag azt a felfogást képviselték, hogy a cél szentesít minden eszközt. Tudatosan mutatták, hogy ők hűséges

⁸⁹ E. G. White: Special Testimonies, Series B. Nr. 7. 31. o.

⁹⁰ E. G. White: Letter, Nr. 328, 1906.

adventisták, akik hisznek az igazságban, akik azonban új világosságot kaptak. Ha White testvérnőnek erről világos fogalma volna, ő is elfogadná ezt az új világosságot. Még maga dr. David Paulson is, akit egy ideig Kellogg-nak sikerült rábeszélni, őszintén hitte, hogy ez az új teológia alátámasztja Ellen White írásait. Ez azonban tévedés volt, és Ellen White óvta őt attól, hogy Kellogg-nak ezt a hazugságát minden eszökkel terjesszék.⁹¹ A csalást mesteri módon megrendezték. Ennek eredményeként okos, befolyásos emberek köre gyülekezett egy személy körül, egy új mozgalomban. Emberek, akik készek voltak ezért a közösséget is elhagyni.

Mindez döntően fontos mindazok számára, akik tudni akarják, mit kell érteni a már említett „Omega-válság” kifejezés alatt. Isten igazságai olyan szorosan össze vannak szöve, és logikusan össze vannak kapcsolva egymással, hogy a tőlük való elhajlás a legtöbb esetben egy erős, kisugárzó személyiség elfordulásához kötődik. Általánosan erőteljes emberi jellemtulajdonság, egy erős vezető egyéniséget követni, különösen akkor, ha abból lelkesedés árad. Egész nemzetek, emberek milliói teszik ugyanezt: Tömegek követnek embereket egészen addig, amíg elmerülnek abba a sötétségbe, amelyből már egyetlen fénysugár sem látható többé. Ettől a fenyegetettségtől Isten népe sem mentes. Ellen White figyelmeztet arra, hogy van az embereknek egy olyan osztálya, amely erre a taktikára különösen alkalmas: „Sokan nem rendelkeznek keresztény jellemmel. Életük nem tisztult meg, és az igazság szentsége által nem szabadultak meg minden folttól és szennytől. Hibáikat beviszik a gyülekezetbe, hitüket megtagadják, és furcsa elméleteket ragadnak meg, amelyet igazságként terjesztenek.”⁹² (Ezt a pontot röviden, kissé közelebből is meg kell szemlélünk. Ha ugyanis egy szakadár vezető egyszer azt állapítja meg, hogy követői az ő tökéletlensége által még szilárdabban ragaszkodnak hozzá és elméletéhez, minden oka megvan rá,

⁹¹ E. G. White: Levél S. N. Haskellhez, 1903. nov. 28.

⁹² E. G. White: Manuscript Releases, Nr. 145., 1905.

hogy egy olyan teológiát magasztaljon, amelynél az emberek az ő hibáikkal és gyengeségeikkel jól érzik magukat.)

„Nagyszerű, ragyogó ötletek származnak némelyektől, kiket a nagy csaló befolyásol. Ezek elbűvölik mindazokat, akik hallgatják és befogadják az új elgondolást, mint ahogy Évát is elbűvölték a kígyó szavai. Nem lehetséges, hogy egyszerre hallgassanak tetszetős filozófiai spekulációkra, és ugyanakkor az élő Isten szavát is tisztán őrizték gondolataikban.”⁹³

Egyik éjszaka, 1904-ben, nem sokkal azelőtt, hogy Ellen White Washingtonból Berrien Springs-be akart utazni, látomást kapott egy összejövetelről, amelyet Battle Creekben tartottak. Dr. Kellogg beszélt lelkesedéssel az ő témájáról... Gondolatait kissé burkoltan és felöltöztetve fejezte ki, azonban valójában olyan tudományos elméleteket képviselt, amelyek a panteizmussal voltak rokonságban.

Miután a megelégedett és áhítattal figyelő hallgatókat szemléltem, kísérlöm azt mondtam nekem, hogy a gonosz angyalok fogságba ejtették a beszélő gondolatait.” Majd Ellen White hozzáfűzte: „csodálkozva nézte, hogy milyen lelkesedéssel fogadják az emberek a szofista és hamis elméletet.”⁹⁴

Egy ilyen téma fejtegetés már nagyon veszélyes volt a Kellogg-féle szakadármozgalom vezetői részéről. És ismételten az alapvető becsületességről volt szó. „Ha valaki megengedi magának, hogy párbeszédet folytasson egy ilyen témáról, annak védelmezői minden szavát ki fogják forgatni, amelyet majd összehasonlítanak, egészen addig, amíg teljesen az ellenkezőjének fog tűnni, annak, amit a beszélő tulajdonképpen gondolt.”⁹⁵

Más szavakkal: Ha valaki ezekkel az emberekkel csupán beszélget, azt a kockázatot vállalja, hogy hamisan fogják idézni. Kijelentéseit oly módon fogják elferdíteni, hogy látszólag

⁹³ E. G. White: Szemelvények I. köt. 187. o.

⁹⁴ E. G. White: Special Testimonies, Series B, Nr. 6, 41. o.

⁹⁵ Uo. 42. o.

a Kellogg-féle elmélet alátámasztásának fog tűnni. Így képesek ezek a lázadók azt a látszatot keltetni, mintha a nagy többség az ő oldalukon állna, és követőinek serege sokkal nagyobb volna, mint ahogy az a valóságban létezik.

Céljaik eléréséhez Kellogg és követői egy tüneményes pszichológiai mechanizmust használtak: Gyakran éjszakákra tűzték ki az összejövetelük időpontját, és a kora reggeli órákig folytatták a megbeszélést, amikor a hallgatók már annyira fáradtak voltak, hogy ítélőképességük mértéke alábbszállt. „A hosszú éjszakai beszédek, amelyeket Kellogg tartott, az ő hatásos eszközei voltak céljai eléréséhez. Megszakíthatatlan szóözüne megzavarta mindazok gondolkodását, akiket befolyásolni akart. Kiforgatta a szavakat, hamisan idézett és állított be mindent, és mindenkit, aki vele vitatkozni akart, olyan fordított megvilágításba helyezte a dolgokat, hogy megzavarta az emberek megkülönböztető képességét. Saját szavainak is olyan értelmet adott, amelyek éppen az ellenkezőjének látszottak, mint amit eredetileg kifejeztek.”⁹⁶ Ellen White félelemmel és teljes aggodalommal írt Kellogg-nak, és emlékeztette őt arra, hogy ugyanezt a taktikát egyszer már alkalmazták, aminek következtében a mennyei angyalok egyharmad része elbukott. Lucifer is hasonló ügyességgel alkalmazta ezt a módszert, hogy egyik angyaltól a másikhoz ment, hogy kijelentésével félrevezesse őket, akik azután eltorzított gondolatukat más angyaloknak továbbadták. Ez egy pusztító taktika volt, amely azt a látszatot keltette, mintha sokkal több támogatója lenne annál, mint amennyi a valóságban volt. Egyidejűleg igyekezett rossz hírbe hozni azokat az angyalokat is, akik hűek voltak Istenhez, valamint hitelképességüket, és az igazsággal alkalmazott befolyásukat gyengíteni.

A pletyka tudatos alkalmazása a szakadás egy részének tűnt Kellogg idejében. Ez egy olyan veszély, amellyel szemben Isten gyülekezetében mindenkor különös módon résen kell

⁹⁶ E. G. White: Brief, 259, 1904.

lenni. „Már a mi napjainkban is... ismételten lesznek egész családok, akik egykor örvendtek az igazságnak, a hittől elhajoltak és pedig csupán csak azért, mert valaki, akit szerettek, és akivel szoros, bensőséges kapcsolatot ápoltak, rágalmakat és hazugságokat beszéltek nekik.” Ők azt a hibát követték el, hogy meghallgatták a rágalmazót. „Megnyitották szívüket a konkoly magvetése előtt, amely elvegyült a búzával... A becses igazság elveszítette befolyását életükre.” Egy ideig élvezték a hírek birodalmában való kirándulást, és a hamis teológia sajátosan izgalmas érzését, mint egykor Éva: „Egy hamis buzgóság kísérte ezt az új elméletet, amely megkeményítette szívüket az igazság védelmezőivel szemben, mint egykor a zsidókét Krisztussal szemben.”⁹⁷

Igazságtalanságok ügyes alkalmazása olyan emberek ellen, akik az igazság oldalán állnak, valamint arra való felszólítás, hogy bizonyos személyeket kövessenek – mindezek fontos jellemzői egy szakadármozgalomnak, amely olyan embereket is kiszakított a közösségből, akik egykor az igazságban voltak és a hármass angyalai üzenetet hirdették. Mindenféle listát alkalmaztak, hogy hűséges testvéreket találjanak egy ember és látványos eszméje számára, és sajnos, ennek a módszernek látványos eredményei voltak. Isten népének különös módon kellene ügyelnie, hogy ehhez hasonló ne történjen meg még egyszer. Mindazok, akik olyan személy vonzó ereje által érzik magukat befolyásolni, akit valamilyen új eszme fűt – eszme, amely talán vezető gondolkodó nevéhez kapcsolódik – legyen egy olyan figyelmeztetés, amely 1905-ből hangzik felénk: „Félek az olyan emberektől, akik elkezdnek olyan tudományokat kutatni, amelyet Sátán alkalmazott a mennyei lázadásakor... Ha valaki egyszer a csalétket beveszi, szinte lehetetlennek tűnik visszatérni arról az útról, amelyre Sátán rávezette.”⁹⁸

⁹⁷ E. G. White: Special Testimonies, Series A, Nr. 11, 9-10. o.

⁹⁸ E. G. White: Levél Daniells és Prescott testvérek, valamint a munkatársaik részére, 1905. október 30.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy itt a gyülekezet feletti uralomról van szó. Ha elegendő ember csatlakozna az új elmélethez, ha a gyülekezetek ilyen „megtérteket” küldenének a delegátusok összefövetelére, akik Kellogg nézetét képviselik, akkor végül az egész közösséget eltérítenék abba az irányba, nem törődve azzal, hogy ez Daniells testvérnek vagy White testvérnőnek tetszik-e vagy sem. Ellen White írásai elég alapot adnak nekünk arra a feltételezésre, hogy gondosan, tudatosan szervezett erőfeszítéseket tesznek arra, hogy beszivárognak az egyház szervezetébe. Jellemzően utal erre 1905 júniusában írt figyelmeztető üzenetében: „Figyelmeztetnem kell minden gyülekezetet: őrizkedjete azoktól az emberektől, akiket azért küldenek közénk, hogy kémkedjenek a gyülekezetekben és a területeknél. Ők azt a munkát végzik, amelyet a hazugság atyja alapított.”⁹⁹ Más helyeken óvatosságra intett, mert „vannak közöttünk álcázott áru-lók, de Krisztus valamennyit jól ismeri. Ezek a hűtlen emberek szégyent hoznak Isten nevére... Azoknak, akik Battle Creek-ben maradnak, ezt mondom: Saját érdekükben tartsák távol magukat, amennyire csak lehetséges, a vitatkozástól és ezektől a veszélyektől.”¹⁰⁰

A „vitatkozások” és „veszélyek”, amelyekre hivatkozik, 1906-ban érték el csúcspontjukat. Már 1902-ben volt néhány gyülekezeti tag, akik megfenyegették a közösséget, hogy bíróságon feljelentik. Ezek meg akarták akadályozni, hogy a Review and Herald Kiadóhivatal Washingtonba költözzön. Nos, az erőszaknak és kényszerítésnek ez a lelkülete ismét felszínre került. A Battle Creek-i nagy Tabernákulum a heves viták központja lett. A Michigan-i Törvényszéken folyamatba helyeztek egy eljárást, amellyel meg akarták akadályozni a gyülekezet tulajdonában levő ingatlanok helyi területre való átruházását.

⁹⁹ E. G. White: Special Testimonies, Series A, Nr. 12, 9. o.

¹⁰⁰ Uo. Series B, Nr. 7, 15. o.

A közösséghez hűséges tagok végül, két évig tartó feltűnést keltő küzdelem után megnyerték a pert. Egy Chicago-ban megjelenő újság a címdalán közölte, hogy az adventisták közössége két részre szakad. A fő bűnösséget ebben az ügyben Ellen White nyakába varrták. Mindenütt, ahol a Kellogg-féle szakadás fellépett, súlyos nehézségek következtek. Ez is jellemző volt erre a helyzetre.

Ugyanez volt megállapítható Ballenger esetében is. Farnsworth testvér először Angliából küldött tájékoztatást arról, hogy Ballenger „...olykor-olykor saját külön tanítását képviselte. Majd hirtelen azt állította, hogy Hutchinson testvér Írországból, egész sor befolyásos testvérral együtt szintén osztja az ő nézetét. Meredith testvér, aki a Wales-i terület előljárója, szintén említette, hogy a gyülekezetekből nagyon sok testvér Ballenger nézetét vallja. Észak-Angliában Andross testvérnek vannak nagy nehézségei a Birmingham-i gyülekezetben és más helyeken, vezető testvérekkel, a szentély tanával kapcsolatban... A szakadásnak ez a sötét felhője mindannyiunkra ránehezedik...”¹⁰¹ Csak a minap kísérelte meg Kellogg Battle Creek-ben a kulisszák mögött nagy erőfeszítéssel, hogy a Generál Konferencia vezetőségét elmozdítsák hivatalukból. Ennek a törekvésnek az képezte az alapját, hogy a közösséget át kell szervezni, mégpedig ha lehetséges hivatalos, szabályos keretek között, de ha így nem megy, akkor földalatti tevékenység által.

Ellen White írása nagyon szemléletes: „Semmi nem állhatna az új mozgalom útjába.”¹⁰² Egy nagyon nevezetes kíméletlenség terjengett, amely ritkán – ha egyáltalán – tapasztalható. Kipróbált, régen fennálló barátságok teljesen jelentéktelennek tűntek és hagyományos hűségi kapcsolatok szűntek meg titokzatos módon. A White házaspár anyagilag támogatta John Kellogg-ot, amikor orvosi tanulmányait folytatta, ő pedig most élesen szembefordulva támadta idős barátait.

¹⁰¹ A. G. Daniells: Levél William C. White-hoz, 1905. márc. 16.

¹⁰² E. G. White: Szemelvények I. köt. 194. o.

A. T. Jones és E. J. Waggoner, akik Ellen White-tal együtt utaztak és prédikáltak, egy új teológia miatt elfeledkeztek a régi kapcsolatról. Még Frank Belden, az énekszerző is, aki Ellen White unokaöccse volt, megpróbálta őt hamis színben feltüntetni, mintha téves bizonyágtételt adott volna. Kísérlete természetesen, eredménytelen volt. Ezután pert folytatott hűségese gyülekezeti tagok ellen, akik igyekeztek védeni a közösség tulajdonát. Mindenütt, ahol az új teológia talajra talált, úgy tűnik, semmi más, csak a botránkozás terjengett, „miközben rossz nyelvek és – az igazság megcsorbításának hosszú gyakorlata által fejlesztett – éles elmék szüntelen arra igyekeznek, hogy zavart keltsenek és Sátán koholta terveket vigyenek véghez.”¹⁰³

Amint már korábban is láttuk, az „Alfa” szakadármozgalomnak volt még egy jellemző tulajdonsága, mégpedig egy agresszív kísérlet arra, hogy az adventmozgalom fiataljait megnyerjék maguk számára. Miután „Az Elő Templom” című könyv megjelent, Kellogg megküldte azt minden területnek, és megkísérelte megnyerni a fiatalságot a könyv terjesztésére. Ismét megnyitotta a Battle Creek-i College-t, ami által sok tanuló, ragyogó pártfogásban részesülhetett. Azáltal, hogy ezeket a koruknál fogva még erősen befolyásolható fiatalokat felvette a kollégiumba, és az osztálytermek atmoszférájába helyezte őket, amelyben a tanerő még hagyományosan nagy súlyú szavahihetőséget élvezett, remélte, hogy a fiatal generáció segítségével a gyülekezeti tagok közül is jelentős mértékben fog párthíveket szerezni. Így nyertek ennek az új teológiának előharcosai erős támaszt támadásuk második hullámához. Amennyiben nem sikerülne nekik a gyülekezetekre kényszeríteni elgondolásukat, csak várniuk és tanulóikat türelmesen tájékoztatniuk kell. A tanulók pedig az egész világon szétszóródnak, és így a mű szervezetének a struktúráját folyamatosan és észrevétlenül megváltoztatják. Azt remélték, hogy egy napon a másként gondolkodók hiva-

¹⁰³ E. G. White: Szemelvények I. köt. 185. o.

talosan is átveszik a befolyást és irányítást a változtatásra. Bizonyos értelemben ez volt a legveszélyesebb taktikázás. Ezért volt White testvérnő kész, ezen a helyen mindent, még magát is odaállítani a réshez. „Isten őrizzen meg minket attól, hogy ifjúságunkat akár csak egyetlen bátorító szóval is egy olyan helyre hívjuk, ahol hamis ábrázolás és kifordított szemlélet által meg lennének rontva, ahol a bizonyágtételeket, valamint Isten szolgáinak jellemét és feladatát téves megvilágításban látnák.

Az én üzenetem egyre világosabb lesz, amint az Keresztelő János esetében is volt, még ha az életembe kerülne is. Az embereket nem szabad megcsalni.”¹⁰⁴

Végül mindazok, akik belekeveredtek a Kellogg-féle mozgalomba, egy dologban egységesek voltak: Mindannyian elvetették a prófétaág lelkét. Ennek okát könnyen meg lehetett érteni: Kedvenc eszméik sorra beleütköztek Ellen White szilárd ellenállásába. Titkos terveik gyakran kerültek napfényre, a Szentlélek hatalma által megvilágítva. Nagy távolsága ellenére is, Ellen White kijelentései jelen voltak összejöveteleiken. Mivel a mennyei igazság nem az ő oldalukon állt, ezeknek az embereknek valamilyen pótlékot kellett keresniük. A legegyszerűbb útnak az látszott – mint általában –, hogy személyes támadást indítottak Isten választott szócsöve ellen. Ebben a taktikában nem volt semmi új, hiszen ez megfigyelhető volt Kádes-Barneá-nál, ahol Izrael népe, a szemük előtt levő felhőoszlop látása ellenére Mózesnek azt vetette szemére, hogy szándékosan vezeti őket ezen a nehéz pusztai vándorúton. A következmények akkor is, mint minden időben azonosak voltak: Az emberek megfosztották magukat az isteni áldásoktól.

¹⁰⁴ E. G. White: Special Testimonies, Series B, Nr. 7, 34. o.

„Mindenki megpróbáltatik”

Éjfél után egyet ütött az óra. Ellen White már ébren volt és írt, valószínű úgy, mint szokása szerint, egy állványra helyezett deszkalapon. Amilyen gyorsan csak bírta, úgy vezette a tollat a papírlapon. Szokása szerint általában még szürkület előtt ébredt, hogy elkezdhesse munkáját. Most azonban már éjfél után egy órakor ritkán tapasztalt sürgető késztetést érzett. Isten népe közvetlenül egy nagy megpróbáltatás előtt állt: meg kellett ütköznie a tévtanokkal. Sokakat eltévelyítettek az útról, és késztetve érezte magát, hogy egy utolsó intelmet küldjön számukra. Az egész, ezen az éjszakán, valamivel korábban kezdődött egy életszerű álommal, amelyet Istentől jövő üzenetként értékelt. Azonban legjobb lesz, ha saját szavaiból ismerjük meg a történetet:

„Röviddel bizonyágtételeim kiküldése előtt – melyek az ellenség arra való törekvésére vonatkoztak, hogy megtévesztő elméletek terjesztése által alámossa hitünk alapjait – egy hajóról olvastam, amely jégheggyel találkozott a ködben. Több éjszakán át csak keveset aludtam. Nagy teher nehezedett szívemre. Egyik éjjel a következők tárultak elém látomásban: sűrű köd volt és egy hajó úszott a vízen. A megfigyelő hirtelen felkiáltott: „Jéghegy előttünk!” – A hajó előtt óriási jég-tömb tornyosult. Úgy hallottam, mintha a kapitányunk kiáltott volna. „Tarts szembe vele!” Egy pillanatnyi idő sem volt a tétovázásra. Azonnali cselekvésre volt szükség. A gépkezelő teljes gőzt adott, a kormányos pedig egyenesen a jég-tömb felé fordította a hajót. A jég nagyot reccsent. A félelmetes rázkódás után a jégdarabok hatalmas zajjal peregtek a fedélzetre. Az ütközés ereje igen megrázta az utasokat, de mindenki életben volt. A hajó megrongálódott, de nem maradt javíthatatlan. Az ütközés hatására orrától a faráig megremegett, de utána visszanyerte erejét, s tovább folytatta útját. Jól tudtam, hogy mit jelképezett ez a történet. Én is megkaptam a parancsokat. Hallottam a kapitány szavait: „Ütközz

meg vele!’ Tudtam, mi a kötelességem, és hogy egy pillanatot sem veszíthetek el. Elérkezett a határozott cselekvés ideje. Késedelem nélkül eleget kellett tennem a parancsnak: „Ütközz meg vele!”

Aznap éjjel egy óráig fenn voltam és olyan gyorsan írtam, ahogy csak tudtam. Az elkövetkezendő napokban korán és későn is dolgoztam, hogy elkészüljek a népünk számára adott tanítás leírásával a sorainkba ékelődő hibákat illetően.”¹⁰⁵

Ellen White egy ideig tanácstalan volt és magában azt kérdezte, hogyan kezelje ezt a Kellogg által, a gyülekezetre kényszerített új eszmét. Számára Isten gyülekezete volt a legbecsesebb érték ezen a földön, még hibái ellenére is; jól lehet olykor komoly üzenetet közölt a vezetők számára, amelyben reformációra szólította fel őket. Hűsége azonban sohasem ingott meg. Most azonban úgy tűnt, hogy a nagy kihívásra történő reagálás szakadáshoz vezethet. Ennek pedig az lenne a következménye, hogy sajnálatos veszteség érné a közösséget az emberi képességek, eszközök és a tagság soraiban. Ezért nagyon nehéznek tűnt számára a döntés.

Hosszú hónapokig várt abban a reményben, hogy bizonyosságtétele Kellogg szívének érzékeny oldalát érinti, és megmenthető marad Isten ügye számára. Azonban volt egy Istentől meghatározott jel, amely világossá tette, mikor nem halasztható tovább a konfrontáció. Arról volt szó ugyanis, „amikor a Battle Creek-i vezető nyíltan a bizonyosságtételek területére lépett” – azaz, amikor a prófétaság lelkének ajándékát nyíltan támadni kezdte. Ekkor ki kellett mondani: „Testvéreim, most elég! Nekivágni (a jéghegynek) teljes erővel, Isten erejével!” Az ütközet megkezdődött. A gyülekezet kivonult, hogy találkozzon az ellenséggel. Ellen White szavai szerint, amelyekkel Gedeon történetére hivatkozott, „a korszok szét lettek törve, és a fények teljes erejükkel fellángoltak”.¹⁰⁶

¹⁰⁵ E. G. White: Szemelvények, I. köt. 194-195. o.

¹⁰⁶ E. G. White: Letters, Nr. 328, 1906.

Egy nagy krízisről alkotott elképzelés, amely tagok elvesztéséhez kellett, hogy vezessen, nem egyezik meg az adventmozgalommal, mégis elkerülhetetlen. Bármikor, bárhol jöhet egy nagy megrázkódtatás az egyházra. Ezekben a nagy próbákban sokan elesnek, még a nagy képességű emberek közül is. „Nincs messze az idő, amikor mindenki meg lesz próbálva... lesznek csillagok, akiket fényüknél fogva csodáltunk, és a sötétségbe hullanak. Mint a felhőt a szél, úgy fogja a polyvát is szétszórni azokról a helyekről is, ahol eddig tiszta búzát láttunk.”¹⁰⁷ A tévtanok azok, amelyek ezt a nagy megpróbáltatást kiváltották.

„Amikor a rostálást a hamis elméletek bevezetése előidézi, a felületes olvasó, aki sehol sem vetett horgonyt, olyanná válik, mint a futóhomok.”¹⁰⁸ Az egyetlen reménység ezekben az időkben abban van, ha jól ismerjük Isten akaratát, úgy, amint azt a Szentírásban kijelentette. „Nemsokára jönnek napok, amelyekben zavar és tanácstalanság uralkodik. Sátán angyal képében jelenik meg, hogy ha lehet, a választottakat is elhitesse... A tanítások minden szele fog fűjni... Mindazok, akik csak saját értelmükre, tehetségükre és képességeikre hagyatkoztak, többé nem állhatnak meg a gyülekezet élén. Ezek nem tartanak lépést a világossággal.” Ezután egy olyan kijelentést tett, amely teljesen tragikusan hangzott: „Az utolsó ünnepélyes munkában csak kevés nagy ember fog részt venni.”¹⁰⁹

Mivel ez a kijelentés nem fog elkerülni mindannyiunkat, fel kell ismernünk, micsoda messzire ható tragédiáról van itt szó. Nyilvánvaló, hogy itt egy szerfölött hatalmas csalás fog végigzúgni a közösségen, amely mindazokat magával ragadja, akik nincsenek szilárdan megalapozódva, tekintet nélkül arra, milyen magas képesítéssel rendelkeznek is. Jézus maga is óvott a megtévesztőktől, akik „ha lehetséges, a választottakat is elhitetik”. Pál apostol pedig azt mondta, hogy jönnek

¹⁰⁷ E. G. White: Testimonies, 5. köt. 81. o.

¹⁰⁸ E. G. White: Testimonies to Ministers, 112. o.

¹⁰⁹ E. G. White: Testimonies, 5. köt. 80. o.

„ragadozó farkasok”, „Sőt ti magatok közül is támadnak férfiak, kik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat maguk után vonják.” (Mt 24:24; ApCsel 20:29-30.) Itt nem egy nyílt, téves tanításról van szó, nem egy frontális támadásról a keresztény hit ellen, amely az embereket elszakítja az igazságtól. Sokkal inkább az igazság és hamisság rafinált keverékéről van szó, amely úgy össze van keverve, hogy csak a Szentlélek segítségével és Isten kijelentett igazságainak gondos kutatása által tehető nyilvánvalóvá. Még arra is szükség lesz, hogy a látszólagos realitásokat, amelyek saját meglátásunk szerint helyesek, félretegyük, és hitben, egyedül azt a világosságot fogadjuk el, amely Isten Igéjéből tárul elénk.

Ígéretünk van arra, hogy közvetlenül, mielőtt Isten ezt a földet ítéletével meglátogatja, nagy ébredés lesz. „Mielőtt Isten utoljára látogatná meg ítéletével a földet, az Úr népe között olyan lelki ébredés lesz, amire az apostoli idők óta nem volt példa. Isten Lelke és ereje kiárad népére. Akkor sokan elkülönülnek azoktól az egyházaktól, amelyekben a világ szeretete kiszorítja az Isten és Igéje iránti szeretetet... A lelkek elensége gátolni akarja ezt a munkát. Mielőtt e megmozdulás ideje elérkezik, megkísérli kibontakozását megakadályozni hamisítvány létrehozásával. Azokban az egyházakban, amelyeket megtévesztő befolyása alá tud vonni, azt a látszatot kelti, hogy Isten különleges áldása árad ki rájuk. Nagy vallási érdeklődés látszatát kelti. Tömegek ujjongnak majd azon, hogy Isten csodálatos munkát végez értük; pedig ez a munka más lélektől származik.”¹¹⁰

Generációkon át megszoktuk azt hinni, hogy mindezek főképpen az adventista egyházon kívül levő események, és mi, Isten maradék népe között meg vagyunk oltalmazva ezektől a fejleményektől, mivel biztonságos távolságot tudunk tartani. Ez a feltételezés természetesen nem ad nekünk felvilágosítást arról, miképpen lehetséges az, hogy éppen soraink közül fenyegetsen bennünket a megtévesztés. Fennállhat a le-

¹¹⁰ E. G. White: A nagy küzdelem, 413-414. o.

hetősége annak, hogy az ellenséget lebecsültük? Elképzelhető, hogy közöttünk, adventisták között is felüsse fejét ezért vagy azért egy hamis ébredés által történő csalás? Nem kellene-e ebben a kérdésben határozottan egyesülnünk, és fáradságot nem kímélve felismerni, miért történhetett meg az, hogy a „legfényesebb világítóeszközök” kimentek közülünk, és a legelkeseredettebb és leghangosabb ellenségeinkké váltak?

A rostálás, amelyet már régóta várunk, és amitől félünk, a hitpontokat is érinti. Ha figyelünk a történelemre és a logikára, úgy tűnik, ez oda fog vezetni, hogy a közösség elveti azt, amit néhány ember új világosságnak nevez. (Ne feledjük el, hogy Ellen G. White világosan megmondta: a rostálást „hamis elméletek bevezetése” fogja kiváltani.) Ezután egy fontos kérdés marad számunkra: melyik hitpontot veszik célba?

Ezt a kérdést félretehetnénk azzal a megindokolással, hogy ez teljesen spekulatív, ha nem volna rá már eddig is néhány válaszuk. Egyszer már elfogadtuk, hogy a szombat a végső időkből nagyon erős tanításbeli vitapont lesz. Lehetséges-e, hogy a gyülekezeten belül is vitatott kérdéssé válik? Mielőtt erre gyorsan azt mondanánk, hogy ez lehetetlen, el kell ismernünk, hogy ez egyszer már megtörtént. Canright ugyanis először a szentély tanát támadta, majd ezután a szombat és a törvény ellen fordult. Kellogg jöllehet azt állította, hogy hisz a szombat igazságában, mégis, a gyakorlatban, lépten-nyomon makacsul azon fáradozott, hogy a szanatóriumi szolgálati beosztásban megnehezítse a szombat megtartását. A szombati pihenést a páciensek részére egyre inkább a világi mérték szerint szervezte. Fontos belátni, hogy a szombat ellen sokféleképpen lehet harcolni: néha nyíltan és közvetlenül, máskor nagyon rejtetten és rafinált módon. Indirekt módon lehet beavatkozni például úgy is, hogy szétrombolják az alapot, amelyen ez a parancsolat nyugszik, s amely benne van a parancsolatban. Ha olyan teológiát támogatunk, amely csökkenti Isten törvényének a jelentőségét, akkor ezzel is megtámadtuk a szombatot, hiszen ez a parancs is része az egész törvénynek. Ha valaki azt állítja, hogy lehetetlen a tör-

vény előírásait megtartani, ezzel a szombatot is lealacsonyítja. Azt tanították velünk, hogy néhány adventistát a szombat megtartása miatt bíróság elé állították. Nekem, mint jogtanácsosnak nehéz belátnom azt, hogy akármilyen bíróság komolyan venné azt az adventistát, aki él azzal a jogával, hogy szombaton istentiszteletet tartson, ugyanakkor egyáltalán nem tartaná meg azt a törvényt, amelyben a szombat is gyökerezik.

A következő hitelv, amely tudomásunk szerint biztosan támadva lesz, a prófétaág lelkének ajándéka. „Sátán legutolsó csalása az Isten Lelke bizonyágtételének hatástalanítása lesz.”¹¹¹ Ez magában is szinte hihetetlen tény. Mert alig lehet elképzelni, hogy vannak emberek, akik éppen azt dobják el maguktól, ami felbecsülhetetlen információkat ad nekik a jövőre vonatkozóan, egy olyan ellenség taktikájáról, amely az örök élettől akarja őket megfosztani. Mégis, van egyféle ellenkezés, amely oly gyakran ismétlődik, ahogy azt Isten követéinek a története mutatja. Bizonyos vonatkozásban könnyű elolvasni egy olyan próféta írását, aki kétezer évvel ezelőtt élt, és nem a mi mai nyelvünkön fogalmazott. A bűnnek ilyen régi megfogalmazása nem érint olyan fájdalmasan. Egészen másként hat azonban egy olyan valakinek a szavait elfogadni, aki pontosan a mi körülményeinkről ír. Ennek ellenére, alig van fontosabb annál, hogy ezt az üzenetet elfogadjuk.

A történelem arra tanít, hogy az a válság – az Omega-válság – amely Kellogg idejében még csak a jövőben bekövetkező eseménynek tűnt, valószínűleg a cselekedeteknek és a szentély tanának értelmezése körül fog zavarokat kelteni. Azért is tudjuk ezt, mert majdnem mindig ugyanez volt a helyzet akkor, amikor a múltban szakadás történt, lett légyen az közvetlen teológiai támadás vagy hamis életforma azok részéről, akik változásokat követeltek. Canright egészen nyíltan támadta a törvényt. Azok, akik azt állították, hogy büntelen testtel rendelkeznek, emellett harcoltak, még ha burkoltan is. Miközben egyik részről azt állították, hogy büntelenek, ugyan-

¹¹¹ E. G. White: Szemelvények I. köt. 44. o.

akkor a szentség nevében minden lehetséges bűnben éltek. Kellogg idejében néhány hívő folyamatosan erkölcstelenségben élt. Mindig, amikor az adventisták közvetlenül vagy közvetve utaltak az életmódjuk miatti felelősségükre, ebből nagy kár keletkezett. Fontos jól megértenünk, hogy néhányan hogyan jellemezték az adventistáknál tapasztalható ellentmondásokat. Hangsúlyt kap az a kötelezettség, hogy emberi erőfeszítéseket tegyünk, miközben az evangélium, amint azt a legtöbb protestáns állítja, Isten szabad adománya, és mint ilyen egyáltalán nem igényli az emberi segítséget a gyümölcsterméshez.

Ezt az összetett kérdést figyelemre méltóan könnyű megoldani, ha a két, jogilag érvényes alapelvet helyesen értelmezzük: Jellemezzük „pozitív” és „megoldandó” feltételként. Egy „pozitív” feltételt szabnak ki valakire, mielőtt ő egy földbirtokot kapna. Mielőtt a jogcímet ehhez a földhöz megszerezné, valami egészen meghatározott dolgot kell tennie. Csak ezután lesz a birtok az övé. Ennek az elvnek a vallási síkra való átvitele, az igazi evangélium meghamisítása – mégis, ez a vallások legelterjedtebb formája, amelyet az emberek ismernek. A legszélsőségesebb eset az, amikor emberi áldozatokat követel, hogy elnyerje az Istenség kegyét. A kereszténységben az egyetlen „pozitív” feltétel a hit: olyan hit, amely maga után vonja az emberi akaratnak a teljes átadását.

A „megoldandó” feltétel esetében egy látszólag hasonló, azonban gyakorlatilag egészen más szabályról van szó. Arról van szó, hogy a példánál maradjunk, hogy a tulajdonjog átruházása semmiféle előzetes cselekvést nem kíván. Azonban hasonlóképpen, itt is van feltétel – feltétel, amelynek teljesítése után lép jogerőre a szerződés. Vegyünk egy példát: Valaki egy darab földet akar ajándékozni szomszédjának azzal a feltétellel, hogy senki sem létesíthet rajta alkohol elárúsító helyet. Ha a szomszéd megszegi ezt a feltételt, akkor a birtok visszaszáll az eredeti tulajdonosra. Ez a megvilágítás jól szemlélteti azt, ahogyan a megváltási terv működik. Az ajándék teljesen szabad. Az új tulajdonosnak semmiképpen sem lehet arra gondolni, hogy megdolgozott érte. Azonban a fel-

tétel figyelmen kívül hagyása által, amellyel azt kapta, érvénytelené teszi az ajándékozási szerződést, és nem maradhat tovább az ajándék birtokosa.

Egy igaz élet koncepciója kitörölhetetlen része az adventizmusnak. Végül is az adventisták azt állítják, hogy az utolsó intő üzenet a világ számára, olyan üzenet, amelyet sokkal inkább egy megfelelő, meggyőző erejű élet által, mint pusztán szavakkal kell hirdetni. „Ti vagytok a világ világossága”, mondta Krisztus. „*Úgy fénylejék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.*” (Mt 5:12,14) Semmi ok sincs Jézus Krisztus teológiájában arra, hogy a jó cselekedetek miatt zavarba jöjjünk. Az sem kérdéses, hogy megteremjük a megszentelt élet gyümölcseit. Isten tervével megegyezik, hogy egy Istennek tetsző életet élve, hirdessük a világnak a reménység üzenetét.

Éppen ez a hitelv az, amelyről úgy tűnik, döntő szerepet fog játszani Isten népének végső próbájában, amely közöttünk, adventisták között rostálásként ismert. „Néhányan azt állíthatják, hogy saját cselekedeteinket kiemeljük, mert azt hisszük, ezáltal elnyerhetjük Isten tetszését a jócselekedetek által. Elismerjük, hogy jó cselekedetek által egyetlen győzelmet sem vásárolhatunk meg. Azonban nélkülük sem érhetünk el győzelmet... Ebben a vallásos krízisben egyeseket legyőz a kísértés. Isten rostája sok embert kisöpör, mint a száraz lombot.”¹¹²

Már egészen az adventmozgalom történetének kezdetén figyelmeztetett Ellen White, hogy „mindaddig, amíg Istennek egy gyülekezete lesz, lesznek benne emberek, akik hangosan kiabálnak, kíméletlenül figyelmeztetnek és művük abból fog állni, hogy önzéssel és bűnnel vádoljanak”. Azt is látta, hogy „egyesek az igazi bizonyosságtételek ellen fordulnak”. Az eredmény tragikus, azonban elkerülhetetlen lesz. „A rostálásnak hamar meg kell történni, hogy a gyülekezet megtisztuljon.”¹¹³

¹¹² E. G. White: Testimonies, 4. köt. 89. o.

¹¹³ E. G. White: Spiritual Gifts, 2. köt. 284. o.

Ezek a sajátos szavak nem különösen hangzanak-e egy olyan asszony szájából, aki egész életét azzal töltötte, hogy összetartsa egy közösséget, és akinek a gyülekezet oly sokat jelentett?!

A hajlításnak és törésnek ilyen próbája egy olyan gyülekezetben, amely azt a bélyeget viseli magán, hogy hisz az egység fontosságában, bizonyos értelemben különlegesnek tűnik. Ellen White számára ez nehéz volt, mint ahogyan nehéz a mi számunkra is. Azonban az egység ajándékával – ugyanúgy, mint Isten más adományával – mi, emberek, visszaélhetünk. A hamis tanítások bevezetésére tett kísérlet azért, hogy a közösséget szétverjék, valamint ezekre a tanításokra való építés az egység megőrzésére történő hivatkozással, olyan problémát jelentett, amely miatt Ellen White 1904-ben beavatkozásra kényszerült. „Az egységet kell hogy építsük, – magyarázta – de nem a tévelygés talaján.”¹¹⁴ „Nem kell elfogadnunk azok szavait, akik olyan üzenettel állnak elő, amely ellentmond hitelveinknek. Az ilyenek egybegyűjtenek bizonyos igeverseket, s azokat elméleteik alátámasztására alkalmazzák. Ez történt ismételten az elmúlt ötven évben.”¹¹⁵

Azon adventisták számára, akik ezt a nagy veszélyt el akarták kerülni, meglepő tanácsot adott. Arra az elméletre hivatkozott, amelyet dr. Kellogg oly erősen képviselt. Ezt a tanácsot kénytelen volt végül is magával a doktossal szemben követni: Még csak ne is foglalkozzatok azoknak az elméletével, akik hajlíthatatlanul saját fejük után mennek, miután már a gyülekezet állást foglalt a kérdésben. „Az Oakland-i Generál Konferencia ideje alatt megtiltotta nekem az Úr, hogy dr. Kellogg-gal valamilyen beszélgetést folytassak. Ezen az összeövetelen egy jelenet vonult el előttem, amelyben láttam, hogy gonosz angyalok beszélgetnek dr. Kellogg-gal... Úgy tűnt, képtelen kibújni a hurok szorításából.”¹¹⁶ 1907. év folyamán írt egy leve-

¹¹⁴ E. G. White: Levél Dr. W. H. Riley-hoz, 1904. aug. 3.

¹¹⁵ E. G. White: Szemelvények I. köt. 153. o.

¹¹⁶ E. G. White: Levél S. N. Haskell-hez, 1903. nov. 28.

let, amelyet Battle Creek-ben, Chicagó-ban és más nagyobb gyülekezetekben kellett felolvasni: „Az istentelenségnek egy szelleme hatolt be a gyülekezetbe, egy szellem, amely arra törekszik, hogy minden alkalmat kihasználjon annak bizonyítására, hogy Isten törvényét semmisnek nyilvánítsa... Nekünk most nem az a feladatunk, hogy azokkal törődjünk, akik továbbra is a hitetlenség irányvonalát követik, holott nagymértékben kaptak világosságot és bizonyítékokat.”¹¹⁷

Párbeszédet folytatni azokkal, akik elkötelezték magukat a tévedésnek, azt a veszélyt hordja magában, hogy hamisan fognak hivatkozni szavainkra. Ettől óvott mindenkit. Azoktól is óvta a testvéreket, „akik írásaimból összegyűjtik azokat, amelyek nekik véletlen módon tetszenek, és emberi véleményüknek megfelel. Ezeket a kijelentéseket azután kiragadják összefüggéseikből, amely szerint azt a látszatot keltik, mintha írásaim alátámasztanák azt, amit ők valóságban állítanak.”¹¹⁸

Különös módon óvott attól, hogy ilyen emberek dolgozzanak az iskoláinkban. „Azok, akik olyan elméletek terjesztésével kísérleteznek, amelyek el akarnak téríteni attól a világosságtól, amelyet a mennyei szentéllyel kapcsolatban kaptunk, azok tanítókként nem alkalmazhatók.”¹¹⁹

A közösség számára mindenkorra adott megbízatás oly világos. Azok a pionírajaink, akik egy korábbi válsággal megküzdöttek, tovább adták nekünk ezt az örökséget.

¹¹⁷ E. G. White: Manuscript Nr. 125. 1907.

¹¹⁸ E. G. White: Levél G. C. Tenney-hez, 1906. júl. 29.

¹¹⁹ E. G. White: Manuscript Nr. 125., 1907.

Kilenc fontos pont

Láttuk, hogy a századfordulón egy hitbeli bukás söpört végig az adventközösségen. Ezt a tapasztalatot az „Alfa” jelzővel láttuk el. Megfigyeltük, hogy ezáltal a gyülekezet misszionáriusi tevékenysége, éppen ezekben az időkben, amikor úgy látszott, hogy Isten ajtót nyitott a világ felé az üzenet számára, akadályozva lett. Közben hallottuk a figyelmeztetést, hogy egy napon még nagyobb veszélyek jönnek. Ezért rendkívüli módon fontos megvizsgálni a korábbi eseményeket. Meg kell kísérelnünk felismerni azokat a jeleket, amelyek a szakadást hirdetik. A következő fontos pontokat írtuk össze.

1. Csalás. Ennek az évszázadnak a kezdetén a szakadás legfőbb megnyilatkozása a tudatos csalás volt. Olykor teljesen nyilvánvaló hazugságokat hirdettek. Máskor az igazságnak csak egy részét közölték, miáltal hamis benyomást keltettek. Egy alkalommal Ellen White levelet írt dr. Kellogg-nak egy nagy chicagói építkezéssel kapcsolatban. Kellogg gyakran idézte ezt a levelet annak bizonyítására, hogy Ellen White tévedésben van. Tudatosan állította, hogy egy ilyen épület egyáltalán nem létezhet. White testvérnő önmagát csalja meg. Amit Kellogg elmulasztott közölni, az volt, hogy ő éppen ilyen épületet akart építeni embereivel együtt Battle Creek-ben. Valamennyi építési terv bizonyította ezt, amikor az építkezés félbe maradt.

Ellen White komolyan figyelmeztette Kellogg-ot arra, hogy néhány elképzelése nem őszintén viszonyul a próféta-ság lelke tanácsaihoz és közösségünk alapvető tanításaihoz. Láto-másban szemlélte, amint egy csoport résztvevői Battle Creek-ben egymással tanácskoznak. Különösen arról tanácskoztak, hogyan tarthatják titokban az Ellen White írásaitól és bizonyos hitpontoktól való elhajlásukat. Miközben tulajdonképeni érzéseiket eltitkolták, azt gondolták, hogy azokat a hű-séges adventistákat, akik hitünk talaján álltak, eredményesen

eltéríthetik meggyőződésüktől. Ha ezek a testvérek már kezdetben felismerték volna szándékukat, sohasem hallgattak volna rájuk. A Kellogg-válságban ismételten felismerjük azt, hogy az igazságot egy rövid távú cél érdekében mi-ként ferdítik el. Valószínű, White testvérnő a következő szavakkal fejezte ki ezt a legvilágosabban: „Alszanak-e az őrizők, miközben rossz nyelvek, és – az igazság megcsorbításának hosszú gyakorlata által fejlesztett – éles elmék szüntelen arra igyekeznek, hogy zavart keltsenek és Sátán koholta terveket vigyenek véghez?”¹²⁰

Ez a módszer megmutatkozott a Biblia és a próféta-ság lelke irodalmának a helytelen alkalmazásánál is. Az 1905. év folyamán emberek figyelmeztették az adventistákat, akik egy csomó íráshelyet összehordtak és ezeket arra használták, hogy az általuk képviselt elméleteket bizonyítsák. „A Szentírás, Isten szava az, amit tisztelet illet. Súlyos hiba történik, ha Isten ígéjének alkalmazásakor egyetlen oszlop is elkerül arról az alapról, ahol azt Isten az elmúlt ötven év során őrizte. Aki ezt teszi, semmit sem tud a Szentléleknek arról a nagyszerű munkájáról, ami erővel töltötte meg az Isten népehez szóló üzeneteket.”¹²¹

Még behatóbb az a figyelmeztetés, amelyet írásainak későbbi helytelen felhasználásával kapcsolatban adott: „Ki fog derülni, hogy mindazok, akik hamis üzenetet hirdetnek, kevés becületérzéssel és őszinteséggel rendelkeznek. Ezek be fogják csapni az embereket, és tévedéseiket White testvérnő bizonyágtételeivel fogják összekeverni, nevére fognak hivatkozni, hogy művüknek befolyást szerezzenek. Mindent kikeresnek a bizonyágtételekből, amit úgy gondolják, hogy elcsavarhatnak saját álláspontjuk alátámasztására. Ezeket hamis összefüggésbe hozzák, hogy így téves tanításuknak súlya legyen és az emberek elfogadják azokat.”¹²²

¹²⁰ E. G. White: Szemelvények I. köt. 185. o.

¹²¹ E. G. White: Uo. 153.o.

¹²² E. G. White: Bizonyágtételek a lelkészeknek 14. o.

Érdekes módon, azok, akik az igazság elferdítésének ezt a módját követik, teljesen helyesnek tartják azt. Sőt, a meggyőződés teljes erejével cselekszenek, amelynek erős befolyása van. Ez volt a helyzet dr. Kellogggal is. White testvérnő óvta a Generál Konferencia vezetését: „Ne engedjétek magatokat félrevezetni kijelentéseivel. Egynéhány ezek közül helyes lehet, más pedig hamis. Talán azt képzeli, hogy mindaz, amit képvisel, igaz. Ti azonban ezt ne higgyétek és ne is bátorítsátok őt arra, hogy elgondolásait helyesnek tartsa.”¹²³

2. A szándék, szakadás létrehozása vagy előmozdítása.

A válság, amelyet közösségünk röviddel a századforduló után átélt, leleplezett egy ellentmondást: Emberek azzal az ürüggyel állnak elő, hogy egy csodálatos új üzenettel rendelkeznek. Eközben azonban pártokra szakítják a gyülekezetet, ahol állandóan új elméletüket propagálják. Úgy tűnik, a nemzeti határok sem játszanak szerepet a szakadás eme jelenségének megakadályozásában. A Battle Creek-i gyülekezet vitatkozásokba sülyedt. Hasonlóképpen Angliában, Skóciában és Walesben is kirobbant a nyugtalanság, amikor olyan elméletekkel álltak elő, amelyek eltérnek az adventista hitelvektől. Krisztus, az ő előrelátásában az életmódot is próbakőként nevezte meg, amelynek segítségével különbséget lehet tenni, hogy egy új tanítás helyes-e vagy téves. Ha tehát a szakadásnak a Kellogg idejében történőhöz hasonló formája jelentkezik, a történelem különösen fontos figyelemztetést hordoz számunkra.

3. Az alapigazságok elleni támadás.

Az egyház történetében minden nagy szakadármozgalomnak volt egy közös vonása: megtámadták a legfontosabb, alapvető adventista tanításokat. Ide tartozik a szentélyről és a vizsgálati ítéletről szóló tanítás, valamint a prófétaság lelke ihletettségének kérdése. A századforduló idején emlékeztetett Ellen White arra, hogy az elmúlt ötven évben jelentős erőfeszítések történtek a

¹²³ E. G. White: Letters, Nr. 138. 1902.

közösség alapigazságainak, különösképpen a szentélyről szóló tanításnak az aláásására. Aki a történelmet tanulmányozza, meglepetéssel állapíthatja meg, hogyan törtek elő ezek az elméletek szinte szabályszerű távolságban egymástól, de minden egyes alkalommal megújult buzgósággal úgy, mintha ezeket csak éppen most fedezték volna fel. Emberek, akik változtatások érdekében lépnek fel, gyakran az alapokra hivatkoznak, sőt White testvérnőre is, aki azt mondta, hogy legyünk nyitottak az új igazságok iránt. Ritkán azonban hozzáfűzik a feltételeket is, amelyek között van az olyan ajánlat is, hogy kérjük ki a tapasztalt testvérek tanácsát. Ha pedig a szervezett közösség nem látja helyesnek az új gondolatokat, akkor maradjanak nyugton. Az úgynevezett „új világosság” semmi esetre sem olthatja ki az alapvető igazságokat. „Férfiak és nők fognak előállni, akik azt állítják, hogy új világosságot vagy új kijelentést kaptak. A szándék azonban mindig az, hogy a hit régi oszlopait megingassák... Hamis híreszteléseket keltenek, és néhányan áldozatul esnek. Ezek elhiszik a híreszteléseket és tovább terjesztik azokat... Ezáltal sok lelket vezetnek téves irányba.”¹²⁴ Más helyen Ellen White megemlíti a szentély tanát, a hármasság üzenetét, a szombatot és a halottak állapotáról szóló tanítást, mint a „tanítások határköveit”, és figyelmeztette a közösséget arra, hogy Sátán megkísérli meggyőzni Isten népét arról, hogy éppen ezeket a tanításokat feltétlenül meg kell változtatni. Isten népének azonban „a legnagyobb határozottsággal”¹²⁵ kell ellenállni ennek a kísérltetnek.

4. Rejtett támadások a gyülekezet felépítményével szemben. Az egyik legmeglepőbb vád, amelyet Ellen White hangoztatott, az volt, hogy spionok” vannak a műben, akik megkísérelték, hogy a közösség alapjait szétrombolják.¹²⁶ Tudatosan készítették terveket, hogy uralmuk alá vonják a legfon-

¹²⁴ E. G. White: „Counsels to Writers and Editors, 49-50. o.

¹²⁵ Uo. 31. o.

¹²⁶ E. G. White: Manuscript, Nr. 138, 1902.

tosabb intézményeket. Még a területek létét is fenyegette ez a taktikázás, mondta Ellen White. Látomásban kijelentést kapott arról, hogy titkos összejöveleteket tartottak, amelyeken terveket készítettek, hogyan kerülhetnek hatalomra, miként nyerhetik meg az emberek bizalmát, hogyan válhatnak szimpatikussá előttük, miközben megváltoztathatják az egyház szervezetét. Írt egy összeesküvésről, amelyben emberek „összefogtak és egymást kölcsönösen támogatták”¹²⁷ Csak remélhetjük, hogy még egyszer nem kell szemben állnunk egy ilyen fenyegető helyzettel. Az is naivítás volna, ha teljesen kizárnánk egy ilyen esetet. Isten műve szempontjából a veszély azért halálos, mert észrevétlenül kezdődik. A felszín alatt olyan csendben terjed a veszély, hogy mire felismerhetővé válik, akkor már túl késő. Ha valaki a 20. század kezdetén kitört válság jeleit kutatja, amely elég későn vált nyilvánvalóvá, semmiképpen sem szabad figyelmen kívül hagyania ezt a szempontot. Voltak bizonyos jelek, amelyekkel kapcsolatban azt tanítja számunkra a történelem, hogy szélesebb kitekintéssel kellett volna rendelkezünk: Ilyenek például, a hatalmi harcok, amelyek annak idején Battle Creekben a gyülekezetben és a területnél voltak; a jól megszervezett belső mozgalmak létrejötte, amelyek a bizottságokban és a küldöttgyűléseken olyan gondolatokat képviseltek, amelyek ellenkeztek közösségünk rendjével; széles fronton való támadás minden ellen, ami szervezett gyülekezetek hűségén és tanításaikon épült fel; az anyagi eszközök célzatos visszatartása az intézményektől. Talán a legelbátortalanítóbb jele volt a Kellogg válságnak, hogy olyan prédikátorok is, akik fizetésüket még mindig az egyháztól kapták, és magukat hűségeseeknek színlelték, a valójában olyan mozgalmat támogattak, amely nem volt összhangban az egyházzal. Mindezek csupán a látható jelek voltak; a nagyobb veszélyek a háttérben húzódtak meg. Ellen White, egy feltűnést keltő látomásában, 1904-ben a közösséget egy hajó jelképében látta, amely jéghegynek ütközött. Csak a jéghegy csúcsa volt lát-

¹²⁷ E. G. White: Levél G. C. Tenney-hez, 1906. júl. 29.

ható, de éppen ez volt a jelzés arra, hogy a halálos veszélyt hordozó tömb a víz alatt van. Az isteni utasítás így hangzott: Előre, neki a jégheggynek! Jóllehet, ez egy súlyos összeütközésnek tűnt, amely a csontokat is összetöri. Néhányan a hajó fedélzetén megrettentek, de a hajónak folytatnia kellett az utat. Ha a hajó összeütközik a jégheggyel, menthetetlenül elsüllyed. (Csak nyolc évvel később történt meg ez a tragédia az állítólag elsüllyedhetetlen Titanic-kal. A tanítás, amelyet ebből a képből nyerhetünk, világos, mint az átlátszó üveg. Sok veszély, amellyel a közösségnek meg kell küzdenie, a felszín alatt húzódik elrejtve. Csak néhány jelzés, mint a jéghegy csúcsa, utalnak rá. Azonban ezek jelentik a legnagyobb veszélyt. A látomásnak megfelelően, amelyet Ellen White kapott, találkozhatunk ezzel a veszéllyel, miközben a gyülekezetnek a tőle telhető legnagyobb erőfeszítéssel kell előre törnie.

5. Különös erőfeszítések, hogy az ifjúságot magukhoz láncolják. John Harvey Kellogg írt egy könyvet, amelyben olyan eszmét képviselt, amely képes lett volna „az egész keresztény üdvösségrendet”¹²⁸ kisöpörni. Azon volt, hogy ezt nyilvánosságra hozza, jóllehet Ellen White óvta őt a könyvben elrejtett panteista nézetektől, és maga a Generál Konferencia is ellenezte annak kiadását, azután ott volt a Review and Herald Kiadóhivatalnak az alapokig történő leégése. Kellogg megkísérelte, hogy szövetségest találjon új teológiájának terjesztéséhez. Minden erőfeszítése arra irányult, hogy az ifjúságot elérje. Többek között elérte azt, hogy a Battle Creek-i Kollégium a mennyei utasítás ellenére újból megnyíljon. Ebből a célból brosúrákat adtak ki, amelyeknek az volt a céljuk, hogy a fiatalok gondolkodását befolyásolják. Képviselőket küldtek ki, hogy fiatalokat toborozzanak a „Battle Creek-i Merész Terv” számára. Ha ezekben a dolgokban sikerült volna Kellogg terve, akkor az Adventista Egyház története meglehetősen másképpen alakult volna. Az

¹²⁸ E. G. White: Special Testimonies, Series B, Nr. 7, 37. o.

„Új világosság” izgalma, amely a fiatalságra hatást gyakorol, különös veszélyt jelent, amellyel szemben az adventistáknak ma is résen kell lenniük. Az adventista szülők jól teszik, ha éberek maradnak és figyelnek Ellen White tanácsaira, amelyeket 1906-ban a szülőkhöz intézett.

„Szülők, tartsátok gyermekeiteket távol Battle Creek-től... Vonzó tévtanok bilincseltek meg néhány fiatal gondolkodását, amely olyan, mint a mintába szőtt fonal. Ki felel azért, hogy fiatal emberek és nők olyan kiképzésben részesüljenek, amely a gondolkodásukban hamis befolyást eredményez. Egy apa írja, hogy két gyermeke közül, akiket Battle Creek-be küldött, az egyik hitetlen lett, a másik pedig feladta az igazságot. Ilyen levelek jöttek innen-onnan. Meg lettem terhelve azzal a felelősséggel, hogy óvjam a szülőket: Ha gyermekeiteket Battle Creek-be küldtéték, habozás nélkül hívjátok őket vissza.”¹²⁹

Mi volt a legfőbb veszély, ebben a krízisben, a fiatalok számára? Azok a vezető személyiségek, akik azt állították, hogy az adventista közösség számára Istentől küldött különleges üzenet nem megbízható.

6. Különleges támadások a próféta lelke ellen. A közösség egyetlen tanítása sem került oly annyira a szakadárók támadásainak célpontjába, mint a próféta lelke adománya. „Sátán egyre jobban halad előre hazugságában, hogy elfordítsa az embereket az igazságtól. Legutolsó csalása az Isten Lelke bizonyágtételeinek hatástalanítása lesz. Sátán – különböző módszereket és eszközöket használva – furfangos munkát fog végezni, hogy megingassa Isten maradék népének az igaz bizonyágtételekbe vetett hitét. Sántani gyűlölet támad a bizonyágtételek ellen. Sátán célja az lesz, hogy megbolygassa a gyülekezetek bizonyágtételekbe való hitét, mivel másképp nem tudná csalásait olyan egyszerűen a lelkekre hozni, ha azok figyelmeznének Isten Lelkének feddés-

¹²⁹ E. G. White: Manuscript, Nr. 20. 1906.

seire és tanácsaira.”¹³⁰ Ha valaki ezen gondolkodik, felismeri azt, hogy miért van ez így. Az utolsó napok végén a csalás különösen erőteljes és rafinált lesz. Van azonban egy ígéretünk, amely szerint „mindazok, akik hiszik, hogy White testvérnő által az Úr szól, és üzenetet bízott rá, az utolsó napok sok csalása közepette oltalmat nyernek.”¹³¹ Meglepő volna, ha Sátán az ő támadását nem irányítaná Isten népének életfontosságú segítsége ellen. Sajnos, egyik legerősebb szövetségesei éppen azok az adventisták, akik az új igazságok keresése közben elesetek. Ezek nagyon érzékenyek a hamis tanok befogadására, mert már előbb visszautasították azt az igazságot, amelyet Isten az útjukba hozott.

„Néhány ember nagyon ügyesen azon dolgozik, hogy az intő és eligazító bizonyágtételeket amelyek az elmúlt ötven évben minden próbatételt kiálltak, hatástalanná tegyék. Ugyanakkor visszautasítják az ezzel kapcsolatos figyelmeztetést.”¹³² Ez teljes képtelenség. Emberek ügyesen lerombolják a próféataság lelke iránti bizalmat, ugyanakkor azt állítják, hogy ők hisznek abban. Jól megfigyelhető a nyílt, őszinte, becsületellenvetés és az Isten különös üzenetét hatástalanná tevő rafinált elcsúrés-csavarás közötti különbség. Bizonyosak lehetünk abban, hogy a próféataság lelke elleni támadás – legyen az közvetlen vagy közvetett – a végidők szakadásának egyik része lesz. Ez lesz „Sátán legutolsó csalása”.

Ebben van nagy lehetősége Sátánnak, hogy kárt okozzon Isten népének, mert a gyülekezethez intézett üzenet egy védőfalat képez a sokféle veszéllyel szemben. „Egy dolog bizonyos: mindazok az adventisták, akik Sátán zászlaja alatt gyülekeznek, az elsők között lesznek, akik elutasítják és feladják azokat az intelmeket és útmutatásokat, amelyeket Isten Lelkének bizonyágségele által kaptak.”¹³³

¹³⁰ E. G. White Szemelvények I. köt. 44. o.

¹³¹ E. G. White: Letters, Nr. 50. 1906.

¹³² E. G. White: Special Testimonies, Series B, Nr. 7. 31. o.

¹³³ E. G. White: Selected Messages, 3. köt. 84. o.

Ez egy olyan támadás, amelyet valóban vártunk. „Sátáni gyűlölet támad a bizonyágtételek ellen. Sátán célja az lesz, hogy megbolygassa a gyülekezetek bizonyágtételekbe való hitét, mivel másképp nem tudná csalásait olyan egyszerűen a lelkekre hozni, ha azok figyelmeznének Isten Lelkének fedéseire és tanácsaira.”¹³⁴

7. Személyes támadások atmoszférája. A 20. század kezdetén ismételten megfigyelhettünk az „Alfa” válságban, egy tekintélyi kényszert azok részéről, akik az új tanításokat képviselték. Az elméletükkel szembeni ellenállás azonnal személyi reakciót váltott ki: azonnal személyes támadással válaszoltak. A szakadásnak ezt a jellegzetes, egyedülálló tulajdonságáról így írt Ellen White: „Semmi nem állhatna az új mozgalom útjába.”¹³⁵ Ez egészen világossá válik előttünk, ha egy olyan esetre gondolunk, amikor a Generál Konferencia elnökét egy fiatal munkatárs hevesen támadott, miközben az új teológiát védelmezte. Ez a fiatalember azzal fenyegette meg Daniells testvért, hogy ki lesz penderítve állásából és a szemétdombon szedi össze magát, ha nem nyilatkozik egyetértően az új dolgokkal kapcsolatban. Sokan, Kellogg-ig és Ballenger-ig bezárólag, támadták Ellen White-ot. A szakadással szembeni ellenállás jelzés volt mindazok elleni támadásra, akik útjukban álltak, lett légyen az a legmagasabb egyházi tisztségben álló testvér is. Ez is egy tipikus magatartási forma, amelyre az adventistáknak fel kellene figyelniük.

8. Támadás az életmód alapelvei ellen. A hetednapí adventisták eszményei mindig magasra voltak állítva. Az embereknek egy megszentelt életről szóló üzenetet prédikáltak, egy olyan üzenetet, amely arról szól, hogy az emberiségnek nemsokára meg kell állni Isten ítélőszéke előtt. Az emberek gyakran támadták ezeket az alapelveket, és azt mondták, hogy ez törvényeskedés, és az adventisták cselekedeteikkel

¹³⁴ E. G. White: Szemelvények I. köt. 44. o.

¹³⁵ E. G. White: U.o. 194. o.

akarnak megszolgálni a mennyért. Amikor ilyen vádaskodások a gyülekezeten kívülről jöttek, Isten gyermekeinek többsége tudta, miről van szó. Azonban milyen hatást gyakorolt az emberekre az a támadás, amely magából a gyülekezetből jött? Ellen White egy kijózanító választ adott erre a kérdésre: Idézte Lucifer tanácsát, amelyet angyalainak adott arra vonatkozólag, hogy miképpen rombolhatják szét eredményesen az adventisták gyülekezetét:

„Azon emberek közül, akik az istenfélő jellem látszatát bírják, de megtagadják annak erejét, sokakat megnyerhetünk, akik különben kárunkra lennének. Azok az emberek segíthetnek nekünk a leghatásosabban, akik az élvezeteket jobban szeretik, mint Istent. Ha ezek azután még tehetségesek és intelligensek is, csalamadárként szolgálhatnak, az általunk kivetett hálóban. Sokan nem fognak tőlük félni, mivel ugyanazt a hitelvet vallják. Ahhoz a végkövetkeztetéshez fogjuk őket vezetni, hogy a követelmények nem olyan szigorúak, amint azt korábban hitték, és a világhoz való alkalmazkodás által nagyobb befolyást gyakorolhatnak a világi emberekre. Így fognak ezek eltávolodni Krisztustól, és többé nem lesz erejük hatalmunknak ellenállni, és nemsokára készek lesznek korábbi buzgóságukat és odaadásukat kinevetni.”¹³⁶

9. Az az állítás, hogy a gyülekezet számára a megújulás üzenetét képviselik. A veszély rendkívülien nagy, különösen ennek a pontnak téves megvilágításában. Mert a Biblia és a prófétaság lelkének írásai kijelentik, hogy Isten egyházában szükség van reformokra. A nehézség a valódi reform és a hamis tanítás közötti különbség felismerésében rejlik. Szerencsére, erre is van megoldás: „A lelkek ellensége annak a feltevésnek az elfogadására törekedett, miszerint a hetedik napot ünneplő adventisták körében nagyszerű reformációnak kell végbemennie, ami újraszerveződésből, valamint

¹³⁶ E. G. White: Testimonies to Ministers, 474. o.

a hitünk oszlopait képező tanításoknak a feladásából áll.”¹³⁷

A tulajdonképpeni próba tehát abban a kérdésben van, hogy egy „reform” megegyezik-e az elfogadott igazsággal, vagy azt követeli, hogy valami új dologért adjuk fel a régi igazságokat. Lehetséges, hogy az adventistáknak erősen fel kell fegyverkezniük az ilyen veszélyek ellen. Az adventisták a reformok elfogadására kész emberek, egész üzenetük a megújulásra épül. Ha tehát az ellenség ezen az úton jön hozzánk, a lehetséges legkönnyebb módon megtéveszthetők, egyszerűen azért, mert az új élet céljának elérése olyan valami, amiért mindig küzdöttek.

„Sátán minden lehetséges eszközt felhasznál, hogy ne engedjen eljutni hozzánk semmi olyat, ami bennünket figyelmeztetne, helyes irányba vezetne vagy intene, hogy hibáinkat levetkőzzük” – írja Ellen White egy valódi reform szükségességével kapcsolatban. „Azonban van egy nép, amelyik Isten szövetségének Ládáját hordozza. Néhányan elhagynak bennünket, akik nem hordozzák többé a Ládát. Ők azonban nem lesznek képesek az igazság útja előtt falat emelni, mert Isten népe győzelmesen halad előre egészen a befejezésig.”¹³⁸

Éppen ebben van Isten gyülekezetének reménysége, a végidőben történő szakadás nagy kihívásával szemben. Sehol sem kaptunk ígéretet arra, hogy a győzelmet könnyen elérhetjük, azonban ismételten hangzik az ígéret, hogy lehetséges a győzelem. „Mindazok, akik Isten akaratával összhangban élnek, akik hit által erőt kapnak tőle, hogy ellenállhassanak a jogtalanságnak, és a jogot védelmezzék, mindig komoly kihívásokkal fogják magukat szembe találni. Gyakran majdnem egyedül kell, hogy álljanak. Azonban csodálatos győzelem lesz a jutalmuk, ha önmagukat teljesen Istenre bízzák. Isten kegyelme lesz az erejük, erkölcsi ítélőképességük oly éles és tiszta lesz, erkölcsi erejük szilárd marad a hamis

¹³⁷ E. G. White: Szemelvények I. köt. 194. o.

¹³⁸ E. G. White: Bizonyágtételek a lelkészeknek 193. o.

befolyás közepette is. Becsületességük tiszta lesz, mint Mózesé volt.”¹³⁹

Egy titokzatos veszély jön a gyülekezetre a végidőkben. Ellen White „hite ezt előre látta és „remegett népünkért”. A reménység hatalmát hagyta számunkra, amellyel szembe tudunk nézni ezzel a nagy kihívással. „Igazságért és igazságosságért helytállni, ha a többség cserbenhagy is. Az Úr harcát megvívni, ha csak kevés harcos is van, - ez lesz a próbánk.”¹⁴⁰

¹³⁹ E. G. White: Testimonies, 3. köt. 302-303. o.

¹⁴⁰ Uo. 5. köt. 136. o.

„Mint egy pusztító forgószél”

Ezerkilencszáztizennégyet írtak. Battle Creek városában, amelyre ráterült a kora nyári napsugár, csak a régi emlékei maradtak mindannak, ami volt, és ami lehetett volna. Azon a helyen, ahol a Washington- és Maine street keresztezték egymást, csak kevés jele volt annak, ami arra utalt volna, hogy itt állt egykor a Review and Herald Kiadóhivatal, és itt volt a Generál Konferencia székhelye is. A Battle Creek College, amelyet dr. Kellogg oly nagy reményekkel nyitott meg, most zárva volt. Mily lesújtó balsiker! Összehasonlíthatatlanul kevesebb adventista volt itt, mint azelőtt. Vad bozóterdő takarta el a feliratot, amely gyorsan beborított mindent. „A világ tudni fogja, hogy miért”, hangzott egykor Ellen White figyelmeztetése. Most újból megjelent D. M. Canright könyvének újabb kiadása: „Seventh-day Adventism Renounced”, amellyel akaratlanul is igazolta a fenti szavak teljeseését.

„Battle Creek szemléletesen demonstrálta az adventisták bukáását, miután kaptak egy tisztességes esélyt... Amikor 1887-ben elhagytam a közösséget, majdnem 2000 szombatünnepelő volt itt, akik összetartottak. Gyakran prédikáltam a nagy tabernákulumban. Minden hely – lent és a karzaton – foglalt volt. A Kollégiumban mintegy 200 fiatalembert és leányt oktattam, akik a prédikatori szolgálatra vagy biblia munkásnak készültek. Most, 1914-ben a Kollégium be van zárva és teljesen elveszett a közösség számára. A szanatóriumot is elveszítette a közösség. Majdnem az egész vezetés, az orvosok és nővérek, valamint a segítők a vasárnapot ünneplik. A Kiadóhivatalok leégtek¹⁴¹, és a megmaradtak is elvesztek.

¹⁴¹ Nem csak a Review and Herald kiadóhivatal, hanem a Pacific Press Publishing Asociacion (Kaliforniában) – miután 1906-ban a San Francisco-i földrengésben erősen megsérült, de helyreállították – szintén tűzvész áldozata lett. Újból felépítették, de azzal a szándékkal, hogy a közösségen kívülről semmiféle nyomdatermék elkészítését sem vállalják.

A közösség tagsága 400-500 főre zsugorodott. A kápolna szinte üres, olyan, mint egy kölönc a nyakban. Sokan kiléptek a közösségből, teljesen hitetlenekké váltak és egyetlen egyházba sem járnak. Olyan minden, mintha egy nagy forgószél sepert volna végig.”¹⁴²

Sokan, akik fénylő eszközök voltak, eltávoztak. J. H. Kellogg, az orvosi mű vezetője, akinek orvosi kiképzését nagy részben James és Ellen White fizette; Albion Ballenger, aki eldöntötte, hogy új értelmezést ad a szentély tanának; A. T. Jones és E. J. Waggoner, akik együtt utaztak és prédikáltak Ellen White-tal; George Tenney prédikátor, szerkesztő és misszionárius; L. McCoy prédikátor, a Battle Creek Szanatórium lelkigondozója. Ehhez kell még sorolnunk azokat, akikről Canright így emlékezik: „Sok fontos állást betöltő személy – gazdasági vezetők, professzorok, orvosok és így tovább. Mindezek elhagyták a közösséget és befolyásukat ellene fordították.”¹⁴³ A veszteség megrázó volt. Mint sűrű füstfelhő, amely az égő Review and Herald épületét belepte, úgy nehezedett a gyötrő kérdés a közösségre: „Hogy történhetett ez meg? Hogy voltak képesek egy ilyen szakadást létrehozni a közösség tehetséges gondolkodói?”

A felelet nagyon egyszerű volt. Érdekes módon, a közösség végig kísérhette a folyamatot egész időszakában. Ellen White már 1898-ban utalt arra, ami történhet. „Soha, a közösség történelme folyamán nem lesz olyan időszak, amikor Isten szolgálói összekulcsolhatják kezüket, és könnyelműen ezt mondhatnák: békesség, békesség, nincs semmi veszély. Mert éppen ebben az időben támad hirtelen a romlás. A látszólagos jólétben bármi megtörténhet. Sátán nagyon éber. Ő figyel és tanácskozik gonosz angyalaival, hogyan érhet el eredményt, talán a nyílt offenzív támadás helyett más módon? A harc Sátán részéről egyre hevesebb lesz... Elméletek ütköznek elméletekkel, tervek készítenek más tervekkel szem-

¹⁴² D. M. Canright: Seventh-day Adventism Renounced, 411. o.

¹⁴³ Uo.

ben, a mennyei eredetű alapelvek fognak ütközi Sátán tévnaival. A különböző arculatában megjelenő igazság, a tévedés szüntelenül változó és mindig sokféle megjelenési formájával fog harcba állni, amely, ha lehetséges, a választottakat is elhitheti.”¹⁴⁴ Ezekben a szavakban mindenki, aki fáradságot vett volna magának elgondolkodni felettük, már öt évvel Kellogg könyvének a megjelenése előtt felismerhette volna a válság történetét. Maga Sátán vezette ezt a támadást; a „sötétség hatalmának” legfőbb fejedelme lépett a harcmezőre. A harc természet-feletti síkon mozgott. A természetfölötti hatalom segítsége nélkül a legokosabbak úgy szóródtak szét, mint az őszi szélről kergetett falevelek. Kellogg, Jones, Waggoner, McCoy – mindannyian kimentek, hogy az ellenséggel találkozzanak, és ezek, miután elhatározták magukban, Isten követének intelmeit felcserélték saját meglátásukkal.

Ezen a módon megrabolták magukat az egyetlen segítségtől, amely valójában rendelkezésükre állt. Valamikor, a dolgok menetében halálosan biztosak voltak saját maguk igazában. Elhitték azt, hogy eljön az idő, amikor ki tudják szakítani magukat egy „halott tömegből, halott prófétálásból”. Miközben a közösségtől elszakadtak, még kegyes módon azért imádkoztak, hogy Isten áldása legyen az elszakadásukon.

Amikor már a többség számára túl későn volt, 1903-ban írta Ellen White: „Sátánnak megvannak a szövetségesei az emberek között. Gonosz angyalok fognak megjelenni emberek képében. Ezek a gonosz lelkek olyan lelkesítő magyarázatokat adnak az embereknek, hogy mindenre képesek lesznek, ha csak az ő javaslatokat követik, és magatartásukat változtatva, nagyon gyakran a bűnbánó magatartás és a dac között ingadoznak... A bűn elsötétítette értelmi képességüket, és a pokol uralma alá kerültek. Ő, az emberek nem hagynak fel azzal, hogy bizalmukat emberekbe helyezzék?”¹⁴⁵

¹⁴⁴ E. G. White: Special Testimonies, Series A, Nr. 11, 5. o.

¹⁴⁵ Uo. Series B, Nr. 7. 21-22. o.

Semmiféle reménye nem lehet az embernek arra, hogy Sátán kihívásaival szemben saját erejével megálljon. Az emberi-ségnek egyetlen felelete sincs egy angyal gondolkodásának logikájára. Gondoljunk arra, hogy Édenben olyan felfoghatatlan módon tudta elrejtetni csalását, sőt, a mennyei angyalok egyharmada sem volt képes átlátni ravaszságán. Semmiféle képzettség vagy tapasztalat, bármilyen átfogó is legyen az, lehet elegendő egy ember számára arra, hogy megvédje magát Sátán támadásával és csapdájával szemben. John Kellogg is belesétált a csapdába, holott – amint Ellen White írta – hangzottak a vészjelzések és felvillantak a tilos fényjelek.

Egyik éjszaka, 1904 nyár elején Ellen White látomásában egy Battle Creek-ben tartott összefüggő szemléltetést. Néhány orvos és prédikátor volt jelen. Dr. Kellogg-ra figyeltek, aki panteista nézeteit adta elő, nem sejtve, hogy természetfeletti módon megfigyelés alatt áll. White testvérnőnek különösen feltűnt „a hallgatók örömteli, érdeklődő tekintete”. Ekkor mennyei kísérője egy félelmetes üzenettel fordult hozzá: „Gonosz angyalok ejtették fogságba a beszélő gondolkodását.” Majd így folytatta: „Olyan biztosan, amint a bukott angyalok, akiket Sátán megtévesztett és megcsalt, olyan biztosan áll ez a szónok is a gonosz angyalok spiritizista befolyása alatt. Elcsodálkoztam – mondta White testvérnő – amikor láttam, milyen lelkesedéssel fogadták el a szofisztikus és hamis elméleteket.”¹⁴⁶ Utalt arra, hogy Kellogg, az eredményei által prédikátorokat és orvosokat állított a maga oldalára, vakmerő módon különleges bizottságot hívott össze Battle Creek-ben, hogy elméletét a szervezett gyülekezetekben is tovább terjesszthesse.

„Azzal hízelegtek magatoknak, hogy Istentől indítva cselekszetek” – figyelmeztette őket White testvérnő. „Néhányan azonban követik azt a hamis inspirációt, amely a mennyei angyalokat is megtévesztette.”¹⁴⁷ Figyelmeztetését Kellogg-ra

¹⁴⁶ Uo. Series B, Nr. 6, 41. o.

¹⁴⁷ Uo. Series A, Nr. 12. 1. o.

irányítva azt mondta, hogy hagyja magát Sátántól hipnotizálni, amit a Doktor abszurdnak mondva kinevetett. 1905 októberében tőle óvta „az embereket, akik hagyták magukat befolyásolni attól a tudománytól, amelyet Sátán már a mennyben alkalmazott”¹⁴⁸. Az ilyen figyelmeztetések ellenére Kellogg és társai tovább terjesztették elméleteiket, és a Doktor azzal bátorította őket, hogy Ellen White bizonyágtételei nem mindig megbízhatók. Ezzel szomorú módon, Ellen White újabb előre mondott kijelentését igazolták: „Ha az ember engedi, a gonosz angyalok addig fogják befolyásolni gondolkodását, amíg többé nem lesz saját akarata és ítélőképessége... Így lesz ez azoknak a prédikátoroknak és orvosoknak esetében, akik összeköttetésben vannak ezzel az emberrel, aki bár egyszer az ismeretek birtokában volt, és figyelmeztetve lett, eze-
ket azonban figyelmen kívül hagyta.”¹⁴⁹

Ez a szomorú tanítás szemlélhető Ballenger életében is. Egyik este Londonban, egy evangélizációs előadáson megkísérelte a szentély tanát ismertetni. Félelmetesen elbátortalanodva saját prédikációjának módja felett, megfogadta, hogy „Soha többé nem fog prédikálni, mielőtt pontosan tudná, mit akar mondani”. Ekkor belement egy végzetes hibába. „Meglévő könyveinkben nem találom” - magyarázta. „Ha testvéreink az eredeti forrásból merítettek, miért nem vagyok erre én is képes?” Ballenger testvér ugyanazt a hibát követte el, amelybe dr. Kellogg már korábban beleesett: azt feltételezte, hogy itt csupán emberi logikáról van szó. Ebben pedig a kutatási eredménye éppen olyan jó lehet az egyik embernek, mint a másiknak. „Magam fogom átkutatni a könyveket, a kommentárokat és minden forrást, amikből Urias Smith ezekhez a kérdésekhez a világosságot merítette” – hangoztatta, majd elindult és menetelt egyenesen a sötétség felé. Mert az adventista szentély tana nem található meg „köny-

¹⁴⁸ E. G. White: Levél Daniells és Prescott testvérek, valamint a munkatársaik részére, 1905. október 30.

¹⁴⁹ E. G. White: Special Testimonies, Series B, Nr. 6. 42-43. o.

vekben és kommentárookban”. Sehol máshol nem fedezhető ez fel, csak egyedül Isten Szavában – ugyanabban a forrásban, amelyből ezeknek az imádkozó férfiaknak és nőknek a csoportja merített komoly kutatás által, 1844 hideg őszi éjszakáiban. Köztük volt található Istennek az a különleges követője, aki most Ballenger-t figyelmeztette, térjen vissza mégis, mielőtt még nem késő. Azonban ő is visszautasította ezt a segítséget, és mint Kellogg, elhagyta az advent hitet, és soha többé nem tért vissza. Riverside-ban (Kalifornia), csak néhány mérföldre az egyház új egészségügyi központjától, töltötte életének utolsó 16 esztendejét. Látszólagos felebaráti szeretet köpenye alatt nyilatkozott Ellen White dolgairól, miközben támadta Isten különleges követőinek szavahihetőségét.¹⁵⁰

„Mint egy pusztító forgószél.” Canright Isten gyülekezetére alkalmazta ezt a kifejezést, azonban milyen világosan írta le ezzel azoknak az életét, akik elhagyták a közösséget. Néhány fénylő adventista csillag kialudt, némelyik a maga saját útján távozott, de mindnyájan egy közös tragédia által, mégpedig azzal, hogy elvetették Isten követését. Ez a legrosszabb következményeket vonta maga után, azt, hogy kivonták magukat Isten különleges oltalmából.

Az egész tragédiából csak egyetlen kérdés emelkedik ki, ami számít: Engedjük-e, hogy még egyszer hasonló történhessen?

¹⁵⁰ Document File 178. E. E. Andross, Bible Study Nr. II. 1911, júl. 13, 13-14.o.

Az Úr ott áll a kormánykeréknél

(Utószó a német kiadáshoz)

Lewis Walton könyve úgy hangzik, mint egy szomorú feljegyzés, és néhány olvasó fel fogja tenni a kérdést, vajon hogyan folytatódtak tovább a dolgok? Mi lett dr. Kellogg-gal? Mi történt a Battle Creek Szanatóriummal és hogyan folytatódott a közösség története az 1900-as évek elején történt hitbeli válság után?

A szerző találóan állapítja meg, hogy egy ilyen válságban sok minden visszavonhatatlanul elvész. Azt azonban fontos megfigyelnünk, hogy a közösség ismét életre kelt és megújult, friss erővel jött ki a súlyos konfliktusból. Fontos lelkéket tanultak meg, amelyek a mű jövője szempontjából áldásosnak kellett, hogy bizonyuljanak.

Nem, az egyház nem jutott a végére, amint Canright írta búskomor hangulatban a közösségtől való elszakadása után. Ellenkezőleg: Egyedül, ami a taglétszámot illeti, a válság éveiben (1900-1910) 38%-os volt a növekedés, azonban az azt követő tíz évben az előzőnek több mint duplája volt a növekedés. (1900 és 1910 között a taglétszám 75 767-ről 104 526-ra emelkedett, míg 1910 és 1920 között 104 526-ról 185 450-re. (1982 év közepén a taglétszám már 3 759 486 volt.) (2004-ben több mint 13 millió – Ford.) Mindez, a sok munkatárs elvesztése és az első világháború okozta sok nehézség ellenére. Ez igazolta meggyőző módon, hogy nem szabad elveszíteni a bátorságot akkor sem, ha a nehézségek és konfliktusok hegye is vesz bennünket körül.

Dr. John Harvey Kellogg 1907-ben már nem volt a közösség tagja. Ő és munkatársai megnagyobbították a közösségtől elragadott Battle Creek Szanatóriumot egy óriási épülettel és közben úgy eladósodtak, hogy az anyagi bizonytalanság végül is a harmincas években, a szanatórium anyagi csődjéhez vezetett. Az épületkomplexust 1942-ben az amerikai állam megvásárol-

ta, és így ki tudták fizetni összes adóságukat. A szanatórium az utca másik oldalán kisebb épületekben élt tovább. Nemsokára azonban viták támadtak a tulajdonosok között. Egy per, amelyet a Doktor a közösség ellen folytatott, végül oda vezetett, hogy az egyház részére 650.000 dollárt kellett kifizetnie.

Dr. Kellogg – mint valószínű senki más – eljárása által ismertté tette a közösséget az egész világon. Ha megmaradt volna a közösségben nagy áldás lehetett volna a mű számára. Sokan imádkoztak azért, hogy visszataláljon az egyházba. Gyakran igyekezett baráti oldalát mutogatni. Évek hosszú során keresztül meghívta a Generál Konferenciát, hogy az őszi ülését a szanatóriumban tartsa meg. Kellogg 1943-ban halt meg Battle Creek-ben, anélkül, hogy ismét megtalálta volna a visszautat a közösségbe.

A 236 ágyas szanatórium és a hozzá tartozó 59 ágyas kórház, 1959-ben egy adventista orvoscsoporthoz birtokába került. Az intézménynek Battle Creek Health Center nevet adták.

Végül az egykori Battle Creek Szanatórium hatósági döntés alapján 1974. október 1-jén visszakerült a Hetednapos Adventista Egyház tulajdonába. A Battle Creek Szanatórium Hospital néven működő intézmény hatvan évig volt az egyház birtokán kívül. A Seventh-day Adventist Encyclopedia szerint ez az egyház 394. egészségügyi intézménye.

Hathatós volt az a mód, ahogyan Isten felhasználta Ellen White-ot a súlyos válság éveiben. Ő azonban nem csak intő, figyelmeztető eszköz volt, hanem bátorított is. Már 1892-ben egy „nemes hajó”-hoz hasonlította az egyházat. „Nincs alapja annak a kételkedésnek és félelemnek, hogy a mű tönkremegy. Isten áll a mű élén, és mindent rendbe hoz. Ha a dolgok a mű vezetésében helyreigazítást igényelnek, Isten gondját fogja viselni és a helytelenségeket kiigazítja. Higgyetek abban, hogy Isten biztos kikötőbe vezeti azt a hajót, amely népét hordozza. Ha azt gondoljátok, hogy a mű veszélyben van, imádkozzatok: Uram, vedd át a kormánykereket! Vezess át bennünket a nehézségeken! Vezess bennünket a kikötőbe! Vajon nincs-e

elég okunk hinni abban, hogy az Úr győzelemre vezet bennünket?” (Review and Herald, 1892. szept. 20.)

A Kellogg-válság idején úgy mutatja be a gyülekezetet, mint egy hajót, amely a jégheggyel történő összeütközés ellenére, a veszélyek és nehézségek közepette is folytatja útját.

Amikor a válság hullámai valamennyire lanyhultak, halála előtt két évvel, a következőket írta az 1913-as Generál Konferencia résztvevőinek: „Bátorító szavaim vannak hozzátok, testvéreim. Hitben és reménységben kell előre mennünk. Isten nagy dolgokat vár el tőlünk. Az ellenség minden módon megkísérli, hogy törekvéseinket, amelyeket az igazság előrehaladása érdekében kezdünk, megghiúsítsa. Azonban Isten ereje által eredményesek lehetnek. Ne hallgassatok meg egyetlen csüggesztő szót sem, hanem csak azokat, amelyek erősítik és bátorítják a munkatársakat.” (1913. május 27. A. G. Daniells olvasta fel.)

Ellen White bizalma továbbra is teljesen megmaradt a közösség iránt. Fia, William, 1914. július 13-án ezt írta S. N. Haskellnek, az adventmozgalom pionírjának: „A Mamának nincs semmi félelme a jövővel kapcsolatban, sem ami saját személyét, sem ami Isten művét illeti.” (Arthur L. White: „Ellen White”, 6. köt., 408. o.)

Alig érzékeltethető, mi lehetett volna a közösségből, különösen a Kellogg válság idején, ha Isten nem használ fel egy embert, aki által mindig visszamatott az alapokra, és bátorítást küldött.

Jöhetnek nehézségek napjainkban vagy a jövőben, talán más formában, mint a 20. század kezdetén, és hívják is bárminek, egy biztos: Isten kezében tartja művének sorsát. Isten bátorítást és útmutatást küld számunkra Igéje és az Ellen White-nak adott üzenetekben. Mind a gyülekezetet, mind az egyes tagokat átviszi a végidők forгатagában, ha teljesen reá és üzenetére hagyatkoznak.

Tanuljuk meg a múlt idők konfliktusaiból, hogy a jövőben nincs mitől félnünk. Bízunk magunkat Istenre és ima által

legyünk szoros kapcsolatban Övele! Bátorítsuk egymást az Úr szavaival úgy, amint tette ezt Ellen White újból és újból: „Sokszor, nagyon sokszor kaptam utasítást az Úrtól, hogy bátorítsam népét. Bizalmunkat Istenbe kell helyeznünk és benne kell hinnünk és akarátának megfelelően cselekednünk. Magatartásunkkal mindig Istent kell magasztalnunk és nevét megdicsőítenünk. Akkor világosságot fogunk látni ígéjében és megismerjük őt, akinek *„kijövelete bizonyos, mint a hajnal”*. (Hós 6:3; Lásd: 1Pt 1:1-5.)

Ezek a szavak elegendőek annak bizonyítására, hogy Isten nagy áldásokat készít számunkra. Az ő ígéretei oly meggyőzőek, hogy semmi okunk sincs a bizonytalanságra.

Sohasem szabad olyan szavakat szólnunk, amelyek kételyt és félelmet keltenek, vagy mások kedélyét beárnyékolják. Aki ezt teszi, az levette tekintetét a Megváltóról.

Ahol vagyunk, mint Isten szolgálói, a Mester tanítványai, elköteleztettek vagyunk arra, hogy hitünkkel Isten ígéreteibe kapaszkodjunk. A hit személyes ügyünk kell hogy legyen. Nem szabad össze-vissza bolyonganunk, hogy egy lehetséges kételyt felfedezzünk vagy elképzeljük, hogy előbb vagy utóbb ránk vetítődik egy felhő árnyéka, amely elborítani látszik. Isten választott ki bennünket, hogy gyermekei legyünk. Felmérhetetlen áron vásárolt meg bennünket, és semmi okunk sincs arra, hogy az ellenség sugallatára hallgatva, az Úr Jézus Krisztus ígéreteit feladjuk.”¹⁵¹

Bizonyos, hogy a gyülekezet még úton van és nem tökéletes. Problémákkal terhes és gyakran félelem nehezedik rá. Ez azonban nem jelenti a végét. Tovább kell mennie, tovább kell küzdenie, növekednie kell, végül elnyeri Isten ígétét és célba jut.

A kérdést mindannyian fel kell tennünk magunknak: Aka-
rom-e ezt én is?

¹⁵¹ E. G. White: Manuscript Releases, Nr. 71. 1912.

Utószó a magyar kiadáshoz

A közelmúltban jubileumi ünnepek során emlékeztünk a magyarországi adventista misszió elmúlt évtizedeire. Ezen kívül több kiadvány segítségével megismerkedhettek testvéreink az európai misszió kiemelkedő személyiségeivel – Czechowski, Conradi, Huenergardt –, de sorolhatnánk a mellettük felsorakozó magyarországi segítőköt is, akik hasonló lelkesedéssel vitték tovább azt a munkát, amelyet elődeiktől átvettek. A misszió fejlődése során született tapasztalatok és történetek ismételtén azt tükrözik, mit cselekedett Isten, emberek által.

Jubileumi megemlékezéseinkben eddig nem történt utalás arra, hogy a magyarországi misszió alapvetése éppen akkor történt, amikor a Generál Konferencia székhelyén egyházunk eddigi legnagyobb válságával küzdöttek ottani testvéreink. A kor hazai adventista irodalmában sem találunk erre a legcsekélyebb utalást sem. Hozzánk küldött testvéreink hűséggel végezték munkájukat, aminek eredménye az európai misszióval együtt fejlődő Magyar Unióban öltött testet. Egy évszázad távlatából azonban hasznosnak tűnik rövid visszapillantást vetni azokra a nehéz évekre, amelyekről akkor semmiképpen sem lett volna hasznos beszélni.

Lewis R. Walton könyve az adventizmus bölcsőjében végbement eddigi legnagyobb válságot elemzi drámai hangvétellel. A könyv bemutatása helyett – ezt majd megteszi önmaga – inkább arra szenteljünk egy gondolatot – ami tulajdonképpen nincs a könyvben –, hogy a Generál Konferencia központi szervezetét és intézményeit megrázó „pusztító forgószél” hogyan veszíthette erejét messze határaink előtt, hogy ne érje kár az itteni misszió gyenge hajtásait. Közben az óceánon túl dúló harc és a vihar az egyház építményének összeomlásával fenyegetett, a misszió itteni követői tisztán „fűták a kürtöt”, mert azoknak, akik az ő szájukból hallották az evangéliumot, nem volt szabad észrevenniük,

hogy a hangjuk remeg. Bizonyára, ez az elkötelezettség is hozzájárult ahhoz a szilárd alapvetéshez, amelynek eredménye volt az, hogy az ő munkájuk nyomán megkeresztelt fiatalok egészen magas százaléka, ha megérte az idős kort, adventistaként halt meg. Erős volt az adventista hittudatuk és próféciatudatuk.

Sajnos, a válság hosszú idők óta nem ismeretlen fogalom egyházunk hazai szervezetében sem. Az idősebb nemzedékek még élő és a közösségben megmaradt tagjai átéltek viharokat, amelyek végigsöpörtek gyülekezeteinkben, egyikben-másikban nem kis kárt okozva. A könyv hasznos lehet az olvasó számára a válságok okainak jobb megértésében, azoknak kezelésében és a mindig leselkedő veszély kivédésben.

A Fordító

Függelék

A Salamanca-i látomás¹⁵²

1890 novemberében, a New York államban levő Salamanca nevű városban, egy igehirdetési sorozat idején White testvérnő több beszédet intézett nagyszámú hallgatóságához. Egészsége azonban nagyon meggyengült, mert utazása közben erősen megfázott. Azon gondolkodott, hogy kitárja szívét Isten előtt, és egészségért és erőért könyörög. Letérdelt széke mellett. Saját szavait idézzük, ahogy elmondta, mi történt:

„Még egy szót sem ejtettem ki, amikor úgy tűnt, hogy az egész szoba lágy, ezüstös fénnel telt meg; csalódásom és csüggedésem fájdalomla elmúlt. Vigasz és remény töltött be - Krisztus békéje.”

Ezután látomást kapott. A látomás után már nem kívánt pihenni és aludni. Meggyógyult és megnyugodott. Másnap reggel döntését közölnie kellett, hogy el tud-e menni arra a helyre, ahol a következő összejöveteleket tartják, vagy visszamegy otthonába, Battle Creek-be. A. T. Robinson testvér, aki az összejöveteleket vezette és William C. White, White testvérnő fia bekopogtak szobájába, hogy választ kapjanak tőle. Felöltözve és egészségben találták. Éppen indulni készült. Elmondta nekik, hogyan gyógyult meg, és azt is, hogy látomást látott. Így szólt:

„Szeretném elmondani nektek, ami tegnap éjjel feltárult előttem. A látomás alatt úgy tűnt, hogy Battle Creek-ben vagyok, majd az angyal így szólt hozzám: 'Kövess engem!'" Azután beszéde félbeszakadt. Nem tudta emlékezetébe idézni a látomást. Kétszer is megpróbálta elmondani, de nem tudott visszaemlékezni arra, amit látott. Az elkövetkező napokban leírta látomását, amely vallásszabadsági lapunkkal, az „American Sentinel” című folyóirattal kapcsolatos tervre vonatkozott.

¹⁵² E. G. White: Tanácsok a gyülekezetnek, 26-30. o.

„Éjszakai látomásban több tanácskozáson voltam jelen, ahol befolyásos emberek ismételten hangoztatták, hogy ha az 'American Sentinel' című folyóirat cikkeiből kihagynák a hetednapi adventista kifejezést és semmit sem szólnának a Szombatról, akkor a világ nagy emberei is támogatnák azt, népszerűvé válna és nagyobb munkát végezne. A javaslat nagyon jónak tűnt.

Láttam, hogy arcuk felragyogott és hozzákezdtek egy terv kidolgozásához, hogy a lap népszerű sikert érjen el. Ezt az egész ügyet olyan emberek vetették fel, akik elménkben és szívünkben maguk is nélkülözték az igazságot.”

Világos tehát, hogy egy csoport férfit látott, akik a folyóirat kiadási elveiről tárgyaltak. A Generál Konferencia megnyitó ülésén, 1891 márciusában White testvérnőt kérték meg, hogy beszéljen a dolgozókhoz minden reggel fél hatkor, majd prédikáljon a négyezres létszámú konferencia előtt szombat délután. White testvérnő alapszövege szombat délután ez volt: „Úgy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti menygyei Atyákat.” Az egész beszéd egy felhívás volt a hetednapi adventistákhoz, hogy ragaszkodjanak hitük megkülönböztető vonásaihoz. Az istentisztelet alatt háromszor is hozzákezdett, hogy elmondja a salamancai látomást, de mindegyik esetben valami visszatartotta. Egyszerűen nem emlékezett a látomás jeleneire. Majd így szólt:

- Erről később többet mondok.

Kiegészítette prédikációját, amely körülbelül egy óra hosszáig tartott, szépen befejezte és azután a gyűlés feloszlott. Mindenki észrevette, hogy képtelen volt visszaidézni a látomást.

A Generál Konferencia elnöke¹⁵³ odament hozzá és megkérdezte, hogy megtartja-e a reggeli összejövetelen a beszédet.

¹⁵³ Ole Andres Olsen, aki 1888–1897-ig volt a Generál Konferencia elnöke

- Nem - felelte, fáradt vagyok, én már bizonyosságot tettem. Terveztek mást reggelre.

Így más tervet készítettek. Miután White testvérnő hazament, megmondta családjának, hogy nem fog részt venni a reggeli összejövetelen; mert nagyon fáradt és szeretne egy jót pihenni. Kicsit tovább akart aludni vasárnap reggel, s ezt figyelembe véve készítették a terveket.

Aznap este, a konferenciai ülés befejezése után, egy férfiakból álló kis csoport gyűlt össze a Review and Herald nyomdaépületének egyik irodájában. A kiadóhivatalból, amely az „American Sentinel”-t is nyomtatja, szintén voltak képviselők, és jelen voltak a Vallásszabadsági Osztály küldöttei is. Összegyűltek, hogy megtárgyalják és rendezzék ezt a nagyon vitatott kérdést - az „American Sentinel” kiadási elveit, majd bezárták az ajtót és mindnyájan megegyeztek abban, hogy csak akkor nyitják ki, amikor a kérdés rendeződött.

Vasárnap reggel, rövidebb három óra előtt a tárgyalás holtpontra jutva véget ért a Vallásszabadsági Osztály küldötteinek azzal a határozatával, hogy ha a Pacific Press kiadóhivatal nem enged követelésüknek, és nem hagyja ki a „hetednap Adventista” és a „szombat” kifejezéseket a folyóirat cikkeiből, akkor nem fogják azt többé a vallásszabadsági osztály szócsövétül használni. Ez azt jelentette, hogy végeznek a folyóirattal. Kinyitották az ajtót, a férfiak szobáikba tértek és elaludtak.

Isten azonban, aki soha nem szunnyad és nem alszik, elküldte angyalát azon a reggelen három órakor White testvérnő szobájába. Felébresztette álmából és utasította, hogy menjen el a fél hatkor kezdődő munkásgyűlésre és ott mondja el, amit Salamanca-ban mutatott neki az Úr. White testvérnő felöltözött, irodájába ment és elhozta onnan jegyzeteit, amelyben leírta mindazt, amit Salamanca-ban látott. S ahogy a jelenetek világossá váltak emlékezetében, még többet is írt az előbbiekhöz.

A gyűlésteremben a lelkészek éppen akkor álltak fel ima után, amikor White testvérnő megjelent egy kéziratcsomóval a hóna alatt. Az előadó a Generál Konferencia elnöke volt, s megszólította White testvérnőt:

- White testvérnő - mondta -, örülünk, hogy itt vagy! Van valami üzeneted számunkra?

- Igen, van - mondta, és előre ment. Beszédét ott folytatta, ahol előző nap abbahagyta. Elmondta, hogy reggel három órakor az angyal felébresztette és utasította, hogy fél hatra menjen el a munkásgyűlésre és adja elő mindazt, amit Salamancában látott.

- A látomásban - mondta -, úgy tűnt, hogy Battle Creek-ben vagyok. A Review and Herald kiadóhivatalába vitt az angyal és így szólt: 'Kövess engem!' Egy terembe vezetett, ahol egy férfiakból álló csoport komolyan tárgyalt egy ügyet. Nagy volt az igyekezet, de nem a megfelelő ismeret alapján.

White testvérnő elmondta, hogyan tárgyalták az „American Sentinel” folyóirat szerkesztési elveit, s így szólt:

- Láttam, amint egy férfi felvette a Sentinel egyik példányát, magasan a feje fölé emelte és így szólt: „Ha nem vesszük ki azokat a cikkeket, amelyek a Szombatról és a második adventről szólnak, akkor nem használhatjuk tovább a folyóiratot, mint a Vallásszabadsági Osztályt képviselő lapot.”

Egy óra hosszat beszélt White testvérnő, elmondva nekik mindazt, amit Isten hónapokkal azelőtt látomásban mutatott meg neki, majd a kinyilatkoztatás alapján tanácsot is adott. Azután leült.

A Generál Konferencia elnöke nem tudta, hogy mit gondoljon. Ő semmi ilyen gyűlésről nem hallott. Nem kellett azonban sokáig várnia a magyarázatra, mert felállt egy férfi a terem hátsó részében és beszélni kezdett.¹⁵⁴

- Én ott voltam tegnap éjjel azon a gyűlésen.

¹⁵⁴ Ő volt Albion Fox Ballenger

- Tegnap éjjel! - kiáltott fel White testvérnő - Tegnap éjjel? Én azt gondoltam, hogy ez a gyűlés hónapokkal ezelőtt történt, amikor azt a látomást láttam.

- Én ott voltam azon a gyűlésen tegnap éjjel - mondta ismét a férfi -, és én tettem ezt a kijelentést a folyóiratban levő cikkekről, magasan a fejem fölé emelve a lapot. Sajnálattal bevallom, hogy a rossz oldalon álltam, de ezt az alkalmat felhasználom, hogy átálljak a helyes oldalra. Ezután helyet foglalt.

Egy másik férfi is felszólalt. Ő volt az elnöke a Vallásszabadsági Osztálynak. Figyelemre méltóak a szavai:

- Én is ott voltam azon a gyűlésen. Tegnap este a konferencia után közülünk néhányan az én szobámban találkoztunk a Review irodájában, ahol bezárkóztunk, és ott felvetettük és megtárgyaltuk azokat a kérdéseket és dolgokat, amelyeket White testvérnő elénk tárt ma reggel. Reggel három óráig maradtunk a szobában. Ha le kellene írnom azt, ami ott történt és azoknak a magatartását, akik a teremben voltak, nem tudnám olyan pontosan és helyesen visszaadni, mint ahogyan White testvérnő tette. Most már látom, hogy hibát követtem el és állásfoglalásom nem volt helyes. A ma reggel nyert világosság után beismerem, hogy tévedtem.

Mások is felszólaltak azon a napon. Mindegyik férfi, aki jelen volt az előző éjszakai gyűlésen, felállt, és bizonyosságot tett, hogy White testvérnő pontos leírást adott a gyűlésről és a teremben levők magatartásáról. Mielőtt az összejeövetel befejeződött volna azon a vasárnap reggelen, összehívták a vallásszabadság képviselőit, akik azután érvénytelenítették a csupán öt órával azelőtt hozott határozatot.

Ha White testvérnőt nem tartotta volna vissza az Úr és közölte volna látomását szombat délután, akkor üzenete nem szolgálta volna azt a célt, amire azt Isten szánta, mivel a gyűlés még nem történt meg.

Valami miatt ezek a férfiak nem követték a szombat délután kapott általános tanácsokat. Azt gondolták, hogy ők jobban értik a dolgot. Vagy talán csak úgy okoskodtak, mint ma is némelyek: „Lehet, hogy White testvérnő nem értette”; vagy „Ma egészen más napokat élünk”; vagy „Az a tanács évekkel ezelőtt jó volt, de ma már nem használható”. Sátán ma is ugyanazokat a gondolatokat súgja nekünk, mint amelyekkel ezeket a férfiakat kísértette 1891-ben. Isten, az általa rendelt időben és módon világossá tette, hogy az ügy az Ővé volt. Ő vezette, Ő védte, Ő tartotta kezét a kormánykeréken. White testvérnő mondja nekünk, hogy Isten „gyakran megengedte, hogy dolgok válságba jussanak, hogy az Ő közbelépése felismerhető legyen. Így tette nyilvánvalóvá, hogy van Isten Izraelben.”¹⁵⁵

¹⁵⁵ E. G. White: Tanácsok a gyülekezetnek, 26-30. o.

Tanítsátok az Igét!

Vezető orvosainkhoz¹⁵⁶

Kedves Munkatársaim!

Tizenegy órakor felébredtem, mert a számomra megjelentett dolgok olyan élesen tárultak eléem, hogy nem tudtam aludni. Az Úr azt mondta, hogy határozott figyelmeztetést kell hangoztatni az egészségügyi misszionáriusokat körülvevő veszélyeket illetően.

Az Úr arra készíti a szanatórium munkájával valamiképpen kapcsolatban állókat, hogy érjenek el magasabb szintet. A hazugság nem fér össze az igazsággal. Ha ravaszul kitalált mesékhez ragaszkodunk, akkor az ellenség erőivel egyesülünk Isten és Krisztus ellen. Isten arra hívja az emberi készítésű igát hordozókat, hogy törjék azt össze és ne legyenek többé emberek megkötözött szolgái.

A harc folytatódik. Sátán és angyalai a gonoszságnak minden csalárdságával dolgoznak. Fáradhatatlanok abban az igyekezetükben, hogy lelkeket vonjanak el az igazságtól, az igaz élettől, és romlást terjesszenek az egész világon. Nagy iparkodással dolgoznak, hogy félrevezetések tömkelege által foglyul ejtsék a lelkeket. Igyekezetük nem hagy alább. Az ellenség mindenkor készen áll arra, hogy hitetlenséget és kétkedést tápláljon az emberi lelkekbe. Félre szeretné állítani Istent és Krisztust is, aki testté lett és közöttünk lakozott, hogy arra tanítson bennünket, hogy Isten törvényének való engedelmisség által győzni tudunk bűneink felett.

A gonoszság minden formájával körülvéve

Mindenféle gonosz dolog vár arra a lehetőségre, hogy elejtsen bennünket. Hízeltetés, megvesztegetés, csábítások és fel-

¹⁵⁶ E. G. White: Szemelvények I. köt. 184-189. o.

magasztaló ígéretek lesznek Sátán szorgalmasan alkalmazott eszközei.

Mit tesznek Isten szolgálói azért, hogy az „ezt mondja az Úr” gátját a gonoszság áradata elé helyezték? Az ellenség ügynökei megállás nélkül dolgoznak az igazság ellen. Hol vannak az Úr nyájának hűséges védelmezői? Hol vannak az őrállók? Ott állnak-e a magas toronyban, hogy jelezzék a vészt, vagy nem is törődnek azzal, hogy az emberek nem figyelnek fel a veszélyre? Hol vannak az egészségügyi munkások? Együttműködnek-e Krisztussal, az Ő igáját hordozván, vagy ember készítette igát viselnek?

Sátán és angyalai mindent megtesznek annak érdekében, hogy az emberek elméjét uralhassák; így a hamis tanok és tetszetős mesék elsodorják őket. Jelzik-e a vészt orvosaink és a szanatórium felelős beosztásban lévő dolgozói? Alszanak-e az őrizők, miközben rossz nyelvek és - az igazság megcsorbításának hosszú gyakorlata által fejlesztett - éles elmék szüntelen arra igyekeznek, hogy zavart keltsenek és Sátán koholta terveket vigyenek véghez?

Kérlek benneteket, olvassátok el Pál Kolossébeliekhez írott figyelmeztetését! Az apostol arról az őszinte vágyáról beszél, hogy *„vigasztalást vegyen az ő szívük, egybekötve a szeretetben, és eljussanak az értelem meggyőződésének teljes gazdagságára; az Isten és az Atya és a Krisztus ama titkának megismerésére, amelyben van a bölcsességnek és ismeretnek minden kincse elrejtve. Ezt pedig azért mondom, hogy valaki titeket rá ne szedjen hitető beszéddel. ... Azért, amiképpen vettétek a Krisztus Jézust, az Urat, akképpen járjatok őbenne, meggyökerezvén és tovább épülvén őbenne, és megerősödvén a hitben, amiképpen arra tanítottatok, bővülködven abban hálaadással. Meglássátok, hogy senki ne legyen, aki bennetek zsákmányt vet a bölcselkedés és üres csalás által, mely emberek rendelkezése szerint, a világ elemi tanításai szerint, és nem a Krisztus szerint való: mert őbenne lakozik az istenségnek egész teljessége testileg”* (Kol 2:2-9).

Csöndben maradnak-e továbbra is intézményeink dolgozói, hogy hallgatólagos beleegyezésüket adják a lelkek romlását elősegítő ármányos tévtanok hirdetéséhez? Az ellenség nézetei mindenütt terjednek. A hitetlenség, egyet nem értés és szeretetlenség magva hull sokfelé. Nem kellene-e a misz-sziómunkásoknak akadályt állítani a gonosz útjába? Kérdezzük meg magunktól: meg akarjuk-e engedni az ellenségnek, hogy elvonjon bennünket az igazság hirdetésének munkájától! Ne engedjük meg neki, hogy megakadályozza, hogy az evangélium áldásainak olyan közvetítői legyünk, amely vér-áramhoz hasonlóan terjed a világban! Keljen fel mindenki és dolgozzon, mihelyt arra lehetőség adódik. Akár alkalmas számunkra, akár nem, szóljuk az igazságot és tekintsünk Krisztusra bátorításért és erőért.

Állandóan növekedő veszélyek

Egyre növekvő veszélyek leselkednek ránk. Itt az ideje, hogy magunkra öltük Isten teljes fegyverzetét és odaadóan dolgozzunk, nehogy Sátán további előnyökre tegyen szert. Isten hatalmas erejű angyalai várakoznak arra, hogy segítségül hívjuk őket, nehogy hitünk összetörjön az ádáz csatában. Megújult erőre van szükségünk. Legyünk éberek! A közömbösség és a tunyaság személyes hitünk és a menny elvesztését eredményezhetik.

A laodiceai üzenetnek kell most hangoznia, hogy felébressze a szunnyadó egyházat. Az idő rövidségének gondolata serkentsen bennünket elszánt, fáradhatatlan igyekezetre. Ne felejtkezzünk meg arról, hogy Sátán hatalmas erővel jön ellenünk, hogy a hamisság minden csalárdságával munkálkodik azokban, akik elvesznek.

Orvosainkat évek óta úgy képezték, hogy ne adjanak hangot vezetőiktől eltérő véleményüknek. Bárcsak letörnék ezt az emberi bilincset! [Ez a megjegyzés dr. J. H. Kellogg-nak szól, aki éveken keresztül vezette a Battle Creek-i Szanatóriumot. - A szerkesztők.] Bárcsak valódi nevén neveznék a

bűnt! Ha ezt tennék, akkor a menny udvaraiban nem úgy tekintenének rájuk, mint akik súlyos felelősségük ellenére sem feddték meg az Isten Igéjének való engedetlenséget.

Orvosok! A Mester szolgálatában álltatok-e akkor, amikor olyan képzeletszötte és spiritualista bibliamagyarázatokra hallgattatok, melyek gyengítik hitünk alapjait és elveszik tőletek a lelki békét. Isten mondja: „Ha nem serkentek fel, hogy a Megváltót védelmezzétek, nem leszek többé veletek!”

A hitelveket gyengítő elméletek

Hozzátok intézett üzenetem, hogy ne adjátok hallgatólagos beleegyezéseket az igazság elferdítéséhez, hanem szólaljatok fel ellene! Leplezzétek le a hangzatos elméleteket, melyek elfogadása az igazságtól való elforduláshoz vezetné a prédikátorokat, az orvosokat és az egészségügyi misszió munkásait. Mindenki álljon őrhelyén! Isten arra hív el férfiakat és nőket, hogy álljanak Immánuel Fejedelem vérrel pecsételt zászlója alá. Azt az utasítást kaptam, hogy figyelmeztessem népünket, mert sokan vannak olyan elméletek elfogadásának veszélyében, melyek gyengítik hitünk alappilléreit.

Előfordul, hogy orvosaink órákig beszélnek, amikor pedig azt fáradt állapotuk nem engedné meg. Az egészségügyi misszió dolgozóinak nem szabadna hosszú, éjszakába nyúló beszélgetéseket tartaniuk. Az ilyen éjszakai beszélgetések alkalmával Sátán csábító befolyása némelyektől ellopta a szentek számára adott hitet. Nagyszerű, ragyogó ötletek származnak némelyektől, kiket a nagy csaló befolyásol. Ezek elbűvölik mindazokat, akik hallgatják és befogadják az új elgondolást, mint ahogy Évát is elbűvölték a kígyó szavai. Nem lehetséges, hogy egyszerre hallgassanak tetszetős filozófiai spekulációkra, és ugyanakkor az élő Isten szavát is tisztán őrizték gondolataikban.

Orvosaink sokat vesztek egészségükből azért, hogy az elutasítástól való félelem miatt nem feddték meg a helytelen cselekedeteket, szavakat és alapelveket.

Arra kérem azokat, akik ki vannak téve efféle korlátozó befolyásnak, hogy törjék le a régóta rájuk mért igát és álljanak szabad emberként Krisztusban! Egyedül határozott törekvés törheti meg az őket körülvevő bűvöletet.

Napjaink Alfája

Semmi ne tévesszen meg benneteket! Sokan el fognak távolodni a hittől, csábító lelkeknek és démonok tanításainak engedve. Ennek a veszélynek az alfáját, azaz kezdetét láthatjuk most magunk előtt, a későbbi Omega pedig kifejezetten meghökkentő lesz.

Szükségünk van Krisztus szavainak tanulmányozására, melyet keresztre feszítése előtt elhangzó imájában mondott: *„Ezeket beszélte Jézus; és felemelé szemeit az égre, és mondta: Atyám, eljött az óra; dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad is dicsőítsen téged; amiként te hatalmat adtál neki minden testen, hogy örök életet adjon mindennek, amit néki adtál. Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust. Én dicsőítetlek téged e földön: elvégeztem a munkát, amelyet reám bíztlál, hogy végezzem azt. És most te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, amellyel bírtam tenálad a világ létele előtt. Megjelentettem a te nevedet az embereknek, akiket e világból nékem adtál: tiéid valának, és nékem adtad azokat; és a te beszédedet megtartották”* (Jn 17:1-6).

A keresztség szentség bemutatása

Isten igazsága tökéletes. Minden munkáját és törvényét igazság jellemzi; amilyen Ő, olyannak kell lennie népének is. Krisztus életének meg kell mutatkoznia követőinek életében. Gyakorlati szentség jellemezte minden nyilvános és magán jellegű tettét és kimondott szavát. Ennek a szentségnek tanítványai életében is meg kell nyilvánulnia.

Azok, akik hallgatnak a nekik adott világosságra, Krisztus jellemének erényeit át fogják ültetni mindennapi életükbe. Krisztus nem vétkezett, mert nem volt benne semmi bűn. Isten feltárta előttem, hogy a hívők életét gyakorlati igazságnak kell jellemeznie.

Isten beszámolt Igéjében azokról az ünnepélyes eseményekről, melyeknek hamarosan végbe kell menniük. Hisztek-e az Ő szavának, amint ezeket olvassátok? Vagy talán feladtátok hiteteket és megtévesztő elmélkedésekre hallgattok? Létezik-e olyan hatalom, mely elfordíthatná rólatok a rátok váró büntetést, hacsak meg nem alázzátok szíveteket, és meg nem bánjátok bűneiteket Isten előtt? Hogyan van ez, kedves egészségügyi missziót végző testvérek? Nem beszél-e hozzátok Igéjén keresztül az élő Isten azokról az eseményekről, melyeknek be kell teljesedniük? Az utolsó ítélet ideje hamarosan eljön. Étetetek olyan-e, mely nem találta hijával a szenthely mérlegén, vagy talán hitetek addig-addig formálódott és gyengült, mígnem hitetlenség lett belőle? Embereknek való engedelmisségetek nem vált-e Isten ellen való lázadássá? *„Kísértsétek meg magatokat, ha a hitben vagytok-e? Magatokat próbáljátok meg!”* (2Kor 13:5).¹⁵⁷

Washington, D. C. 1904. július 24.

¹⁵⁷ E. G. White: Special Testimonies, Series B, No. 2., 12-17. o.

Legyetek óvatosak!

Kedves Testvérem!¹⁵⁸

Üzenetet kaptam számodra és a többi orvos számára is, akik kapcsolatban vannak az Egészségügyi Misszió Szövetséggel. Tartsátok távol magatokat Az Élő Templom című könyv befolyásától, mert az félrevezető kijelentéseket tartalmaz. Vannak benne tökéletesen igaz kijelentések, de azok hamissággal keverednek. Bibliai szakaszokat emel ki szövegösszefüggésükből, hogy azokkal téves elméleteket támasszon alá.

A könyvben lévő téves nézetek nagyon elszomorítottak, és az üggyel kapcsolatban olyan tapasztalatot mentem keresztül, mely majdnem az életembe került.

Azt fogják mondani, hogy Az Élő Templom átdolgozásra került, de az Úr megmutatta nekem, hogy a könyv szerzője nem változott meg. Mindaddig nem lehet egység közte és az evangélium prédikátorai között, ameddig kitart jelenlegi kijelentései mellett. Kényszerítve érzem magam, hogy figyelmeztessem népünket: *„Ne tévelyegjetelek, Isten nem csúfoltatik meg...”* (Gal 6:7).

Volt alkalmad tanulmányozni a Bizonyágtételek a gyülekezet számára hetedik és nyolcadik kötetét. Ezek a bizonyágtételek magasba emelik a vészjelet, de némelyek nem értették meg azt a világosságot, mely oly tiszta és egyértelmű azok számára, akikre megtévesztő mesék nem gyakoroltak befolyást. Mindaddig, amíg orvosaink elfogadják a könyv félrevezető elméleteit, nem jöhet létre egység közöttük és az evangélium prédikátorai között.

Akkor jöhet létre egység, ha az egészségügyi missziómunkások nevükhöz illően cselekednek és mutatnak példát; ha szükségét érzik annak, hogy szolgálatukat az evangélium

¹⁵⁸ E. G. White: Szemelvények I. köt. 189. o.

prédikátoraival egyesítsék. Határozottan ellent kell állnunk annak, hogy elvonjanak bennünket attól az örök igazságtól, mely 1844 óta kiállta a próbát.

Alfa „Az Élő Templom” című könyvben

Határozott felszólalásra kaptam utasítást. „Nézz szembe vele késedelem nélkül!” - hangzottak a szavak. A szembenézés nem azt jelenti, hogy a műről megfélelkezve új tanításokat és eltérő nézeteket koholjunk. Nincs ilyen jellegű feladatunk. Az Élő Templom című könyv a szörnyű eretnekségek Alfáját tartalmazza. Az Omega is el fog jönni, és azt el fogják fogadni azok, akik nem akarnak figyelmeztetni az Istentől jövő figyelmeztetésre.

Orvosainknak, akiken súlyos felelősség nyugszik, tiszta lelki látásra van szükségük. Szüntelen örködniük kell! Hamarosan olyan veszélyek törnek ránk, melyeket most még nem látunk. Hő vágyam, hogy orvosaink ne legyenek félrevezetve. Nagyon szeretném szabadnak látni őket az Úrban. Azért imádkozom, hogy legyen bátorságuk megállni Jézus igazságában, mindvégig szorosan megőrizve első szeretetüket.¹⁵⁹

Washington, D. C. 1904. augusztus 7.

¹⁵⁹ E. G. White: Special Testimonies, Series B, No. 2., 49-50. o.

Hitünk alapja¹⁶⁰

Amikor Isten emberi szóvivői engedelmeskednek annak a parancsnak, hogy menjenek és hirdessék az igazságot, akkor az Úr új életerőt fog adni művének. Aki kijelentette, hogy igazsága örökké fényleni fog, olyan hűséges küldöttek által munkálkodik, akik határozott hangon szólaltatják meg a trombitát. Az igazságot bírálát, gúny és megvetés fogja érni, de minél közelebből vizsgálják meg és teszik próbára, az annál ragyogóbban világít majd.

Népünknek, szilárdan kell állnia az örökkévaló igazság oldalán, mint ami már sok próbát és nehézséget kiállt! Hitünk biztos oszlopaiba kell kapaszkodnunk. Az igazság Isten által feltárt alapelvei képezik hitünk egyedüli valóságos alapzatát. Azok által vagyunk azok, akik vagyunk. Az idő múlása nem csökkentette értéküket. Az ellenség szüntelen arra törekszik, hogy kimozdítsa ezeket az igazságokat eredeti alapjukból, és hamis tanokkal cserélje fel azokat. Minden lehetségest meg fog próbálni csalárd tervei véghezvitelére. Az Úr azonban olyan gondolkodó embereket fog támasztani, akik ezeket az igazságokat az isteni elgondolás szerint fogják hirdetni.

Mennyei küldött tárta elém, hogy Az Élő Templom című könyv gondolatmenete nem helyes, és akik nem állnak szilárdan a jelenvaló igazság alapelveinek talapzatán, azokat félre fogja vezetni. A könyv nem egyéb, mint emberi találgatás Isten személyiségét és jelenlétének helyét illetően. A világon senkinek nincs joga ahhoz, hogy ezen a kérdésen töprengjen. Minél több képzeletszötte elméletről esik szó, az ember annál kevesebbet fog tudni Istenről és a lelket megszentelő igazságról.

Némelyek azzal a kéréssel fordultak hozzám, hogy magyarázzam meg Az Élő Templom című könyvben leírtakat.

¹⁶⁰ E. G. White: Szemelvények I. köt. 191. o.

Azokat azonban nem lehet megmagyarázni. A könyv kijelentései nem nyújtanak igaz istenismeretet. Az írás tele van bibliai idézetekkel, melyeket a szerző úgy használ, hogy általuk a hamisat igazként tüntesse fel.

A hamis elméletek olyan tetszetősen jelennek meg, hogy azok - ha nem vigyáznak - sokakat elhitetnek majd.

Nincs szükségünk ennek a könyvnek a misztikumára. Azok, akik szóba állnak ezekkel az okoskodásokkal, hamarosan olyan helyzetben fogják találni magukat, melyben szólhat velük az ellenség és eltávolíthatja őket Istentől. Az Úr feltárta előttem, hogy a könyv szerzője hamis úton jár. Szem elől tévesztette a napjainkra szóló jellegzetes igazságokat. Nem tudja merre visznek léptei. Az igaz és a hamis ösvény szorosan egymás mellett halad, és így a kettő egy és ugyanakká tűnhet azok számára, akiket nem a Szentlélek vezet, s akik emiatt nem képesek arra, hogy különbséget tegyenek az igaz és a hamis között.

Betekintés a közelgő veszélybe

Az Élő Templom című könyv megjelenésekor éjszakai látásban olyan képek jelentek meg előttem, melyek valamiféle veszély közeledtét jelezték. A veszélyre úgy kellett felkészülnöm, hogy megírjam az Isten által eléem tárt alapelveket hitünket illetően. Eljutott hozzám Az Élő Templom egy példánya, de a könyvtáramban maradt olvasatlanul. Az Úrtól kapott világosság alapján tudtam, hogy a könyv némely kijelentése nem nyerte el Isten jóváhagyását, és azok az utolsó napokra állított csapdaként szolgálnak. Úgy gondoltam, ezt bizonyára mindenki észreveszi majd, s így nem szükséges, hogy valamit is szóljak a dologról.

A könyv tanításai előidézte vitában így szóltak azok a testvérek, akik az írás széleskörű elterjesztését szorgalmazták: „A könyv ugyanazokat a kijelentéseket tartalmazza, melyeket White testvérnő tanított.” - Ez a szívem mélyéig hatolt. Na-

gyon megszomorodtam, mert tudtam, hogy nem a maga valóságában állították be a dolgot.

Végül fiam azt tanácsolta, hogy legalább néhány részt olvasak el a könyvből, hogy meglássam, vajon összhangban van-e a nekem adott világossággal. Leült mellém, együtt olvastuk el a bevezetőt, majd az első fejezet nagy részét és részleteket a többi fejezetből is. Olvasás közben pontosan azokat a kijelentéseket ismertem fel, melyek ellen munkám kezdetén figyelmeztető üzenetet kellett hallatnom. Amikor először elutaztam Maine államból, Vermont felé kellett mennem, hogy ott bizonyosságot tegyek eme tanítások ellen. Az Élő Templom ezeknek az elméleteknek az Alfáját tartalmazza. Tudtam, hogy az Omegának is hamarosan jönnie kell, és remegtem népünk tagjaiért. Tudtam, hogy figyelmeztetnem kell a testvéreket, hogy ne kezdjenek vitázni Isten személyiségéről és jelenlétéről mibenlétéről. Az Élő Templom ezekre vonatkozó kijelentései nem igazak, a könyv tanításának alátámasztására szolgáló igeversek alkalmazása pedig nem biblikus.

Késztetve érzem magam arra, hogy tagadjam azt az állítást, miszerint Az Élő Templom tanításait az írásaimban olvasható kijelentések alátámasztják. Lehet, hogy vannak olyan ki-fejezések és kijelentések a könyvben, melyek összhangban vannak írásaimmal. Az is lehet, hogy írásaimban sok olyan kijelentés van, melyek, kiszakítva eredeti szövegösszefüggésükből, és Az Élő Templom írójának gondolkodása szerint értelmezve, összhangban lévőnek látszanak ennek a könyvnek a tanításaival. Ez látszólag azt igazolja, hogy Az Élő Templom kijelentései valóban összhangban vannak írásaimmal. De Isten óvjon attól, hogy ez a vélemény továbbra is fennmaradjon!

Kevesen ismerik fel annak veszélyes következményeit, ha szóba állnak a napjainkban hirdetett elképzelésekkel. De az Úr felemelte a leplet, és előre megmutatta nekem az eredményt. Az Isten személyiségét illető spiritualista elméletek, melyek az ő logikai következtetéseiből származnak, meg-

csúfolják az egész kereszténységet. Semmibe veszik azt a világhoz, amit Krisztus küldött a mennyből, hogy azt Jánosnak, s általa népének adja. Azt tanítják, hogy a közvetlen előttünk álló események nem elég fontosak ahhoz, hogy különös jelentőséget tulajdonítsunk nekik. Hatástalanná teszik a mennyei eredetű igazságot. Megfosztják Isten népét múltbeli tapasztalatától, s helyette hamis tudományt hirdetnek.

Éjjeli látásban világosan feltárult előttem, hogy némelyek ezeket olyan nagyszerű igazságoknak tekintették, melyeket napjainkban különös hangsúllyal kellene hirdetni. Egy állványt láttam, melyet erős gerendák - Isten Igéjének igazságai - támasztottak. A felelős beosztásban lévő orvosok egyike irányított némelyeket, hogy lazítsák meg az állványt támasztó gerendákat. Ekkor hangot hallottam: „Hol vannak az őrizők, akiknek Sion falain kellene állniuk? Alszanak talán? Ezt az alapot a Mester építette, ezért az mindenféle vihart ki fog állni. Megengedik-e ennek az embernek, hogy olyan tanításokat hirdessen, melyek megtagadják Isten népének múltbeli tapasztalatát? Az idő megérett a közbelépésre.”

A lelkek ellensége annak a feltevésnek az elfogadtatására törekedett, mely szerint a hetedik napot ünneplő adventisták körében nagyszerű reformációnak kell végbemennie, ami újrászerveződésből, valamint a hitünk oszlopait képező tanításoknak a feladásából áll. Mit eredményezne ez a reformáció? - Az igazság alapelveinek elvetését, melyeket Isten bölcsessége adott maradék népének. Vallásunk megváltozna. Hamisnak tartanák meghatározó alapelveinket, melyek az elmúlt ötven évben a művet meghatározták. Új szervezet alakulna. Más jellegű könyvek kerülnének kiadásra. Elméleti bölcselet uralkodna köreinkben. Ennek létrehozói eljárának a nagyvárosokba, és csodálatos munkát végeznének. A szombat - természetesen - nem lenne olyan fontos, mint ahogy annak teremő Istene sem. Semmi nem állhatna az új mozgalom útjába. A vezetők ugyan azt tanítanák, hogy az erény jobb, mint a bűn, de Istent nem keresve emberi erőre támaszkodnának, ami pedig az Úr nélkül mit sem ér. Alap-

jukat homokra építenék, s így azt a vihar és szél elsöpörné helyéről.

Kinek áll hatalmában, hogy ilyen mozgalmat indítson? Kezünkben van a Bibliánk. Tapasztalataink vannak, melyeket a Szentlélek csodálatos működése kísért. Olyan igazságunk van, mely nem ismer kompromisszumot. Nem kellene-e tehát elutasítanunk mindent, ami nincs összhangban ezzel az igazsággal?

Vonakodtam attól, hogy nyilvánosságra hozzam azt, aminek megírására az Úr Lelke készítetett. Nem akartam megjelteni ezeknek az elméleteknek a félrevezető befolyását. Isten gondviselése szerint azonban szembe kell nézni a sorainkba ékelődő hamissággal.

Jéghegy! Ütközz meg vele!¹⁶¹

Röviddel bizonyágtételeim kiküldése előtt - melyek az el-lenség arra való törekvésére vonatkoztak, hogy megtévesztő elméletek terjesztése által alámossa hitünk alapjait - egy hajóról olvastam, mely jégheggyel találkozott a ködben. Több éjszakán át csak keveset aludtam. Nagy teher nehezedett szívemre. Egyik éjjel a következők tárultak elém látomásban: sűrű köd volt és egy hajó úszott a vízen. A megfigyelő hirtelen felkiáltott: „Jéghegy előttünk!” - A hajó előtt óriási jég-tömb tornyosult. Úgy hallottam, mintha a Kapitányunk kiáltotta volna: „Tarts szembe vele!” Egy pillanatnyi idő sem volt a tévovázásra. Azonnali cselekvésre volt szükség. A gépkezelő teljes gőzt adott, a kormányos pedig egyenesen a jég-tömb felé fordította a hajót. A jég nagyot recsent. A fé-lelmetes rázkódás után a jégdarabok hatalmas zajjal peregtek a fedélzetre. Az ütközés ereje igen megrázta az utasokat, de mindenki életben volt. A hajó megrongálódott, de nem maradt javíthatatlan. Az ütközés hatására orrától a faráig meg-remegett, de utána visszanyerte erejét, s tovább folytatta út-

¹⁶¹ E. G. White: Szemelvények I. köt. 194. o.

ját. Jól tudtam, hogy mit jelképezett ez a történet. Én is megkaptam a parancsokat. Hallottam a kapitány szavait: „Ütközz meg vele!” Tudtam, mi a kötelességem, és hogy egy pillanatot sem veszíthetek el. Elérkezett a határozott cselekvés ideje. Késedelem nélkül eleget kellett tennem a parancsnak: „Ütközz meg vele!”

Aznap éjjel egy óráig fenn voltam és olyan gyorsan írtam, ahogy csak tudtam. Az elkövetkező napokban korán és későn is dolgoztam, hogy elkészüljek a népünk számára adott tanítás leírásával a sorainkba ékelődő hibákat illetően.

Alapos reformációt reméltem, és azoknak az alapelveknek a helyreállítását, melyekért a korai időkben harcoltunk, amelyek megőrzését a Szentlélek ereje segítette.

Hitünk szilárd alapja

Népünk közül sokan nem látják, hogy hitünk milyen szilárd alapra épült. Férjem, valamint Bates, Pierce apó¹⁶², Edson vének és mások azok közé az elszánt, nemes és őszinte lelkek közé tartoztak, akik 1844 után elrejtett kincsként kutatták az igazságot. Időnként összegyűltünk, hogy együtt tanuljunk és komolyan imádkozzunk. Gyakran késő estig együtt maradtunk, néha pedig egész éjszaka világosságért fohászkodtunk és tanulmányoztuk Isten Igéjét. A testvérek újra és újra összejöttek, hogy együtt tanulmányozzák a Biblia mondanivalóját, és azt megértve mások tanítására is felkészüljenek. Előfordult, hogy tanulmányaik során eljutottak arra a pontra, ahol azt mondták: „Többre nem vagyunk képesek!” Ilyenkor az Úr Lelke szállt rám, látomásba ragadtattam, és az éppen tanult fejezetek világos magyarázatát kaptam, kiegészítve a hatékony munkára vonatkozó utasításokkal. Így

¹⁶² Az idősebb úttörő testvérekre történik így utalás. "Pierce apó" Stephen Pierce, aki igehirdetőként és a mű adminisztrációjában szolgált a kezdetekben. "Andrews apó" pedig Edward Andrews J. N. Andrews édesapja. – [A szerkesztők.]

nyertünk világosságot, ami segített megértenünk a Krisztussal, szolgálatával és papságával kapcsolatos tanításokat. Fel-tárult előttem az igazság folyamata attól az időtől kezdve egészen Isten városába való belépésünkig, és ezt a többiekkel is megosztottam.

Ebben az időben nem voltam képes a testvérek magyarázatainak megértésére. Mintha elmém bezárult volna, nem tudtam követni a Szentírás tanulmányozott szakaszait. Ez volt életem egyik legnagyobb fájdalma. Mindaddig ebben az állapotban voltam, amíg hitünk alapelvei világossá nem váltak előttünk az Isten Igéjével összhangban. A testvérek tudták, hogy amíg nem voltam látomásban, addig nem is értettem ezeket a dolgokat, ezért a kapott világosságot egyenesen a mennyből jövőnek tekintették.

Két-három évig elmém szüntelen zárva volt a Biblia megértésére. Munkánk során egyszer meglátogattuk Andrews apót*, aki sokat szenvedett gyulladásos reumája miatt. Imádkoztunk érte. Fejére helyeztem kezem, és azt mondtam: „Andrews testvér! Az Úr Jézus tegyen téged egészségessé!” Testvérünk azonnal meggyógyult. Felállt, majd Istent dicsérve fel-alá sétálgatott a szobában: „Sose láttam ilyet! Isten angyalai vannak a szobában.” Isten dicsősége megjelent. Világosság ragyogta be a házat, és egy angyal keze érintette meg a fejem. Attól kezdve vagyok képes Isten Igéjének megértésére.

Mi készíthet embereket történelmünk jelenlegi idején arra, hogy alattomos és erőteljes módon hitünk alapjának lerombolására igyekezzenek? Ez az alap imádság, bibliatanulmányozás és isteni kijelentés által épült a mű kezdetén. Erre az alapra építettünk az elmúlt ötven évben. Csodálkoztok talán, hogy valami mondanivalóm van akkor, amikor olyan munkának a kezdetét látom, mely hitünk néhány alappillérét ki-döntené a helyéről? Engedelmeskednem kell a parancsnak: „Ütközz meg velem!”

Hordoznom kell az Istentől kapott figyelmeztető üzeneteket, és Istenre bízom az eredményt. Minden vonatkozásában meg kell jelentenem a dolgot, nehogy megrövidítsék Isten népét.

Isten parancsolatát megtartó népe vagyunk. Az elmúlt ötven évben mindenféle eretnység ékelődött közénk, hogy elhomályosítsa az elméket az Ige tanításával kapcsolatban. Ez különösképpen érintette Krisztus mennyei szentélyben folyó szolgálatát, valamint a menny utolsó napokra szóló üzenetét, amint azt a Jelenések könyve tizennegyedik fejezetének angyalai hirdetik. Mindenféle üzenetet hoztak a hetedik napot ünneplő adventisták elé, hogy azok felváltsák azt az igazságot, melyet imával kísért tanulmányozás tárt fel pontról pontra, és melyet az Úr csodatévő ereje támogatott. De nekünk őriznünk kell azokat az útjelzőket, amelyek azzá tettek bennünket, amik vagyunk, és meg is fogjuk őrizni azokat, ahogyan azt Igéjén és Lelkének bizonyoságtételén keresztül Isten jelezte. Isten arra hív bennünket, hogy ragaszkodjunk a hit erejével azokhoz az alapelvekhez, melyek kikezddhetetlen tekintélyen alapulnak.¹⁶³

¹⁶³ E. G. White: Special Testimonies, Series B. No. 2., 51-59. o.

Az Alfa és az Omega¹⁶⁴

Vannak idők, amikor fontos lépéseket kell tenni egy olyan válsághelyzetben, amit az Úr megenged; amikor valamilyen gonosz munka fejlődik ki hosszú ideig az emberek gondolatában és szívében. Az igazság hirdetésének előrehaladását az ilyen időkben nagyban akadályozzák az olyan látványos, megtévesztő cselekedetek, mint amelyek az Alfa és az Omega; nagyon sokat jelentenek azoknak az embereknek, akik bármilyen módon is kapcsolatban állnak azokkal a felekkel, akik figyelmeztetéseket kaptak az Úrtól, de nem voltak hajlandók megfogadni azokat...

A legrejtettebb csalások Omegája

Most örködnünk kell, és nem szabad eltávolodnunk Istennek attól a nagyon fontos üzenetétől, amit erre az időre adott. Sátán előtt egyáltalán nem ismeretlen, hogy milyen következménnyel jár, ha megpróbálja spiritualista módon meghatározni Istent és Jézus Krisztust, úgy, ami jelentéktelennek mutatná be Istent és Krisztust. Az Úr útjának készítése helyett az efféle tudománnyal eltöltött percek Sátánnak készítenek utat, hogy eljőjön és a saját maga által koholt miszticizmussal összezavarja az emberek elméjét. Noha angyaloknak öltözve jelentek meg, Istenünket és Krisztusunkat úgy mutatják be, mintha semmik volnának. Miért? – Azért, mert Sátán látja, hogy az emberek elméje kész koholmányai befogadására. Az emberek szemük előtt tévesztették Krisztust és az Úr Istent, és olyan tapasztalatot szereznek, amely az emberi gondolatokat valaha is rabul ejtő legrejtettebb csalások Omegája. Számunkra tilos... képzeletünket a találgatások vonatára felültetni.¹⁶⁵

¹⁶⁴ E. G. White: Manuscript Releases, No. 891

¹⁶⁵ E. G. White: – Napló, 1904. aug. 25. és 28. 48. 153. és 163. o.

Ellen White sugallatot érzett, hogy még várjon az Európában kapott üzenetek továbbításával J. H. Kelloggnek

Időnként úgy éreztem, hogy ki kell nyomtatni az összes figyelmeztetést, amelyeket dr. (J. H.) Kellogg részére kaptam, különösen néhányat azok közül, amelyeket európai tartózkodásom alatt kaptam. De ezt még nem tettem meg, arra a sugallatra, hogy várjak. Ha határozott lépést tennék ebbe az irányba, megindulna a küzdelem. Az Istentől kapott világossággal szembenállók úgy éreznék: támadás érte őket, és azt állítanák, hogy kényszerítve lettek olyan lépések megtételére, amelyeket máskülönben nem tettek volna meg. És az időnk nagy részét lefoglalná, hogy ezzel a kérdéssel birkózzunk.

Egy darabig tartsunk ki türelemmel, hadd törjenek elő azok az elemek, amelyek az életért küzdenek. Ne jelenjen meg túl sok olyan cikk a Review and Herald-ban, ami felkavarná az indulatokat.

*Sátán legyőz minket csalárd tudományával,
ha nem alkalmazkodunk Krisztus akaratához*

Ha nem alkalmazkodik tökéletesen az ember szíve, értelme, lelke és ereje Krisztus akaratához, az általa tanulmányozott tudomány nem vezet el az örök élet keskeny útjához és szoros kapujához. Szoros az a kapu és keskeny az az út, ami az életre vezet, és kevesen vannak, akik megtalálják. Mert tágas az a kapu és széles az az út, ami a pusztulásba visz, és sokan járnak rajta. Akik értékes tudománynak tekintik azt, hogy kemények legyenek, kihasználják és becsapják felebarátaikat, saját magukat csalják meg, és ha nem változnak meg, nem mehetnek be a szent városba. A mennyei udvarban hamis bánásmód, csaló tudomány nem talál helyet...

Sátán tudományának különleges dolgaiba pillanthattam be, és abba, hogyan tévesztette meg a szent angyalokat! Félek azoktól az emberektől, akik annak a tudománynak a tanulmányozásába kezdtek, amit Sátán vetett be a mennyei háborúsgban. Mennyire vágyódtam rá, hogy ott legyek, ahol

nem kell látnom: ugyanazt a tudományt űzik a földön a gyakorló orvosok! Mennyire meggyötörte a fájdalom a szívemet, amint láttam: emberek elfogadják a feléjük áradó készítményt, hogy összefogjanak azokkal, akik Isten ellen háborúznak. Ha egyszer elfogadják a csalétket, lehetetlennek tűnik megtörni a varázst, amit Sátán bocsát rájuk, mert az ellenség épp úgy viszi végbe csaló munkáját, mint ahogy azt a menyegyeri udvarban tette. Olyan szorgalmasan dolgozott a mi időnk emberei között, hogy újból és újból megnyerte a játszmát.

Egyetlen embert se hagyj figyelmeztetés nélkül!

Mi lehet – kérdezem – ennek a vége? Újból és újból ezt kérdeztem, és mindig ugyanazt az utasítást kaptam: egyetlen lelket se hagyj figyelmeztetés nélkül! Akik Sátán orsójára tekeredtek fel, azok a legelbizakodottabbak és legjobban kérkednek. Tiltakozva elutasítják a gondolatot, hogy ők maguk csapdába estek volna, noha ez az igazság.¹⁶⁶

*Krisztus megcáfolta Sátán kérkedő vádját,
hogy senki nem élhet tökéletes életet*

Krisztus azért jött, hogy az emberért szenvedjen, mert Sátán azzal vádaskodott kérkedve, hogy senki nem képes fortélyainak ellenállni és hibátlan életet élni ezen a világon. A Megváltó emberi természetbe öltözve minden kísértésnek alávetette magát, ami az embereket éri, és minden ponton győzelmet aratott. Az életének feljegyzése a világ elé tárul, így senkinek nem kell kételkednie Isten kegyelme erejét illetően. A keresztyén jellem tökéletességéért küzdő minden ember számára ez a világ csatamezővé válik, amelyen dül a jó és a gonosz közötti küzdelem. Mindenki, aki Krisztusban bíz, győzelmet arat.

¹⁶⁶ E. G. White: Levél Daniells és Prescott testvérek, valamint a munkatársaik részére, 1905. október 30. 10–11. o.

*Nem szabad engedni, hogy J. H. Kellogg és A. T. Jones
uralmat szerezzen a Battle Creek-i Templom felett*

(Russell) Hart Testvér! Azt akarom, hogy maradj meggyökeresve és megalapozódva az igazságban! Nem csekély az érdeklődés, amit az édesapád és édesanyád iránt tanúsítottam. A múltban gyakran dolgoztunk együtt, és mélységesen foglalkoztat, hogy mi van veled. Azt akarom látni, hogy rendületlenül bizonytságot teszel az igazságról. Az álláspontom változatlan.

Aszerint a világosság szerint, amelyet kaptam, ha nincs határozott állásfoglalás a Battle Creek-i Templom őrzése mellett, olyan nézeteket képviselnek majd ott, ami Isten és műve szégyenére lesz. Láttam, hogy ha megértenéd a dolgot, te is éppen olyan határozott lennél a bizonyágtételemben, mint én.

Az Úrtól kapott világosság szerint kell eljárnom; és én azt mondom neked: A. T. Jones testvér és dr. Kellogg minden lehető erőfeszítést meg fog tenni annak érdekében, hogy megszerezzék a befolyást a Templom felett, azért, hogy képviselhessék tanaikat. Nem szabad megengednünk, hogy azt az épületet a tévedés hirdetésére használják fel, amíg be nem fejezzük munkánkat Battle Creek-ben. A Templomot heted-napi adventisták építették. Az ő tulajdonuk, és hűséges képviselőiknek kell rendelkezni vele. Ebben a kérdésben határozott leszek, és ha te, másokkal együtt határozottan álltok a mi oldalunkon, azt fogjátok tenni, amit Isten megkíván tőletek ebben az időben.

Biztosítanunk kell a Templom feletti ellenőrzést, mert nagy erejű bizonyágtételek hangzanak el abban az igazság mellett. Ez az Úr szava hozzád és másokhoz. A. T. Jones testvér minden lehető módon azon fog munkálkodni, hogy a birtokába kerüljön ez az épület, és ha ezt meg tudja tenni, olyan elméleteket közöl ott, amelyeknek soha nem szabadna elhangoznia. Tudom, hogy miről beszélek e dolgot illetően, és ha te is látnád elejétől fogva végig, ha hittél volna a figyel-

meztetéseknek, amelyeket kaptál, akkor annak értelmében cselekedtél volna.

Örülök, hogy írtál, és így ki tudtam fejteni a gondolataimat neked. Azt akarom, hogy megértsd: ameddig az Úr bizonyosságtételeket bíz rám, én elmondom azokat, akár meghallgatják az emberek, akár visszautasítják. Világosan megmutattam neked, hogy őriznünk kell a Templomot.

Az Úrnak üzenete van a Battle Creek-i emberekhez, és talán kiveszem egy kicsit a részem abból, hogy megkapják ezt az üzenetet. A nyolcvanadik évemben járok, de a gondolataim tiszták. A hitem erős. Azért imádkozom, hogy adjon az Úr neked tiszta világosságot, és ne számláltass azok közé, akiket elcsábítottak az igazságtól.¹⁶⁷

White Intézet, Washington, D. C. 1981. november 12.

¹⁶⁷ E. G. White: Levél Russell Hart-nak, 1907. febr. 4., 5-7. o.

Levél Daniells és Prescott testvérek, valamint a munkatársaik részére¹⁶⁸

Világosságot nyertem az Úrtól arra vonatkozóan, hogy most nagy elővigyázatossággal kell eljárunk, mert az ellenség minden mozdulatunkat figyeli. Időnként kész voltam olyan lépéseket megtenni, amelyeket túlságosan határozottnak lehetne nevezni. Belekezdtem európai élményeink történeteinek a leírásába. Átolvastam az Úrtól kapott figyelmeztető és óvatosságra intő leveleimet, amelyeket Battle Creek-be írtam többeknek. Időnként úgy éreztem, hogy ki kell nyomtatni az összes figyelmeztetést, amelyeket dr. Kellogg részére kaptam, különösen néhányat azok közül, amelyeket európai tartózkodásom alatt kaptam. De ezt még nem tettem meg, arra sugallatra, hogy várjak. Ha határozott lépést tennék ebbe az irányba, megindulna a küzdelem. Az Istentől kapott világossággal szembenállók úgy éreznék: támadás érte őket, és azt állítanák, hogy kényszerítve lettek olyan lépések megtételére, amelyeket máskülönben nem tettek volna meg. És az időnk nagy részét lefoglalná, hogy ezzel a kérdéssel birkózzunk.

Egy darabig tartsunk ki türelemmel, hadd törjenek elő azok az elemek, amelyek az életért küzdenek. Ne jelenjen meg túl sok olyan cikk a Review and Herald-ban, ami felkavarná az indulatokat.

Krisztusnak közvetlenül a keresztre feszítése előtt mondott szavai világosak és egyértelműek: *„És noha ő ennyi jelt tett vala előttük, mégsem hívének őbenne: hogy beteljesedjék az Ésaías próféta beszéde, amelyet monda: Uram, ki hitt a mi tanításunknak? és az Úr karja kinek jelentetett meg? Azért nem hihetnek vala, mert ismét monda Ésaías: Megvakította az ő szemeiket, és megkeményítette az ő szívöket; hogy sze-*

¹⁶⁸ E. G. White: Levél Daniells és Prescott testvérek, valamint a munkatársaik részére, 1905. október 30.

meikkel ne lássanak és szívökkel ne értsenek, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket” (Jn 12:37-40).

„És noha ő ennyi jelt tett vala előttük, mégsem hívének őbenne.”

Éppen így tapasztalják majd azok is, akik Krisztushoz kapcsolódva munkálkodnak a ránk bízott feladat végrehajtásán. Láttuk Isten nagy erejét, azt, amit az Úr tett népéért. De Sátán nem halott és nem is bénult le, és arra készíti fel emberek gondolatait, hogy teljesen átítatódjanak az ő lelkületével, és hozzá hasonló módon munkálkodjanak az Isten művében ez utolsó időben felelősséget hordozók ellen. A jövőben Sátán még nagyobb erővel viszi végbe utolsó tetteit, mint valaha azelőtt. Sokat tanult, és tudományos tervezéssel igyekszik hatástalanná tenni annak a felügyelete alatt álló munkát, aki Pátmosz szigetére ment Jánost oktatni és a gyülekezeteknek szóló tanácsokat átadni neki.

Krisztus csodái bizonyítékot szolgáltatottak a világnak arra nézve, hogy küldetése isteni eredetű. Ezt az erős bizonyítékot a zsidók nem akarták elfogadni, mert Krisztus tanításai nem egyeztek az előre kialakított nézeteikkel, és nem dicsőítették az önmagukat folyamatosan dicsőítő emberi eszközöket.

Az Úr tanítást adott nekem arra nézve, hogy ma is éppen ilyen hitetlenséggel találkozunk, és továbbra is ezzel találjuk szemben magunkat, miközben a kegyelem utolsó üzenetét visszuk a világnak. Latba vetnek minden leleményes találmányt, minden létező módszerrel igyekeznek az embereket rávenni: hazugságban éljenek, hogy az igazság ne álljon meg úgy, ahogy Isten tervezte, hogy a Szentlélek megszentelése által felkészítsen egy népet, amely sziklaszilárdan ragaszkodik az elvekhez.

Mindazok, akik hiszik és gyakorolják Isten Igéjét, válaszolnak Krisztus imájára, ami János 17. fejezetében található. Olvassátok el ezt a fejezetet az első verstől az utolsóig. Megtaláljátok benne a megváltási tervet. Isten angyalai őrzik a

világot a pusztulástól, mert vannak még, akik nem hallották meg az igazság üzenetét.

A hamis tudomány útja vezette a zsidókat az erős hitetlenségbe. Szomorúsággal telik meg a szívünk, amikor ugyanilyen hitetlenséget találunk a világban ma is. Krisztus eljött a világra, és azt kapta a hitetlen zsidók kezéből, amit a prófécia előre kijelentett. Az ószövetségi Szentírás próféciait beteljesítő zsidók nem ébredtek tudatára, hogy mit tesznek. Azt mondták, hisznek azokban a próféciaikban, és nem tudták, hogy az előre megmondott tervet valósítják meg.

„Ámuljatok és bámuljatok, vakítsátok magatokat és megvakultok! részegek, de nem bortól, tántorognak, de nem részegítő italtól. Mert rátok önté az Úr a mély álomnak lelkét, és bezárta szemeiteket, a prófétákat, és fejeiteket, a nézőket befedezte; és lesz mind e látás néktek, mintegy bepecsételtetett írás beszédei, amelyet oda adnak egy írástudónak, mondván: Olvasd, kérlek, és ő szól: Nem tudom, mert bepecsételtetett” (Ézs 29:9-11).

„És szólt az Úr: Mivel e nép szájjal közelget hozzám, és csak ajkaival tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem, úgy hogy irántam való félelmök betanított emberi parancsolat lőn: ezért én is csodásan cselekszem ismét e néppel, nagyon csodálatosan, és bölcsseinek bölcsessége elvész, és értelmeseinek értelme eltűnik.

Jaj azoknak, akik az Úrtól mélységesen elrejtik tanácsukat, és akik a sötétségben szoktak cselekedni, mondván: Ki lát minket és ki ismer minket? Mily együgyűek vagytok! Avagy a fazekas olyan, mint az agyag, hogy így szóljon a csinálmány csinálójának: Nem csinált engem! És az alkotmány ezt mondja alkotójának: Értelmetlen!” (Ézs 29:13-16)

Ennek minden egyes szava beteljesedik. Vannak, akik nem alázzák meg a szívüket Isten előtt, akik nem hajlandóak egyenesen járni. Palástolják igazi céljaikat, és a bukott angyal társaságában maradnak, aki szereti és gyakorolja a ha-

zugságot. Az ellenség a lelkét helyezi azokra az emberekre, akiket felhasználhat azok ellen, akik félig-meddig a sötétségben vannak. Vannak, akiket teljesen átítat a terjengő sötétség, és az igazság helyett a sötétséget választják. Eljött az a nap, amire a prófécia előre mutatott. Jézus Krisztust nem értik meg. Jézus Krisztus csak mese számukra. A föld történelmének ebben a szakaszában sokan úgy tesznek, mint a részegek. *„Ámuljatok és bámuljatok, vakítsátok magatokat és megvakultok! részegek, de nem bortól, tántorognak, de nem részegítő italtól. Mert rátok önté az Úr a mély álmoknak lelkét, és bezárta szemeiteket, a prófétákat, és fejeiteket, a nézőket befedezte; és lesz mind e látás néktek, mintegy bepecsételtetett írás beszédei, amelyet oda adnak egy írástudónak, mondván: Olvasd, kérlek, és ő szól: Nem tudom, mert bepecsételtetett”* (Ézs 29:9-11).

Lelki részegség van sokakon azok közül, akik úgy gondolják, hogy ahhoz a néphez tartoznak, amely majd felmagasztaltatik. A hitük épp olyan, mint amilyennek az idézett szentírási szakasz leírja. Ennek hatására nem tudnak egyenesen járni. Cselekedeteikkel tekervényes (rossz) úton járnak. Egy-szer ide, máskor oda lépnek, ide-oda tántorognak. Nagy szá-nakozással tekint rájuk az Úr. Nem ismerték meg az igazság útját. Tudományos módszereket felhasználó cselszövők ők, és akik segíthetnének, akiknek segíteniük kellene a tiszta lelki látásuk miatt, önmaguk is be lettek csapva, és a gonosz munkáját tartják fenn.

Az utolsó napok fejleményei hamar eldőlnek. Amikor e lelki csalások igazi mivolta megmutatkozik, az, hogy a gonosz lelkek munkái, akiknek részük volt benne, azok szinte tébo-lyodottan viselkednek.

„És szólt az Úr: Mivel e nép szájjal közelget hozzám, és csak ajkaival tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem, úgy hogy irántam való félelmök betanított emberi parancsolat lőn: ezért én is csodásan cselekszem ismét e néppel, nagyon cso-

dálatosan, és bölcséinek bölcsessége elvész, és értelmeseinek értelme eltűnik.

Jaj azoknak, akik az Úrtól mélységesen elrejtik tanácsukat, és akik a sötétségben szoktak cselekedni, mondván: Ki lát minket és ki ismer minket? Mily együgyűek vagytok! Avagy a fazekas olyan, mint az agyag, hogy így szóljon a csinálmány csinálójának: Nem csinált engem! És az alkotmány ezt mondja alkotójának: Értelmetlen!” (Ézs 29:13-16)

Feltárult előttem, hogy a dolgoknak éppen ilyen körülményeivel találkoztunk és találkozunk most is. Nagy világosságot és csodálatos kiváltságokat nyert férfiak olyan vezetők szavát fogadták el, akik önmagukat bölcsnek gondolják, akik az Úr nagy kegyében és áldásában részesültek, de akik kivették magukat Isten kezéből, és az ellenség sorai közé álltak. Látványos álokoskodások teljesen elárasztják a világot. Az egyik ember, aki elfogadja e tévedéseket, megdolgozza mások gondolatait, akik Isten igazságának drága bizonyítékait hazugsággá változtatják. A bukott angyalok fogják befolyásolni ezeket az embereket, akiknek hűséges védelmezőként kellene állniuk, őrizve az embereket, hiszen ők azok, akiknek számot kell adniuk. Harci fegyvereiket letették, és átadták magukat a megrontó lelkeknek. Isten tanácsa hatástalan számukra, félreteszik figyelmeztetéseit, feddéseit, és határozottan Sátán oldalán állnak, tévelyítő lelkekre és ördögi tanításokra hallgatva.

Lelki részegség kerített most hatalmába olyanokat, akiknek nem kellene részegítő ital befolyása alatt tántorogni. Bűnözéssel, szabálytalanságokkal, hamisítással, csalással és becsstelen eljárással tele a világ, annak a vezetőnek a tanítása szerint, aki fellázadt a mennyei udvarban.

A történelem megismétli önmagát. Pontosan meg tudnám mondani, mi történik a közeljövőben, de még nem jött el az ideje. Halottak képe jelenik meg Sátán ravasz működése nyomán, és sokan csatlakoznak ahhoz, aki szereti és gyakorolja a hazugságot. Figyelmeztetem népünket, hogy még kö-

zülünk is lesznek, akik elfordulnak a hittől, félrevezető lelkekre és ördögi tanításra hallgatva, és gonoszul beszélnek az igazságról.

Ámulatot keltő munka bontakozik ki. Lelkészek, ügyvédek, orvosok, akik engedték, hogy ilyen hamisságok uralják ítélőképességüket, maguk is csalókká válnak az általuk becsapottakkal együtt. Lelki részegség vesz erőt rajtuk. Az Úr így szól a hűtlen szolgálóhoz: Legyen a kedved szerint, és járj vakon, mint a részeg; mert miután annyi lehetőséget kaptál, de nem voltál hajlandó élni azokkal, végül úgy teszel majd, mint a részeg, eldobva magadtól az örök élet reménységét. Miközben igyekeznek tanácsukat mélyen elrejtteni az Úr elől, és a hazugságot tenni mentsváruknak, félreértelmezik Isten figyelmeztetéseit és üzeneteit, e figyelmeztetésekre hamis kijelentéseiket elmondva, hogy Isten szava hatástalan maradjon. Beszámolókat és javaslatokat gyűjtenek össze és tartanak emlékeztükben, hogy akkor használhassák fel azokat, amikor véleményük szerint a legnagyobb eredménnyel járnak. Ez már így megy egy ideje. Akik ilyen munkát végeznek, igyekeznek mélyen elrejtteni tanácsukat azok elől, akiket meg akarnak sebezni. De az Úr ismer minden mozdulatot, minden cselekedetet. Az emberek minden titkos dolga nyitott az előtt, aki a szívbe lát.

A felelősségteljes helyeken lévők által megtévesztettek között lesznek néhányan, akik megbánják bűneiket és megtérnek. Minden velük kapcsolatos tettünk közben észben kell tartanunk, hogy akik Sátán törébe estek, erről mit sem tudnak.

„Nemde kevés idő múltán a Libánon termőfölddé lesz, és a termőföld erdőnek tartatik? És meghallják ama napon a síketek az írás beszédeit, és a homályból és sötétből a vakoknak szemei látni fognak. És nagy örömük lesz a szenvedőknek az Úrban, és a szegény emberek vígadnak Izráel Szentjében. Mert a kegyetlen elveszett, és a csúfoló elpusztult, és kivágattak a hamisságnak minden őrei, kik az embert elítélik

egy szóért, és tört vetnek annak, aki őket a kapuban megfeddi, és elejtik csalárdul az igazat.

Ezért így szól az Úr Jákób házáról, Ő, aki megváltá Ábrahámot: Nem szégyenül meg többé Jákób, és nem sápad meg többé az ő orcája. Ha látni fogják gyermekei kezeim munkáját közöttük, megszentelik nevemet, megszentelik Jákób Szentjét, és félik Izráel Istenét. És megismerik a tévelygő lelkűek az értelmet, és akik zúgolódnak, tanulságot tanulnak” (Ézs 29:17-24).

„Örvend a puszta és a kietlen hely, örül a pusztaság és virul mint őszike. Virulva virul és örvend ujjongva, a Libánon dicsősége adatott néki, Karmel és Sáron ékessége; meglátják ők az Úrnak dicsőségét, Istenünk ékességét” (Ézs 35:1-2).

Azt a tanítást kaptam, hogy elmondjam nektek azokat a világosító szavakat, amelyeket hallottam. Mindenkit arra kell szólítanom, hogy örüljenek, mint ahogy az én szívem is vidám lett, és ezt az örömet szóljuk a szentek gyülekezetében; és mindenütt, ahol Jézus Krisztus drága evangéliumát elvisszik az erre az időre vonatkozó igazságot nem ismerőkhöz, Isten jóságáról, hatalmáról beszéljenek!

Most, éppen most kell a jelenvaló igazságot teljes bizonyossággal és erővel hirdetnünk. Egyetlen fájdalmas hangot se üssünk meg, ne énekeljünk temetési énekeket. Ebben az időben ezt az üzenetet kell hirdetni: „Erősítsétek a lankadt kezeket, és szilárdítsátok a tántorgó térdeket. Mondjátok a remegő szívűeknek: legyetek erősek, ne féljete! Ímé, Istenetek bosszúra jó, az Isten, aki megfizet, Ő jó, és megszabadít titeket!

Akkor a vakok szemei megnyílnak, és a süketek fülei megnyitvatnak, akkor ugrándoz, mint szarvas a sánta, és ujjong a néma nyelve, mert a pusztában víz fakad, és patakok a kietlenben. És tóvá lesz a délibáb, és a szomjú föld vizek forrásivá; a sakálok lakhelyén, ahol fekszenek, fű, nád és káka terem.

És lesz ott ösvény és út, és szentség útjának hívatik: tisztátalan nem megy át rajta; hisz csak az övék az; aki ez úton jár, még a bolond se téved el; Nem lesz ott oroslán, és a kegyetlen vad nem jó fel reá, nem is található ott, hanem a megváltottak járnak rajta! Hisz az Úr megváltottai megtérnek, és ujjongás között Sionba jönnek; és örök öröm fejkön, vigaszságot és örömet találnak; és eltűnik fájdalom és sóhaj” (Ézs 35:3-10).

Ó, micsoda ígéret ez azoknak, akik elvágják magukat minden ravasz és tudományoskodó mesterkedéstől, és tovább haladnak az Úr megismerésében, azonosságot vállalva azokkal, akik elnyerték az igazságot és megszenteltettek az igazság által! Minden ígéret azoknak szól, akik csak az igazi tudományt hajlandóak megtanulni, ami Jézus Krisztus imájában található.

„Ezeket beszélte Jézus; és felemelé szemeit az égre, és mondta: Atyám, eljött az óra; dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad is dicsőítsen téged; amiként te hatalmat adtál néki minden testen, hogy örök életet adjon mindennek, amit néki adtál. Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust” (Jn 17:1-3).

Ez az ige külön említi az Atyát és Krisztust, aki két külön személy, de egyik gondolatban, szívben, szentségben, igazságban, tisztaságban és a bűnös faj megmentésére való törekvésben. Isten hatalmat ad azoknak, akik hisznek Krisztusban, hogy a gyermekei legyenek, akik hisznek a nevében. Ez a mostani és az eljövendő élet tudománya. Ez az igazi tudomány, amit orvosainknak tanulmányozni kell – az evangélium megmentő kegyelmének tudománya. Ez az a tudomány, amit a diákoknak tanulmányozni kell, hogy őszinte orvos-misszionáriusok legyenek.

Ha nem alkalmazkodik tökéletesen az ember szíve, értelme, lelke és ereje Krisztus akaratához, az általa tanulmányozott tudomány nem vezet el az örök élet keskeny útjához és szoros kapujához. Szoros az a kapu és keskeny az az út, ami az

életre vezet, és kevesen vannak, akik megtalálják. Mert tágas az a kapu és széles az az út, ami a pusztulásba visz, és sokan járnak rajta. Akik értékes tudománynak tekintik azt, hogy kemények legyenek, kihasználják és becsapják felebarátaikat, saját magukat csalják meg, és ha nem változnak meg, nem mehetnek be a szent városba. A mennyei udvarban hamis bánásmód, csaló tudomány nem talál helyet.

Isten gyermekei vagyunk, és meg kell tanulnunk tőle: az Ő lelke túl tiszta ahhoz, hogy annak a gondolataiban és szívében lakozzon, aki öntelten emeli fel magát. Krisztus ezt mondta imájában: *„Én dicsőítettelek téged e földön”* (Jn 17:4). Ez a menny tudománya. *„Elvégeztem a munkát, amelyet reám bízál, hogy végezzem azt. És most te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, amellyel bírtam tenálad a világ létele előtt”* (Jn 17:4-5).

Ezeket a szavakat mondta Ő, aki Istennel egy gondolatban, szívből, célban és az elbukott világ megmentésében. Istennek és Krisztusnak egy a célja, egy a szándéka, és egy örök, soha véget nem érő erőfeszítésben munkálkodnak a bűnössé lett emberiség üdvösségéért. Krisztus imádsága tárul az értelmes, megértésre igyekvő ember gondolatai elé, hogy a sátáni gyakorlat tudományának egyetlen foltja se léphessen be a szent városba.

Sátán minden lehetséges módon azon dolgozik, hogy a mennyei udvar legmagasabb helyén győztesen állhasson meg. Milyen művészek voltak áskálódásai, hogy megnyerje a játszmát! Latba vetett minden mesteri cselszövést és fortélyt, hogy tudományát bevesse Isten és Fia, Jézus Krisztus ellen.

Sátán tudományának különleges dolgaiba pillanthattam be, és abba, hogyan tévesztette meg a szent angyalokat! Félek azoktól az emberektől, akik annak a tudománynak a tanulmányozásába kezdtek, amit Sátán vetett be a mennyei háborúban. Mennyire vágyódtam rá, hogy ott legyek, ahol nem kell látnom: ugyanazt a tudományt üzik a földön a gyakorló orvosok! Mennyire meggyötörte a fájdalom a szíve-

met, amint láttam: emberek elfogadják a feléjük áradó kész-
tetést, hogy összefogjanak azokkal, akik Isten ellen háború-
znak. Ha egyszer elfogadják a csalétket, lehetetlennek tűnik
megtörni a varázst, amit Sátán bocsát rájuk, mert az ellenség
épp úgy viszi végbe csaló munkáját, mint ahogy azt a meny-
nyei udvarban tette. Olyan szorgalmasan dolgozott a mi időnk
emberei között, hogy újból és újból megnyerte a játszmát.¹⁶⁹

Mi lehet – kérdezem – ennek a vége? Újból és újból ezt kér-
deztem, és mindig ugyanazt az utasítást kaptam: egyetlen
lelket se hagyj figyelmeztetés nélkül! Akik Sátán orsójára
tekeredtek fel, azok a legelbizakodottabbak és legjobban
kérkednek. Tiltakozva elutasítják a gondolatot, hogy ők ma-
guk csapdába estek volna, noha ez az igazság.

„Elmshaven” Szanatórium, Kalifornia. 1905. október 30.

¹⁶⁹ E. G. White: Battle Creek Letters, 128.3

